



2024

Jaarverslag

Coöperatie Koninklijke Cosun U.A.

Het jaarverslag 2024 is ook verkrijgbaar in het Engels. In geval van verschillen tussen de Nederlandse en de Engelse versie heeft de Nederlandse voorrang. Het jaarverslag is tevens beschikbaar op www.cosun-jaarverslag.nl

This Annual Report is also published in English. In the event of inconsistencies between the English and the Dutch version the latter shall prevail. The Annual Report is also available on the internet: www.cosun.com



Van de Reijtstraat 15
4814 NE Breda

Postbus 3411
4800 MG Breda

Tel.: 076 530 32 22

www.cosun.nl
info@cosun.com

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 20028699

Inhoud

Cosun in één oogopslag

Profiel*	4
Kengetallen	6

Bestuursverslag

Bericht van de voorzitters*	10
Strategie*	14
Hoe Cosun waarde creëert	16

Resultaten en impact in 2024

Healthy performance	26
Focused growth	29
Future proof sustainable chain	32
Financiële gang van zaken*	42
Vooruitzichten*	46
Verslag coöperatie	48
Overzicht leden en LLB's	50

Governanceverslag

Risicoprofiel*	52
Corporate governance*	62
Verslag van de raad van toezicht	64
Samenstelling bestuursorganen*	66

Jaarrekening 2024

Geconsolideerde balans	68
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	69
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	70
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	71
Enkelvoudige balans	100
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	101
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	102

Overige gegevens

Statutaire bepalingen	112
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	113

Bijlagen

Adressen (hoofdkantoor en businessgroepen)	122
Overzichtskaart hoofdkantoren en productievevestigingen	123

*Dit betreffen de onderdelen die worden gezien als het bestuursverslag zoals in de wet is bepaald onder artikel 2:391 BW.

Cosun in één oogopslag

Profiel

Royal Cosun is een internationale en toonaangevende agrarische coöperatie die 125 jaar bestaat en in handen is van zo'n 8.000 leden.

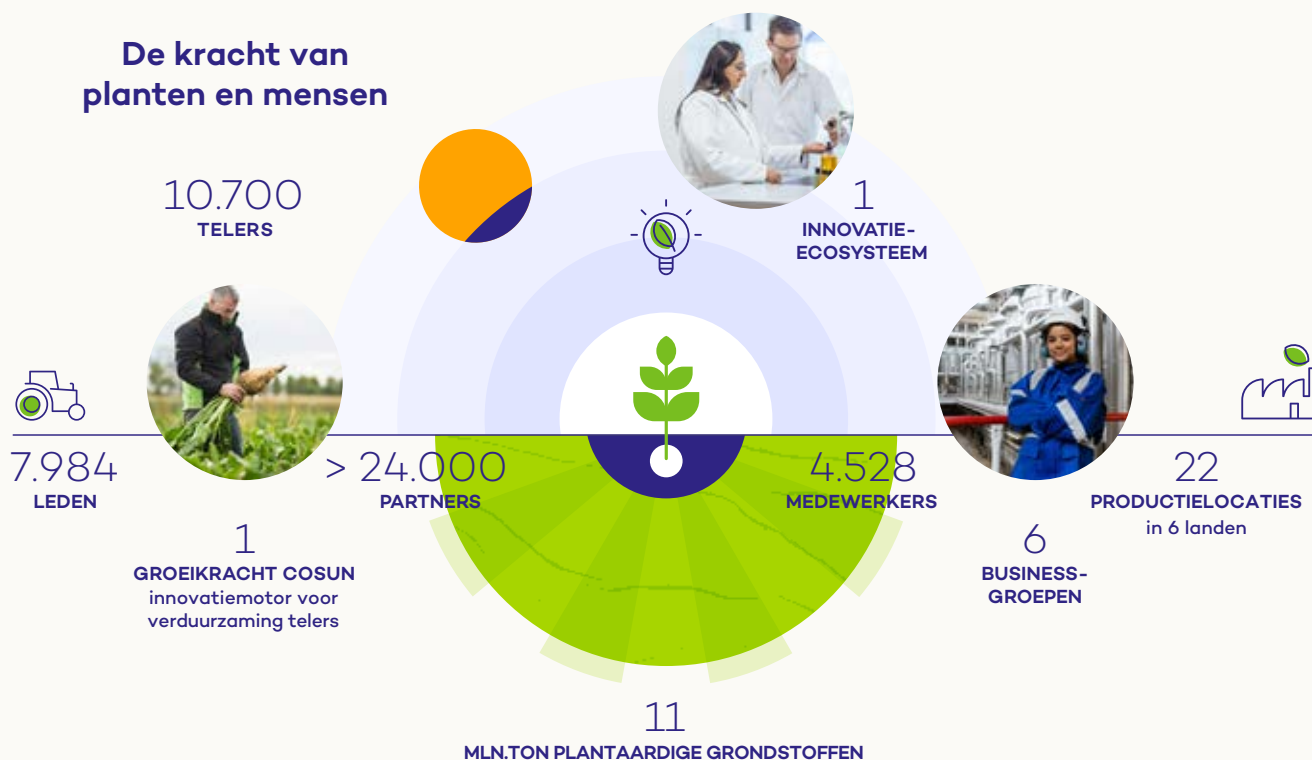
We verwerken onze gewassen tot producten voor iedere dag. Samen ontsluiten we de volledige potentie van planten door op duurzame wijze slimme oplossingen te produceren voor huidige en toekomstige generaties. We ontwikkelen voeding, voedingsingrediënten, diervoeding, biobased ingrediënten en groene energie. Hiermee dragen we bij aan de aanpak van klimaatverandering en stimuleren we een duurzame leefstijl.

Als agrifoodcoöperatie stellen we de gewassen - onze planten - centraal in alles wat we doen. We werken aan plant-based

oplossingen die positief bijdragen aan een goed leven, met oog voor duurzaamheid en het klimaat. Agrarische gewassen zijn voor ons de basis van een duurzame toekomst voor komende generaties. Samen met onze telers, toeleveranciers en afnemers maken we de kracht van planten voor iedereen toegankelijk. Zo voegen we waarde toe aan de keten.

Cosun telt meer dan 4.500 medewerkers. We werken samen met toeleveranciers en telers in Europa, Azië en Noord-Amerika. De businessgroepen Aviko, Cosun Beet Company, Duynie, Sensus, Cosun Protein en Cosun Biobased Experts zijn onderdeel van Cosun. Gezamenlijk realiseerden we in 2024 een jaarmzet van ruim 3,4 miljard euro.

De kracht van planten en mensen



Onze planten

Gewassen als aardappelen, suikerbieten, cichoreiwortels, veldbonen maar ook co-producten uit de verwerking van gewassen, vinden hun weg naar uiteenlopende toepassingen. Denk voor voeding aan de aardappelschotels van Aviko, Van Gilse-pannenkoekenstroop en vezelrijke mueslirepen met inuline van Sensus. Maar je vindt de gewassen ook terug in nonfoodtoepassingen, zoals 100% circulaire eierdoosjes met aardappelzetmeel uit co-producten van frietproductie of groen gas uit suikerbietenpuntjes.

We erkennen de maatschappelijke uitdagingen op het gebied van milieu en klimaat. Er ligt veel druk op natuurlijke bronnen om te voorzien in de behoefte van de groeiende wereldbevolking. Dit vraagt om nieuwe oplossingen. We zijn ervan overtuigd dat we die kunnen bieden dankzij de kracht van onze gewassen. We kennen de potentie van planten en de eindeloze mogelijkheden die deze ons bieden voor een betere toekomst.

Purpose Cosun

Wij dragen bij aan een wereld met heerlijke, voedzame en circulaire producten door met elkaar alles uit onze gewassen te halen en het goed te doen voor huidige en toekomstige generaties.

Ons doel is om de volledige potentie van planten te ontsluiten en om zo op een duurzame manier slimme oplossingen te creëren voor de huidige en toekomstige generaties.

We zitten midden in een veranderingsproces. Wij geloven dat bewust genieten van onze voedingsmiddelen bijdraagt aan het welzijn van mensen. Maar we kunnen en willen meer uit planten halen.

Wij werken elke dag aan een plantaardige toekomst. Een toekomst waarin we de aarde niet uitputten. Planten bieden oneindige innovatiemogelijkheden, en wij zetten ons in om onze gewassen zo volledig mogelijk te verwaarden. Dit doen we samen met onze telers en ketenpartners. En dat gaan we méér doen.

Werken aan de toekomst

Samenwerking en verduurzaming zit in het DNA van onze coöperatie. Samen werken we aan een toekomstbestendige, duurzame keten.

Innovatie op de akker

Dit begint bij de teelt, waar we vanuit het programma Groeikracht Cosun samen met telers werken aan het rendabel houden, innoveren en verduurzamen van de akkerbouw.

Klimaatneutraal produceren

We streven naar een CO₂-neutraal productieproces. We werken hard aan energiebesparing, het inkopen van groene energie en het produceren van eigen hernieuwbare energie.

Duurzame groei

We groeien in onze bestaande activiteiten en breiden ons portfolio verder uit met meer plantaardige oplossingen.



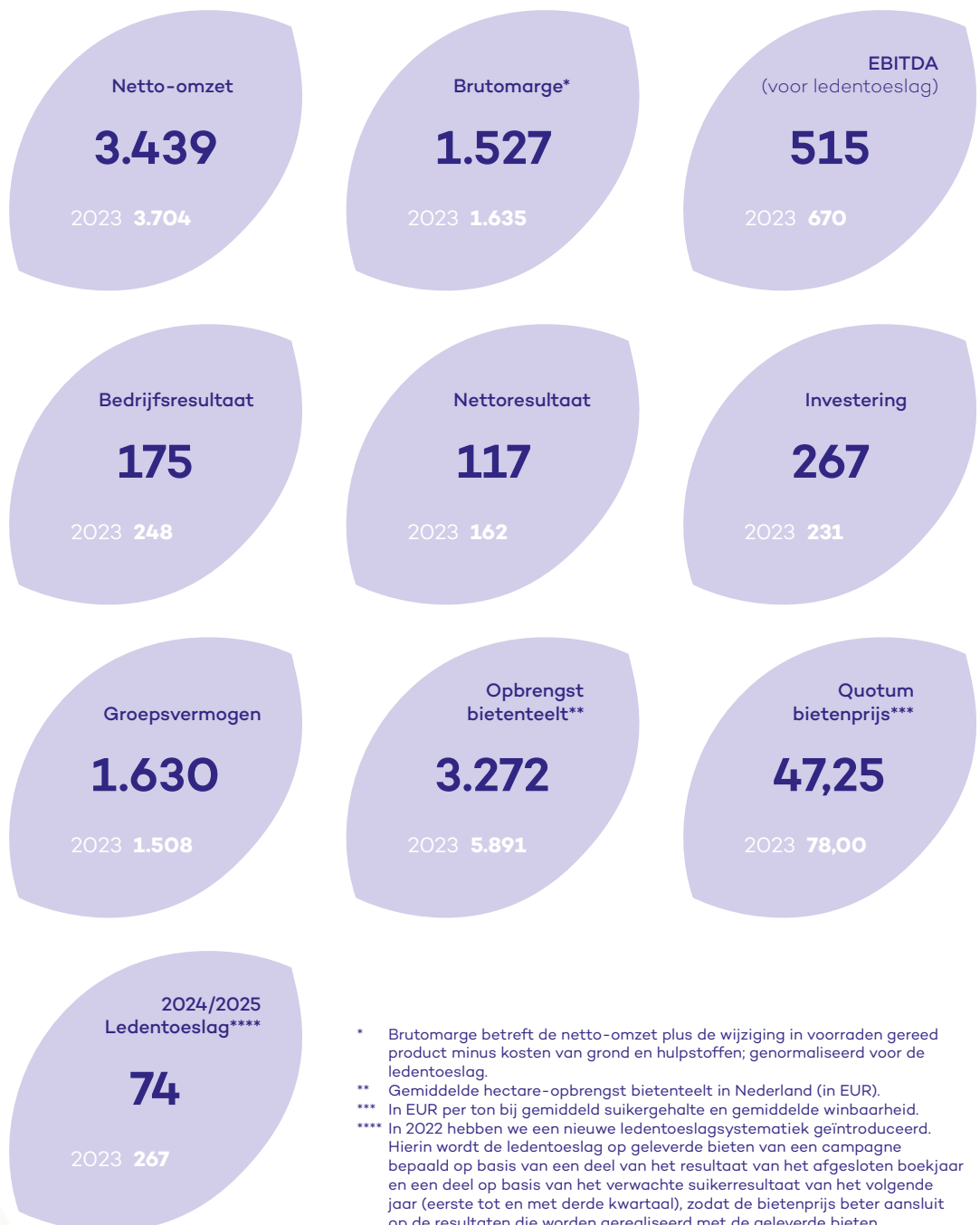
Kengetallen

2024

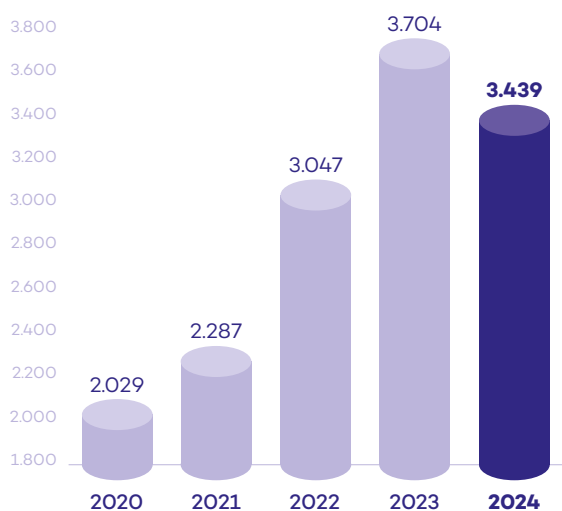
Als coöperatie van Nederlandse bietentelers betaalt Cosun de leden een bietenprijs die mede afhankelijk is van de resultaten. De bietenprijs is volledig als kosten van grond- en hulpstoffen in de resultatenrekening verantwoord en beïnvloedt daarmee ook het in dit overzicht gepresenteerde bedrijfsresultaat en nettoresultaat.

BELANGRIJKSTE KERNCIJFERS

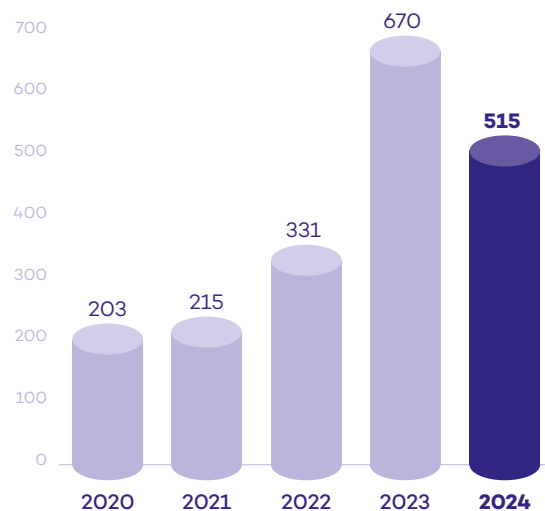
(in miljoenen EUR tenzij anders vermeld)



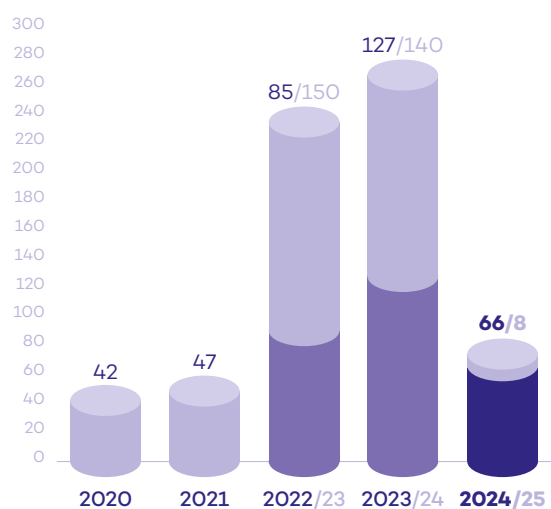
Netto-omzet
in miljoenen EUR



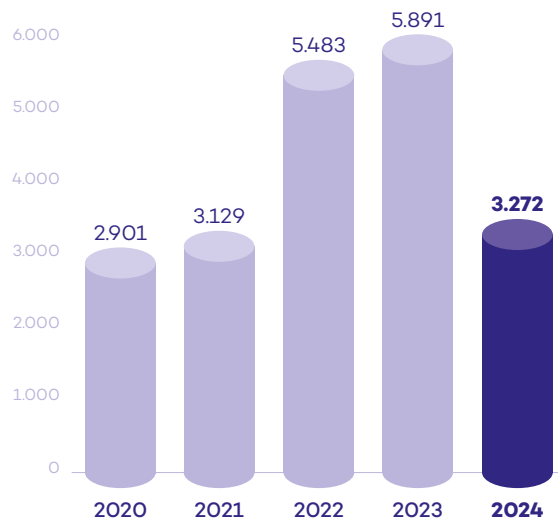
EBITDA (voor ledentoeslag)
in miljoenen EUR



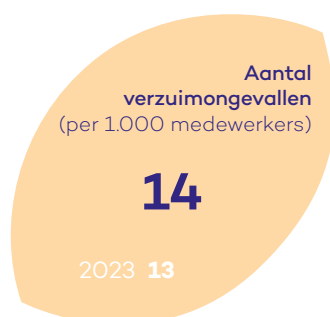
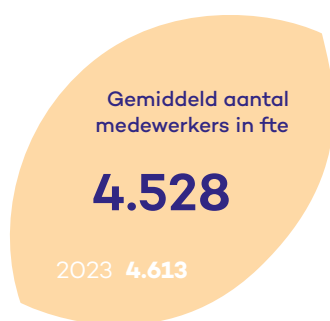
Ledentoeslag
in miljoenen EUR



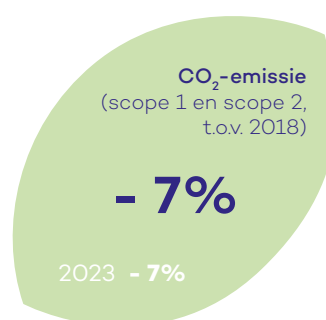
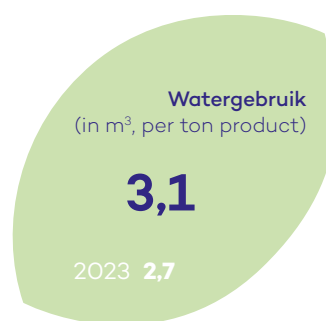
Gemiddelde opbrengst per hectare
in EUR



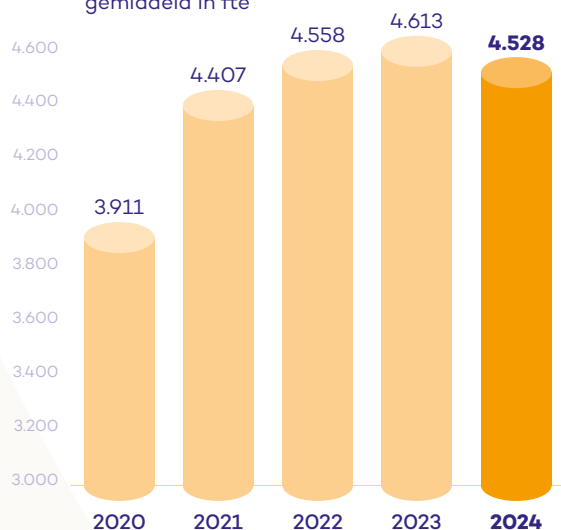
PEOPLE



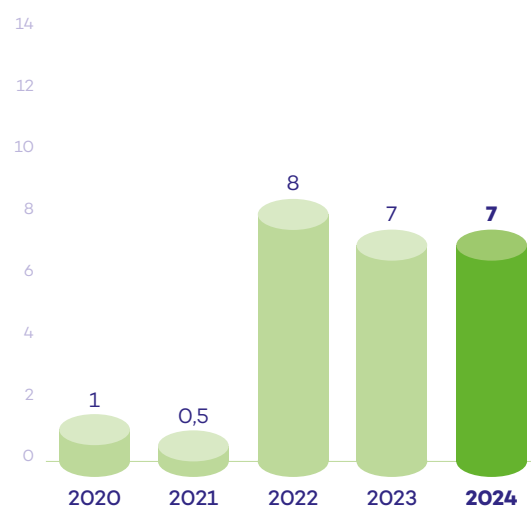
FUTURE PROOF, SUSTAINABLE CHAIN



Aantal medewerkers
gemiddeld in fte



Reductie CO₂-emissie (scope 1 + 2)
% t.o.v. 2018





Bestuursverslag

Bericht van de voorzitters

2024 was voor Cosun een jaar met meerdere gezichten. Het was het jaar waarin we feestelijk terugkeken op 125 jaar Cosun en de mooie ontwikkeling die ons bedrijf heeft doorgemaakt. Tegelijkertijd boekten we goede vooruitgang op onze strategische prioriteiten maar was het rendement van de bietenteelt teleurstellend. De dynamiek was aanzienlijk afgelopen jaar, met grillige (geo-)politieke en macro-economische ontwikkelingen. Het weer had grote invloed op de teeltopbrengsten en teeltrendement van onze leden en het bedrijfsresultaat gaf een gemengd beeld. Met de herijking van onze strategie richting 2030 anticiperen we op deze ontwikkelingen. Hierin houden we vast aan onze koers en verhogen we onze ambities richting 2030. Zo bouwen we verder aan een toekomstbestendig Cosun en een gezond verdienmodel voor onze leden.



Arwin Bos



Hans Meeuwis

In 2024 vierden we ons 125-jarige bestaan. Met trots keken we terug op onze historie, waarin samenwerking, ondernemerschap en innovatie centraal stonden. Deze waarden zijn de basis van ons succes en het fundament naar de toekomst. Een bijzonder hoogtepunt was de toekenning van de prestigieuze Koning Willem I-prijs in mei 2024, een erkenning voor 125 jaar ondernemerschap en een stimulans voor de verdere realisatie van onze toekomstvisie.

Afgelopen jaar hielden we vast aan onze strategie Unlock 25, die duidelijke richting en prioriteiten geeft aan onze bedrijfsactiviteiten. Focus lag op drie

strategische prioriteiten. We werken aan structurele prestatieverbetering in onze bedrijven, bouwen aan een toekomstbestendige duurzame keten en richten ons op winstgevende groei in onze kerngebieden: suikerbieten, aardappelen, co-producten en plantaardige ingrediënten voor een duurzame leefstijl.

Impact van de wereld om ons heen

De economische groei in Europa bleef in 2024 beperkt en het consumentenvertrouwen stond onder druk. Hoge energiekosten, structurele inflatie en overmatige regeldruk tastten de concurrentiekracht van Nederland aan

en vereisten meer aandacht op nationaal niveau. Geopolitieke spanningen en veranderende handelsbetrekkingen droegen bij aan toenemende onzekerheid in de Europese markt. Door een toenemende onbalans in vraag en aanbod kwam de Europese suikermarkt in 2024 onder druk te staan. Dit was mede gedreven door de heffingsvrije import van suiker uit Oekraïne. De vraag naar onze overige producten ontwikkelde zich relatief positief. Het handelsverdrag dat de Europese Commissie eind 2024 sloot met de Mercosur-landen is een zorgelijke ontwikkeling. De import van goedkope agrarische producten uit deze landen, met andere standaarden, kan de concurrentiepositie van de Nederlandse agrarische sector ondermijnen. Daarnaast laat klimaatverandering steeds diepere sporen na, met onder meer grote gevolgen voor de landbouw. Oogsten verslechteren door toenemende wateroverlast en door steeds langere perioden van droogte. Afgelopen jaar was daarmee een bijzonder lastig teeltjaar voor onze leden.

Oproep aan de politiek

De aanhoudende onzekerheden benadrukken het belang en de noodzaak tot versnelling van onze koers. Voor Cosun en haar leden is een gezond investeringsklimaat van essentieel belang. Met daarin een gelijk speelveld, een concurrerende (energie) positie, een gevulde toolbox voor onze telers en een helder en realistisch beleid. Dat is ook de oproep die we doen aan onze beleidsmakers. Voor perspectief voor de landbouwsector en een duurzame economie is actie nu geboden. Samenwerking tussen overheid, stakeholders en onze sector blijft hierbij erg belangrijk. Zo tekenden we afgelopen jaar de intentieverklaring met het Ministerie van Groene Groei en Klimaat voor de benodigde ondersteuning bij grote CO₂-reductiemaatregelen op onze productielocaties. Daarnaast zetten we vanuit de coöperatie en sector vol in om doelsturing op waterkwaliteit op orde te krijgen. Hiervoor heeft Groeikracht Cosun in

2024 het N-mineraalprogramma uitgerold, waarop het komende jaar verder wordt voortgebouwd. We zijn met de overheid in gesprek om deze aanpak te verankeren in het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, dat vanaf 2027 van start zal gaan, en tevens de transitieperiode financieel te ondersteunen.

Bedrijfsresultaat met gemengd beeld

In 2024 lag de prioriteit op het verder verbeteren van de onderliggende resultaten, investeringen in groei en het optimaliseren van onze CO₂-footprint. Met een geconsolideerde omzet van EUR 3.439 miljoen en een EBITDA (voor ledentoeslag) van EUR 515 miljoen is het bedrijfsresultaat en onze financiële positie solide. Er is goede vooruitgang geboekt op onze strategische agenda, met sterke prestaties in onze aardappelactiviteiten en positieve afzetgroei in onze co-producten en voedingsingrediënten. De daling van het bedrijfsresultaat ten opzichte van het uitzonderlijke jaar 2023 wordt vooral veroorzaakt door de sterk dalende suikerprijzen in de tweede helft van het jaar en een normalisering van marges. Hoewel Cosun historisch gezien solide resultaten heeft geboekt, was het een tegenvallend jaar voor onze leden. De combinatie van een sterk gedaalde suikerprijs en historisch lage bietenopbrengsten resulteerde in een bietenprijs van EUR 47,25 en een gemiddelde hectareopbrengst van EUR 3.272 per hectare. Dit is in de meeste gevallen onvoldoende om de kosten te dekken of een passend rendement te realiseren voor onze leden. We realiseren ons dat terdege en zijn dan ook niet tevreden met de resultaten van 2024. Het afgelopen jaar zijn, naast de lopende prioriteiten, aanvullende maatregelen genomen om het structurele resultaat verder te verbeteren. De toenemende afhankelijkheid van volatiele markten benadrukt het belang van onze koers met verdere diversificatie van het portfolio en verbetering van het onderliggende verdienvermogen.

Efficiënte verwerking suikerbieten

De suikerbietencampagne is qua verwerking in onze fabrieken goed verlopen, ondanks een uitdagend teeltseizoen met hevige regenval aan het begin van de campagne en de soms matige bietenkwaliteit. De totale opbrengst van 75 ton bieten per hectare, met 16,3% suiker, kende een gemiddelde suikeropbrengst van 12,2 ton per hectare. Dit is voor onze telers en onze coöperatie een tegenvallende opbrengst. Cosun ondersteunt telers met teeltadviezen en innovatiemogelijkheden. Ondertussen doet het IRS, het kennis- en onderzoekscentrum voor de suikerbietenteelt, onderzoek naar betere rassen en teeltmethoden. Aan de productiekant krijgt innovatie en toekomstbestendigheid ook veel aandacht. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan verdere energiereductie bij de verwerking van suikerbieten en uitbreiding van de opslagcapaciteit van diksap, met eveneens oog voor energiebesparing.

Unlock 30

Afgelopen jaar is de strategie-update Unlock 30 vastgesteld. Hiermee houden we vast aan onze koers en verhogen we onze ambities richting 2030. We geven zo invulling aan ons doel om met heerlijke, voedzame en circulaire plantaardige producten bij te dragen aan een betere wereld, door alles uit planten te halen voor zowel de huidige als toekomstige generaties. Daarmee bouwen we aan een solide, toekomstbestendig verdienmodel voor onze leden en een Cosun dat impactvol blijft. In 2025 ligt de focus op de implementatie van Unlock 30. Gezien de stijgende kosten in de keten en de gewenste verbetering van het verdienvermogen van onze leden, gaat de lat verder omhoog.

We leggen sterke nadruk op kosten- en efficiëntieverbetering, een toekomstbestendige duurzame keten en winstgevende groei in aardappelproducten, co-producten en plantaardige ingrediënten. Belangrijk daarbij blijft de aandacht voor talent- en leiderschapsontwikkeling, het verder verbeteren van het Cosun operating model, innovatie en digitalisering. De razendsnelle ontwikkelingen op het gebied van automatisering, kunstmatige intelligentie en benodigde efficiëntie vragen om additionele investeringen in digitalisering.

Een woord van dank

We willen graag onze leden, collega's en samenwerkingspartners danken voor hun betrokkenheid, inzet en de behaalde resultaten van het afgelopen jaar. Alleen door deze gedrevenheid is het mogelijk een succesvolle koers te varen. We kijken uit naar onze samenwerking in 2025. Speciale dank gaat uit naar Ben van Doesburgh. Als extern lid van de Raad van Beheer heeft Ben de afgelopen 14 jaar met veel bevologenheid, kennis van zaken en betrokkenheid een belangrijke rol gespeeld binnen Cosun. We wensen hem alle goeds en succes naar de toekomst. Ben is opgevolgd door Marjolein Slappendel. We wensen Marjolein veel succes in haar rol in de Raad van beheer.

Arwin Bos
Voorzitter
raad van beheer

Hans Meeuwis
CEO

Breda, 14 april 2025



Cosun 125 jaar – Een mijlpaal om te vieren!

Op 8 en 9 juni 2024 vierden we een bijzondere mijlpaal: ons 125-jarig bestaan. Dit jubileum hebben we samen met collega's, leden en hun families gevierd tijdens het Cosun Festival. Twee dagen lang genoten we van inspirerende activiteiten, heerlijke gerechten en spectaculaire optredens.

Het festival markeerde niet alleen onze rijke geschiedenis, maar ook onze toekomstgerichte ambities op het gebied van duurzaamheid, innovatie en samenwerking.

CEO Hans Meeuwis blikt terug: "Het was heel speciaal om dit jubileum samen te vieren. Dank aan iedereen die dit onvergetelijk heeft gemaakt."

Met trots kijken we terug op 125 jaar samenwerking en innovatie.



Strategie

In 2024 heeft een herijking van onze strategie, Unlock 25, plaatsgevonden. Deze herijking was noodzakelijk om in te spelen op veranderende marktomstandigheden, technologische ontwikkelingen en aangepaste wet- en regelgeving. Door onze koers te evalueren en op punten aan te scherpen zorgen we voor duurzame, winstgevende groei en streven we naar een concurrentievoordeel op lange termijn. We leggen de focus op efficiëntie, innovatie en klantgerichtheid om onze marktpositie te versterken. Daarbij houden we rekening met zowel interne als externe factoren die invloed hebben op onze strategische prioriteiten. Deze herijking stelt ons in staat om wendbaar te blijven en optimaal te presteren in een dynamische omgeving. We houden vast aan onze koers maar leggen de lat hoger. En dat is nodig om een stabiel, toekomstbestendig verdienmodel en inkomen voor onze leden te garanderen.

Doel

Het doel van Cosun is om bij te dragen aan een wereld met heerlijke, voedzame en circulaire producten door met elkaar alles uit onze gewassen te halen voor huidige en toekomstige generaties.

Het is de missie van Cosun om een stabiel en toekomstbestendig verdienmodel en inkomen voor onze leden te garanderen. Dit houdt in dat alle beslissingen en activiteiten van Cosun altijd moeten bijdragen aan:

- Toekomstbestendige bietenprijs en ledentoeslag
- Gebalanceerd portfolio plantaardige producten en meer toegevoegde waarde
- Toekomstbestendige, duurzame keten
- Veilige werkomgeving
- Voorkeurspartner voor klanten en werknemers
- Verbetering van het rendement op geïnvesteerd vermogen

De strategische prioriteiten blijven:

- 1 Resultaatverbetering op korte en middellange termijn
- 2 Winstgevende groei in onze vier kerngebieden (suikerbieten, aardappelen, co-producten en voedingsingrediënten)
- 3 Een toekomstbestendige, duurzame keten

Resultaatverbetering (Healthy Performance)

Het verbeteren van het onderliggende resultaat is en blijft topprioriteit en vormt de basis voor verdere groei. Het onderliggende verdienmodel van Cosun is op dit moment, ondanks de verbeteringen van afgelopen jaar, nog niet goed genoeg voor een acceptabele bietenprijs en om de gewenste groei in bestaande en nieuwe activiteiten mogelijk te maken. Daarom leggen we de lat hoger en zetten maximaal in op ons continue verbeterprogramma om meerwaarde uit onze huidige activiteiten te realiseren.

Hierbij richten we ons op het verbeteren van commerciële executie, optimalisatie van de logistiek en supply chain, efficiëntere inkoop en het verder minimaliseren van overheadkosten en werkkapitaal.

Vanuit One Cosun werken we samen aan belangrijke expertisegebieden om maximale waarde, effectiviteit en synergie te creëren en onze gezamenlijke missie te realiseren. Dit betreft gebieden als duurzaamheid, innovatie, veiligheid en inkoop.

Duurzame, winstgevende groei (Focused Growth)

We richten ons op winstgevende groei in vier kerngebieden:

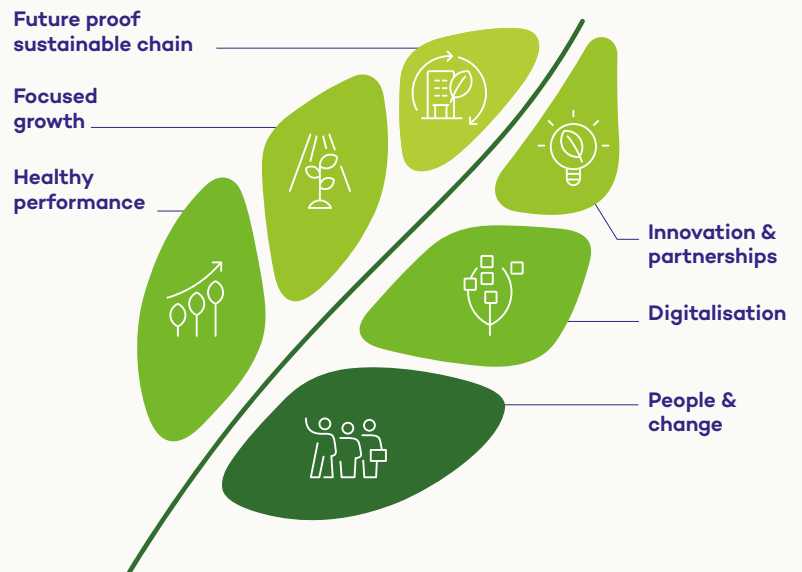
- Duurzaamheid en kostleiderschap staan centraal bij onze activiteiten in de suikermarkt, maar we richten ons ook op maximale valorisatie van de suikerbieten.
- Winstgevende groei van aardappelproducten: geografische groei in Europe en Azië en groei in toegevoegde waarde producten zoals gecoate friet en aardappelsnacks.

- Winstgevende groei in co-producten: uitbreiding van volume in Europa en betere valorisatie en product diversificatie in veevoeder, diervoeding en humane voedingsingrediënten.
- Voedingsingrediënten: clustering van onze activiteiten in vezels, plantaardig eiwit en andere plantaardige alternatieven in een ingrediëntenplatform. De trends in dit nieuwe groeigebied zijn in de herijking van onze Unlock 30 strategie herbevestigd. We gaan onze bestaande activiteiten laten groeien en uitbreiden, nieuwe producten en innovaties realiseren en onze groei versnellen door samenwerkingen aan te gaan met partners en door overnames.

Toekomstbestendige duurzame keten (Future Proof Sustainable Chain)

Onze duurzaamheidsstrategie richt zich op het verminderen van de ecologische voetafdruk. We investeren in duurzame innovaties, energie-efficiëntie en circulaire economie om onze bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken. Door samen te werken met telers, leveranciers en klanten streven we naar een verantwoorde keten en duurzame groei. Meetbare doelen staan centraal, zodat we onze voortgang kunnen meten. Initiatieven zoals 'Groeikracht Cosun' en een CO₂ -reductieprogramma helpen ons om onze doelen te realiseren.

We streven naar maximale waardecreatie voor leden, klanten, en andere stakeholders, met een positieve maatschappelijke impact. Hieronder lichten we per strategische pijler verder toe wat onze doelen zijn en wat we doen om deze doelen te behalen.



Strategische prioriteiten

Healthy Performance

Verbetering van onze resultaten. Continue verbetering blijft een belangrijk onderdeel van onze manier van werken. Dat levert onze leden een goed verdienmodel en Cosun de ruimte om verder te groeien.

Focused growth

Focus op winstgevende groei in toegevoegde waarde producten, die bijdragen aan het welzijn van mens en dier en aan een duurzame leefstijl.

Dit doen we in vier pijlers van ons portfolio:

- Suikerbieten • Aardappelen • Voedingsingrediënten • Co-producten

Future Proof Sustainable Chain

Toekomstbestendig en duurzaam. Als coöperatie zijn we ideaal gepositioneerd om een leidende rol te spelen in de transitie naar een toekomstbestendige, duurzamere agroketen.

Wat hebben we nodig? Onze enablers.

People & Change

Ons succes staat of valt met onze mensen. We stimuleren onze mensen om het beste in zichzelf naar boven te brengen.

Digitalisation

Het doel van digitalisering is om processen te optimaliseren, innovatie te stimuleren en waarde te creëren door efficiënter gebruik van data en technologie.

Innovation & Partnerships

Innovatie is een belangrijke pijler in onze strategie. Door samenwerking kunnen we onze innovatieve slagkracht vergroten.

Hoe Cosun waarde creëert

Business Model

Cosun hanteert een duurzaam, innovatief en klantgericht businessmodel, gericht op het creëren van waarde door middel van efficiënte en transparante processen. Wij benutten natuurlijke grondstoffen optimaal en passen circulaire principes toe om afval te minimaliseren en grondstoffen te hergebruiken.

Onze werkwijze combineert traditionele en vernieuwende methoden: van gewasteelt door onze boeren tot de ontwikkeling van duurzame oplossingen voor klanten. Innovatie, technologie en digitalisering spelen een essentiële rol in het verhogen van efficiëntie en het verlagen van onze ecologische impact.

In 2024 zijn we met de implementatie van het Sustainability Management Systeem (SMS) gestart en ontwikkelden we het 'Cosun One Model' voor levenscyclusanalyse (LCA-)calculaties. Deze initiatieven ondersteunen onze strategie voor duurzame groei en bieden meetbare inzichten in onze prestaties. Cosun blijft zich inzetten voor het versterken van partnerschappen, zowel binnen als buiten de agrarische sector, om zo samen een positieve bijdrage te leveren aan een duurzamere toekomst.

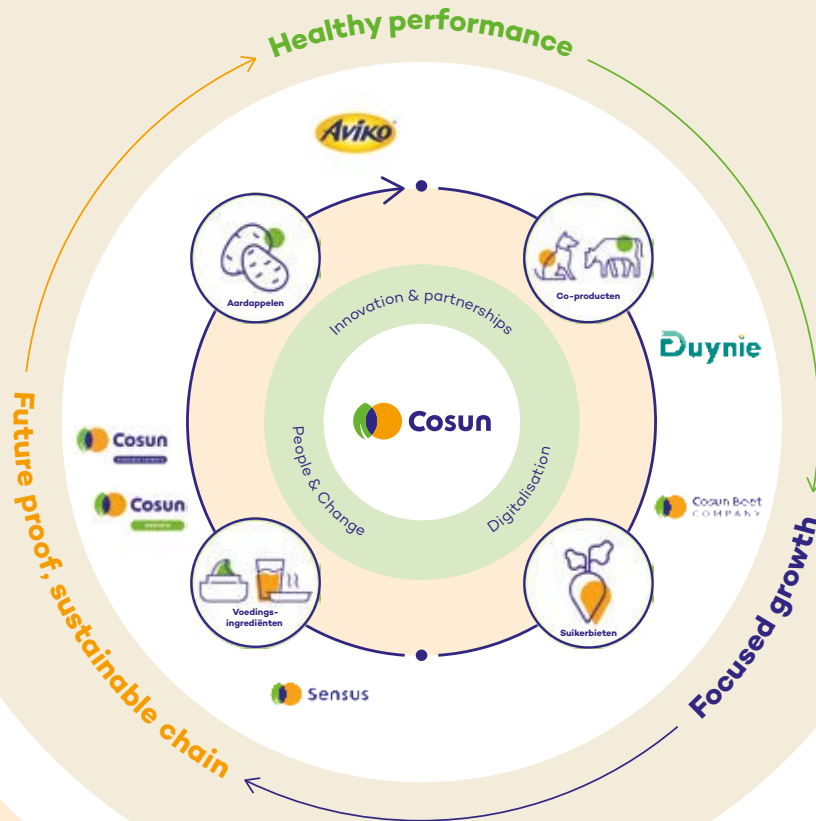


Stakeholders



Purpose: Wij dragen bij aan een wereld met heerlijke, voedzame en circulaire producten door met elkaar alles uit onze gewassen te halen en het goed te doen voor huidige en toekomstige generaties

Input



Output & Outcomes

Future proof, sustainable chain

± 698 Kton emissiereductie scope 1 & 2
 Reductie scope 3-emissies
 Groeikracht Cosun
 Circulariteit
 Water
 Diversiteit en inclusie

Healthy performance

Opbrengst per hectare € 3.272
 Bietenprijs € 4725 per ton
 € 3439 miljoen omzet
 € 29 miljoen EBIT-verbetering uit healthy performance-verbeteringsprogramma

Focused growth

4% omzet uit gezondheidsbevorderende en groene alternatieven

Matrix dubbele materialiteit

In 2023 voerden we onze eerste dubbele-materialiteitsbeoordeling uit, in lijn met de vereisten van de Corporate Sustainability Reporting Directive. Dubbele materialiteit betekent dat we onze materialiteit inventariseerden op twee assen: de impact-as, waarbij het gaat om de impact van Cosun op mens en milieu en de financiële as, waarbij het gaat om de risico's en kansen van verduurzaming voor Cosun.

De uitkomsten van deze beoordeling vormen de basis voor onze strategie en besluitvorming wat betreft milieuvraagstukken, sociaal ondernemerschap en goed ondernemingsbestuur. De beoordeling geeft ons goed inzicht in de materiële impact, risico's en kansen. Om te komen tot deze beoordeling deden we uitvoerig deskresearch, organiseerden we interne workshops en haalden we actuele informatie op bij onze stakeholders.

Vorbereiding op CSRD

Afgelopen jaar bereidden we de organisatie verder voor op de CSRD-vereisten. We voerden een gap-analyse uit om na te gaan waar we staan en wat we nog nodig hebben om aan de vereisten te voldoen.

Als resultaat daarvan kwam de focus te liggen op het zorgen voor beschikbaarheid en een goede kwaliteit van de benodigde kwantitatieve data. Voor sommige materiële thema's zullen we daarnaast zelf kpi's (prestatie-indicatoren) moeten opstellen. Periodiek brengen we verslag uit aan de auditcommissie over de status van al deze voorbereidingen. De volgende stap is het uitvoeren van een update van de materialiteitsbeoordeling in 2025. De uitkomsten van deze update zullen worden gedeeld en besproken met de raad van toezicht.

Op 26 februari 2025 heeft de Europese Commissie de Omnibus Verordening aangekondigd, een nieuw wetgevingsvoorstel met als doel de bestaande regelgeving op het gebied van duurzaamheidsrapportage te vereenvoudigen. Dit voorstel dient nog te worden goedgekeurd door het Europees Parlement en de Europese Raad. Goedkeuring kan betekenen dat de rapportagetijdlijn opgerekt wordt van 2026 (over 2025) naar 2028 en dat het aantal verplichte datapunten zal worden verminderd.

Dubbele materialiteitsmatrix



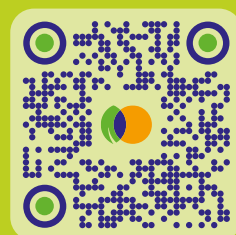


Een zoete groet vol waardering!

In de eerste helft van maart 2024 hebben we onze telers in het zonnetje gezet als blijk van waardering voor hun vakmanschap en samenwerking. Tijdens de Zoete Groet bezochten veel collega's een teler en overhandigden een jubileumblik met heerlijke Cosun stroopwafels.

De reacties waren hartverwarmend! Zowel telers als collega's genoten van de bijzondere ontmoetingen, waardevolle gesprekken en inspirerende inzichten op de akkerbouwbedrijven.

We kijken terug op een geslaagde actie die de verbinding tussen telers en collega's heeft versterkt. Benieuwd naar de mooiste momenten? Bekijk nu de aftermovie!



Value chain Cosun

Bij Cosun streven we naar een robuuste, flexibele en duurzame value chain (waardeketen) die ons in staat stelt om efficiënt in te spelen op klantbehoeften en marktontwikkelingen. Door continue monitoring en procesoptimalisatie versterken we onze keten en verkleinen we onze ecologische voetafdruk.

We richten ons op:

- **Standaardisering en samenwerking** met leveranciers, gezondheidsexperts, medewerkers, NGO's, financiers en regelgevende instanties, om efficiëntie en transparantie te vergroten.

- **Innovatie en circulair gewasgebruik** als sleutel tot duurzame productie en het bevorderen van de circulaire economie.
- **Veilige en inspirerende werkomgeving**, ondersteund door best practices en continue verbetering.
- **Talentontwikkeling en betrokkenheid**, om een toekomstgerichte en wendbare organisatie te blijven.

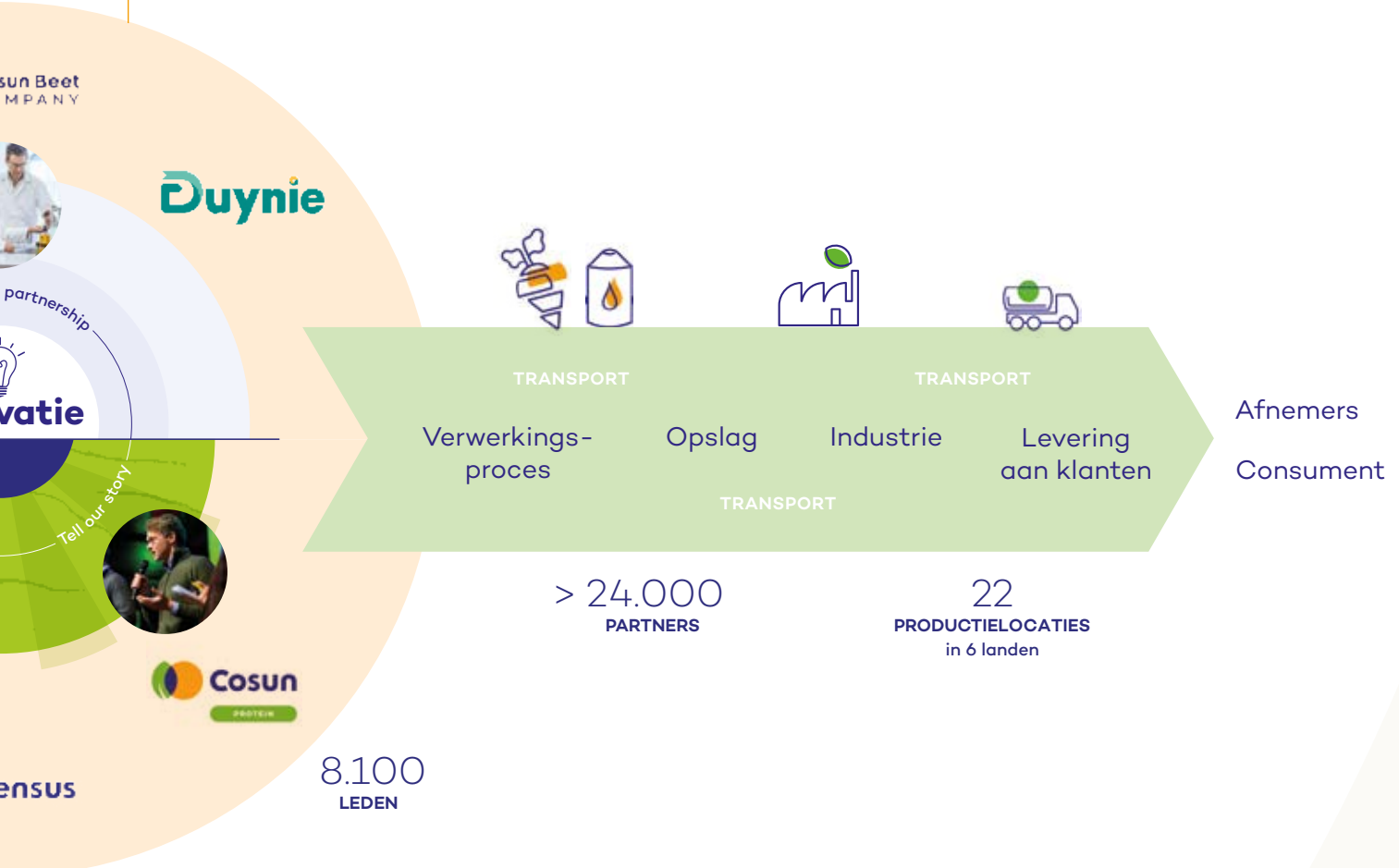
Om klimaatverandering te beperken en circulair gewasgebruik te stimuleren, zetten we in op innovatie en samenwerking. Door groene en gezondheidsbevorderende alternatieven toe te voegen aan ons productportfolio, dragen we bij aan een duurzame toekomst en versterken we onze bijdrage aan de gezondheid van mens en milieu.



Een veilige en inspirerende werkplek voor onze medewerkers blijft een prioriteit, waarbij we nauw samenwerken met externe partijen/adviseurs om best practices te implementeren en continu te verbeteren. Daarnaast investeren we in de ontwikkeling en het aantrekken van talent om een betrokken en toekomstgerichte organisatie te blijven.

Door de samenwerking met onze partners verder te versterken, verbeteren we zowel de kwaliteit als de transparantie van onze value chain, terwijl we de circulaire economie blijven stimuleren.

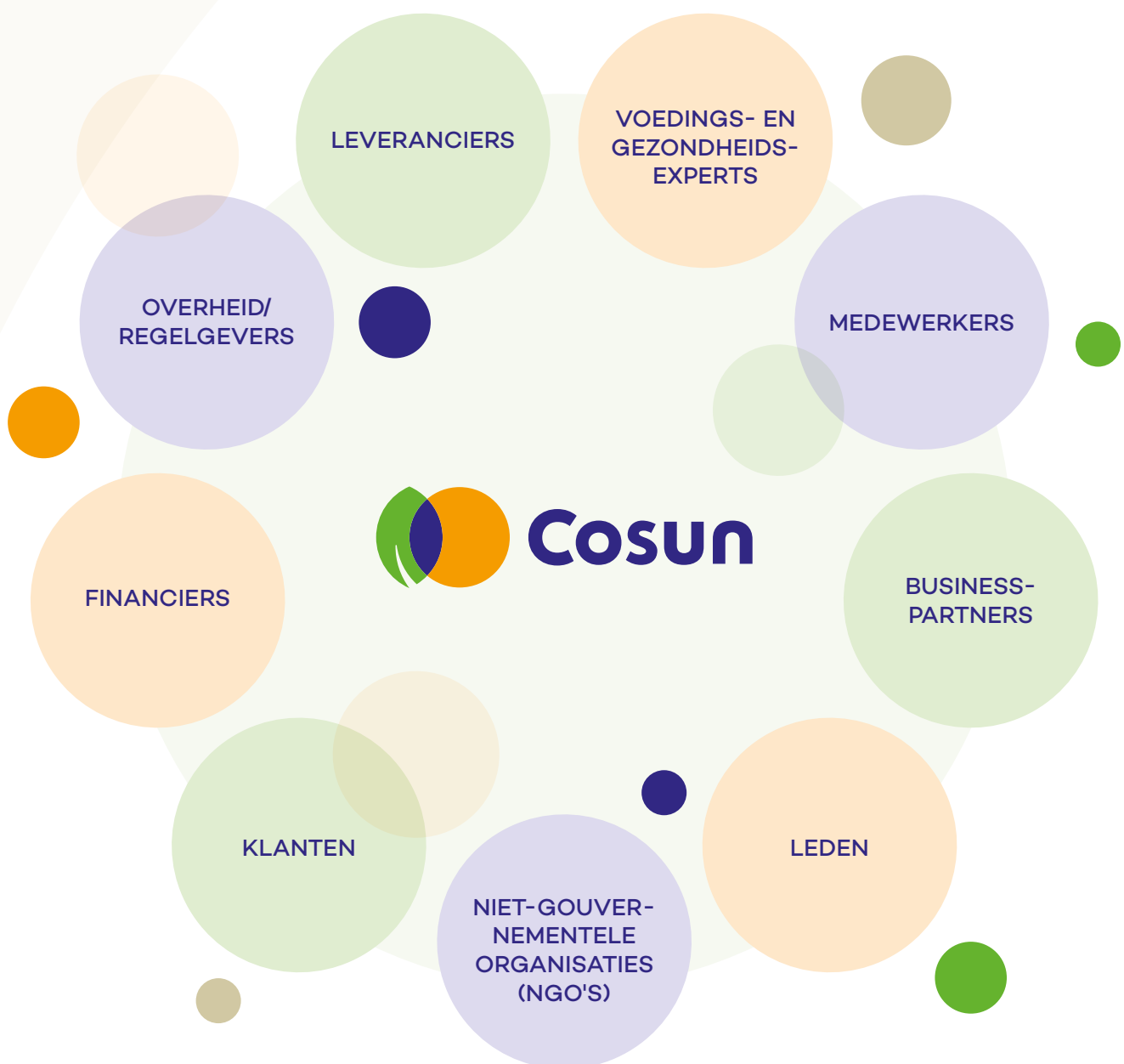
Wij dragen bij aan een heerlijke, voedzame en circulaire wereld door met elkaar alles uit onze gewassen te halen en het goed te doen voor huidige en toekomstige generaties



Stakeholderdialoog

Met onze stakeholders inventariseren en bespreken we de materiële thema's en denken we samen na over oplossingen voor belangrijke uitdagingen in verduurzaming. De dialogen zijn onderdeel van ons dagelijks werk en vinden plaats op diverse plekken in de organisatie. De uitkomsten van de dialogen worden meegenomen

in de ontwikkeling van onze strategie en ons beleid. Hierbij streven we naar de optimale balans om tegemoet te komen aan de belangen van onze verschillende stakeholders. Voor een overzicht van onze belangrijkste stakeholders zie onderstaande figuur.



Communicatie

Bij Cosun laten we zien wie we zijn, wat we doen en vooral waarom we het doen, om op die manier optimaal verbinding te maken met elkaar en met de wereld om ons heen.

Als coöperatie weten we hoe belangrijk samenwerking is en zijn we continu in gesprek met onze leden en andere belangrijke stakeholders. We spreken met stakeholders over hun verwachtingen en denken samen na over oplossingen en randvoorwaarden voor het realiseren van onze doelen. De dialogen zijn onderdeel van ons dagelijks werk en vinden plaats op diverse plekken in de organisatie. De uitkomsten van de dialogen nemen we mee in de ontwikkeling van onze strategie en ons beleid.

Onderzoek naar onze bekendheid

In 2023 peilden we bij een representatieve groep van de Nederlandse bevolking in hoeverre ze Cosun kennen. Hieruit blijkt dat onze bekendheid nog vrij gering is. Tegelijkertijd wijst het onderzoek uit dat de thema's waarmee Cosun zich bezighoudt veel mensen zeer aanspreken, zoals de aandacht voor groene en gezonde voeding, circulair en innovatief produceren en onze ketensamenwerking.

De uitkomsten ondersteunen het belang van onze communicatiestrategie. Begin 2025 heeft Cosun daarom een corporate mediacampagne gelanceerd. Met als doelstelling om de pracht en de kracht van de sector, inclusief de rol van Cosun, actiever uit te dragen. Zie onder meer informatie over de campagne en de korte film 'Mijn eerste oogst.'

Informatievoorziening aan de overheid

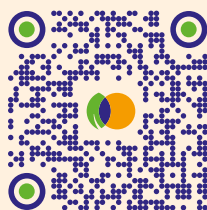
In samenwerking met brancheorganisaties zoekt Cosun actief de dialoog met de Nederlandse overheid en politici om het belang van de sector te benadrukken. Waarbij we naar de overheid en politiek inzetten op het belang van stabiliteit, uitvoeringskracht en het waarborgen van een eerlijk internationaal speelveld.

Het is bijvoorbeeld van groot belang dat de problemen rond netcongestie worden opgelost, zodat onze businessgroepen hun duurzaamheidsplannen kunnen realiseren. Ook onze leden willen hun plannen kunnen realiseren. De akkerbouwsector werkt aan talloze perspectiefrijke initiatieven voor verduurzaming en toekomstbestendigheid; we roepen Den Haag op om aan te sluiten op de mooie inzichten die daar ontstaan.

Cosun lanceert mediacampagne en korte film 'Mijn eerste Oogst'

Cosun lanceerde begin 2025 de korte film 'Mijn eerste oogst', een inspirerend verhaal over samenwerking, innovatie en de plantaardige toekomst. De film vormt een eerbetoon aan de vele generaties akkerbouwers die zich met passie en ondernemerschap inzetten voor onze voedselvoorziening en staat stil bij de kracht en de pracht van de sector. De lancering van de film maakt deel uit van Cosun's bredere campagne 'Maak het met plant', waarin de oneindige mogelijkheden van planten worden getoond.

Bekijk het hier





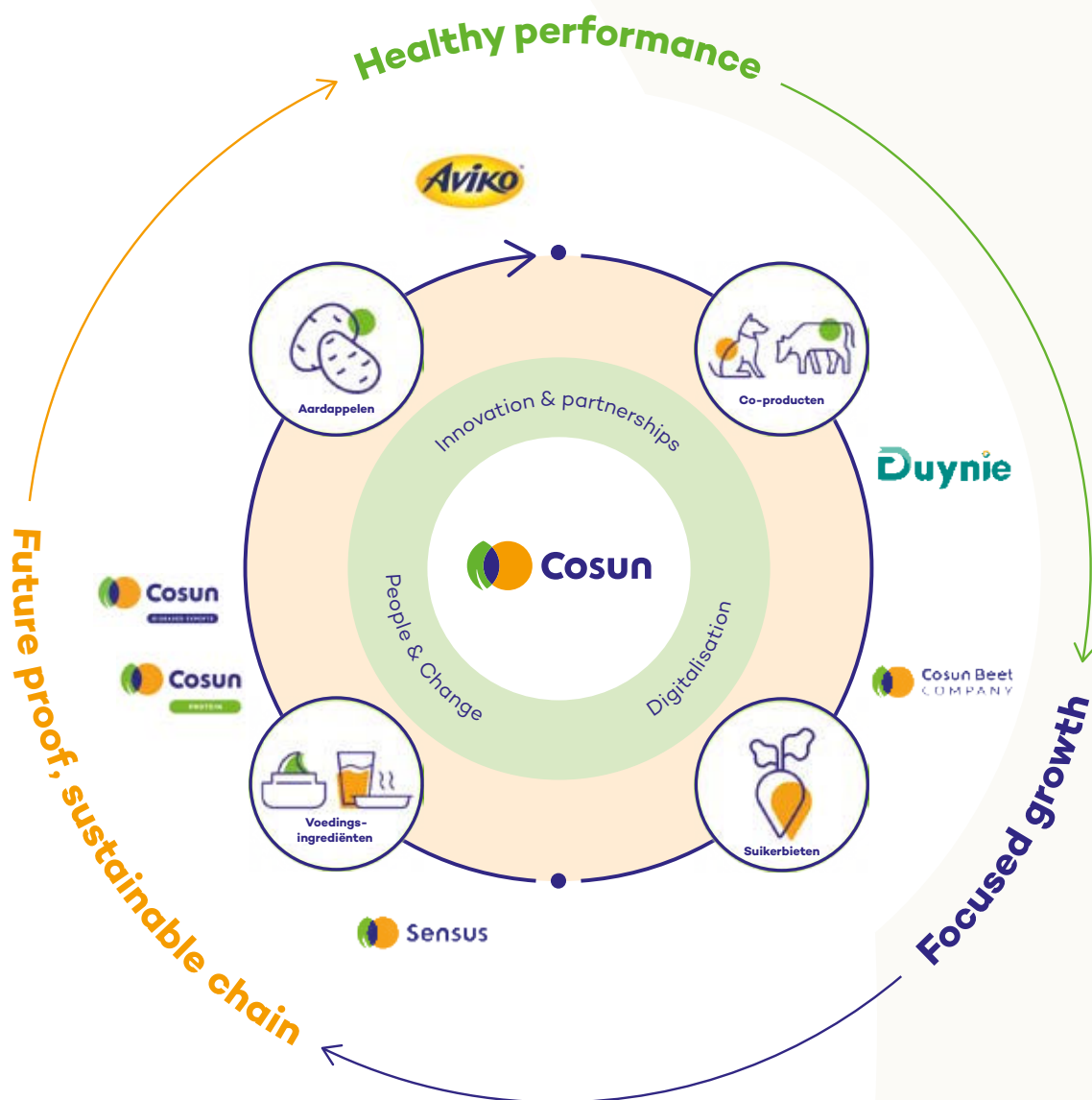
Cosun wint Koning Willem I-prijs

Een prachtige erkenning voor 125 jaar veerkrachtig ondernemerschap: in mei ontving Cosun de prestigieuze Koning Willem I-prijs. Met mooie woorden van de jury: 'Wij zijn zeer onder de indruk van de sterke, maatschappelijk relevante transitie die Cosun heeft ingezet vanuit haar traditionele focus op suikerbieten en aardappelen.'



Resultaten en impact 2024

Vanuit onze strategie bouwen en werken wij aan een relevant en toekomstbestendig Cosun, op basis van heldere keuzes, een goed verdienmodel en een portfolio dat ertoe doet. Dat doen we voor onze generatie én voor toekomstige generaties.





Healthy performance

Cosun investeert in een healthy performance: een optimale benutting van onze mensen, grond- en hulpstoffen, middelen en fabrieken.



Resultaten 2024 in één oogopslag

€ **3.439**
miljoen omzet

€ **29** miljoen
structurele
EBIT-verbetering

7,8
medewerkers-
betrokkenheids-
score

Bietenprijs van
€ **47,25**
per ton

Structurele resultaatverbetering

Doel 2025
(t.o.v. 2020) in miljoen €
in EBIT

+100

Gerealiseerd in 2024
Resultaten structureel
verbeterd in miljoen €

+29

Productie

Optimalisatie van
processen en verbetering
van (energie-) efficiency
in onze fabrieken.

**Gerealiseerde
besparing 2024**
(t.o.v. 2023) in miljoen €

+7

Supply chain & overhead

Optimalisatie van inkoop,
opslag, transport en
andere onderdelen.

**Gerealiseerde
besparing 2024**
(t.o.v. 2023) in miljoen €

+20

Commercie

Optimalisatie van het
productportfolio en een
betere verwaarding van
bijproducten.

**Gerealiseerde
besparing 2024**
(t.o.v. 2023) in miljoen €

+2

Verbeterprogramma

Om handen en voeten te geven aan healthy performance hebben we een programma voor resultaatverbetering. Hierbij richten wij ons op vier speerpunten:

- verbeteren van de commerciële executie
- meer waarde halen uit de operatie
- verbeteren van de inkoop
- optimaliseren van het werkkapitaal

In 2024 is op basis van diverse initiatieven EUR 29 miljoen aan structurele verbetering gerealiseerd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Verbeteren van de commerciële executie

We streven naar een betere commerciële executie door onze (co)producten zo optimaal mogelijk te verwaarden. Om onze reststromen nog beter te benutten, verkennen we nieuwe markten in groene en gezondheidsbevorderende producten. We zetten in op groei in de markt van voedingsvezels, eiwitten en plantaardige ingrediënten. De afzet van deze producten groeit met 18% maar de marges blijven achter. We zetten de komende jaren in op resultaattherstel en een verdere uitbreiding van ons portfolio.

Meer waarde halen uit de operatie

Via de aanpak van Total Productive Maintenance 2.0 monitoren en optimaliseren we onze werkprocessen. Deze methode stelt ons in staat onze processen nauwkeurig te bewaken en continu te verbeteren, onder meer op het gebied van veiligheid, energie-efficiëntie en human resources. Gestructureerd voeren we metingen uit en delen we onze kennis; kennis die door de businessgroepen wordt benut om in de fabrieken verbeteringen te realiseren.

Een mooi voorbeeld hiervan is het prestatieverbeteringsproject Upturn van Aviko. Voor deze verbeteringsoperatie is de gehele waardeketen doorgelicht, van de levering van aardappelen tot de verwerking, het productportfolio en de logistiek. Het project is nog gaande, maar heeft al geleid tot goede verbeteringen. Door de lengte van friet te optimaliseren, kunnen we de aardappelen beter valoriseren en onze kosten in de keten verder verlagen.

Verbeteren van de inkoop

Een groot deel van onze kosten in de keten is inkoopgerelateerd en valt in een aantal hoofdcategorieën, zoals grond- en hulpstoffen, verpakkingen, logistiek en energie. De onzekerheden in de aanvoerketen, zoals politieke instabiliteit, wet- en regelgeving en klimaatveranderingen zorgen voor aanhoudende kostenstijgingen in bijna alle categorieën. De energiekosten daalden enigszins, maar structureel blijven ze op een hoog niveau. Inflatie leidt tot verdere kostenstijgingen.

In 2024 heeft inkoop verder gebouwd aan een verbeterde inkooporganisatie om zo de kostenstijgingen verder te kunnen mitigeren, maar ook andere risico's en uitdagingen te pareren. Met een categoriestructuur versterken we het inzicht in de hoofdcategorieën inkoop en de bijbehorende (mitigerende) toekomstbestendige activiteiten. Ook beschermen we ons beter door contractmanagement en kunnen we sneller en nauwkeuriger reageren door de digitaliseringsstappen die inkoop nu neemt en verder zal uitbouwen.

De inkoopverbeteringen helpen Cosun ook bij de verduurzamingsstrategie. Denk daarbij aan de inkoop van groene energie, waaronder Garanties van Oorsprongcertificaten, en aan de eerste stappen om op het gebied van scope 3 een belangrijke rol te spelen.

Optimalisatie van het werkkapitaal

Om onze groeiambities te financieren, willen we ons werkkapitaal en onze leencapaciteit optimaliseren. Vanuit Inkoop en Financiën werken we aan verbeteringen en monitoren we de impact van nieuwe ontwikkelingen, zodat we hierop tijdig kunnen anticiperen.

Vooruitblik

In 2025 zetten we het verbeterprogramma voort. Eén van onze doelen is een efficiëntere organisatie en optimalisatie van onze overhead. Daarnaast willen we nog meer waarde halen uit onze data door onze digitaliseringsstrategie aan te scherpen. Onder andere zien we kansen in nieuwe technologieën en willen we de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie verder verkennen.

Zowel op corporate niveau als binnen de businessgroepen zetten we ons op diverse manieren in voor performanceverbeteringen. Neem bijvoorbeeld het V-RISE-programma van Cosun Beet Company: de businessgroep heeft een omvangrijk innovatieprogramma in de startblokken staan om de suikerfabriek in Vierverlaten te verduurzamen en tegelijkertijd besparingen te realiseren. Gedreven blijven we samenwerken aan onze ambities voor een healthy performance.

Focused growth

Bij 'Focused growth' richten we ons op winstgevende groei in vier kerngebieden: suikerbieten, aardappelen, voedingsingrediënten en co-producten.



Resultaten 2024 in één oogopslag

Omzetontwikkeling
totaal t.o.v. 2023

- 265
(- 7%)

% gezondheid
bevorderend en
groen totale omzet

4 %
(doel 30% in
2030)

Investerings-
in groei kern-
gebieden in 2024

21 %

Suiker
1.280
miljoen omzet

Aardappel
1.647
miljoen omzet

Co-product
394
miljoen omzet

Overige activiteiten
119
miljoen omzet

waarvan:

Gezondheids-
bevorderend
en groen
142
miljoen omzet

Duurzaamheid en kostleiderschap in suikermarkt

Cosun richt zich in de suikermarkt vooral op duurzaamheid en kostleiderschap. Met maatregelen gericht op een duurzame suikerketen van akker tot klant draagt Cosun bij aan de klimaattransitie en wordt ingespeeld op een toenemende vraag naar 'low carbon' suiker. Door de volledige valorisatie van de suikerbiet wordt extra waarde gecreëerd in de keten. Cosun zet daarbij in op ontwikkeling van nieuwe producten die het Food Ingredients portfolio kunnen aanvullen dan wel op initiatieven die het rendement op de zijstromen van de suikerverwerking verhogen.

De initiatieven gericht op Biobased toepassingen zijn gelet op de beperkte ontwikkeling van deze markten en de hoge risico's in 2024 stopgezet. Om voorop te blijven lopen als kostleider in de suikermarkt, rollen we een programma, gericht op operational & commercial excellence, overhead en ander kostenbesparingen, integraal in het suikerbedrijf uit.

Uitbreiding productie frites en andere aardappelproducten

In de markt van aardappelproducten werpen de investeringen en acquisities van de afgelopen jaren hun vruchten af. Met fabrieken in Nederland, België, Duitsland, Polen en China bedienen we succesvol de snelgroeende markten in Europa en Azië. De investeringen in de joint venture met Farm Frites in Polen en in China zijn succesvol afgerond. Hoewel er enige down trading (keuze voor goedkopere producten) zichtbaar was, liggen er in deze markt met een groei van 4% per jaar voor Cosun goede groeikansen.

De aardappelprijs ontwikkeling was zeer grillig door oogstproblematiek en schaarste, noodzakelijke prijsaanpassingen zijn doorgezet naar de markt.

Focus op Europa voor co-producten

Wat betreft co-producten investeren we in een uitbreiding van onze positie in de Europese markt om onze eigen co-producten en die van onze Europese partners goed te verwaarden richting de veevoer en vergistingsmarkt. De grondstoffenmarkt, met name voor graan, lag op een hoog niveau met een positief effect in de veevoeractiviteiten. Lokaal natvoer heeft vanuit circulariteit een goede positie. Daarnaast bedienen we met de verdere verwaarding van co-producten de petfoodmarkt en zetmeelmarkt, waarbij we voor de zetmeelmarkt steeds meer inzetten op het verder modificeren en opwaarderen van dit co-product. Tot slot zetten we volop in op het omzetten van co-producten in nieuwe, hoogwaardige producten ter aanvulling van ons Food Ingredient portfolio.

Meer clustering in ingrediëntenmarkt

In de ingrediëntenmarkt zetten we in op meer clustering van onze activiteiten in vezels, plantaardig eiwit en andere plantaardige alternatieven. De trends in dit nieuwe groeigebied zijn in de review van onze Unlock 30 strategie herbevestigd. De markt van plantaardige voedingsingrediënten groeit door.

In de markt van inuline zien we dat de vraag weer aantrekt. De eerdere capaciteitsuitbreiding van de huidige fabriek maakt het mogelijk de productie snel op te schalen om te voldoen aan deze toegenomen vraag naar inuline uit cichorei. De grondstofvoorziening in cichorei is door aanpassing van contractvoorwaarden zeker gesteld.

De introductie van Tendra®, een fava proteïne isolaat met hoogwaardige functionele eigenschappen, verloopt positief, we bereiden ons voor op de verdere uitbreiding van de productiecapaciteit voor dit ingrediënt.

Met de clustering van onze activiteiten in vezels, plantaardig eiwit en andere plantaardige alternatieven en versterking van de organisatie leggen we een basis voor versnelling van de groei in dit segment met focus op fusies en overnames, partnerships en capaciteitsuitbreiding.





Future proof sustainable chain

Vanuit onze strategisch pilaar Future proof sustainable chain zetten wij ons in voor een duurzame teelt en productie. Hoewel de uitdagingen groot blijven, was 2024 een vruchtbaar jaar: we introduceerden inspiratieboerderijen, brachten scope 3-ketenemissies in kaart en versnelden onze transitie naar groene elektriciteit. Voor de activiteiten in de Europese Unie is Cosun nu volledig over op groene stroom.



Resultaten 2024 in één oogopslag

CO₂ scope 1
en scope 2
-7 %
(t.o.v. 2018)

CO₂ scope 1
664 Kton

CO₂ scope 2
34 Kton

Inspiratie-
boerderijen
+1

Tot en met 2024
3 inspiratieboerderijen
gerealiseerd

Doel 2025

4

Toekomstbestendige teelt

Bij Cosun geloven we in een duurzame en rendabele toekomst voor de landbouw. Daarom werken we binnen het programma Groeikracht Cosun aan innovatieve oplossingen die bijdragen aan een toekomstbestendige teelt. Dit doen we door telers te ondersteunen bij het optimaliseren van hun teeltmethoden, het delen van praktijkgerichte kennis en het vertalen van onderzoek naar concrete toepassingen op het land.

Een duurzame keten kan alleen succesvol zijn als die ook economisch aantrekkelijk blijft voor onze telers. Daarom zetten we ons in om verduurzaming en een gezond verdienmodel hand in hand te laten gaan. We stimuleren en ondersteunen onze leden en telers bij verdere verduurzaming van de keten, met aandacht voor bodemgezondheid, efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen en innovatieve teelttechnieken.

Inspiratieboerderijen

In 2024 werd in Lelystad (Flevoland) een inspiratieboerderij geopend.

In het Drentse Roswinkel opent in maart 2025 een nieuwe inspiratieboerderij. De inspiratieboerderijen zijn een initiatief van Cosun om kennisdeling tussen telers te bevorderen. Kleine groepen telers komen een paar keer per jaar op de boerderij bijeen om demonstraties van innovatieve oplossingen bij te wonen en kennis uit te wisselen. Denk aan onderwerpen als:

- onkruidbeheersing met minder gebruik van herbiciden
- gebruik van minder milieubelastende gewasbeschermingsmiddelen
- inzet van rassen die resistent zijn of minder gevoelig zijn voor plagen en ziektes

Eén keer per jaar organiseren de inspiratieboerderijen een inspiratiemiddag voor een bredere doelgroep, waaraan bijvoorbeeld ook onderzoekers en politici deelnemen. Het doel is samen kansrijke oplossingen onderzoeken, met ook oog voor de haken en ogen.

Zo zorgen we samen voor een weerbare landbouwsector die zowel ecologisch als economisch toekomstbestendig is.

Overzichtelijke kennisbank

In juli lanceerden wij op de programmawebsite een kennisbank. In deze kennisbank bieden we telers van aardappelen, bieten en cichorei overzichtelijk informatie over oplossingen voor de uitdagingen die de telers hebben. Wat is er allemaal mogelijk en wat zijn van deze oplossingen de voor- en nadelen? Het betreft korte teksten met verwijzingen naar wetenschappelijk onderzoek en praktijkonderzoek.

Via het Cosun Magazine en de nieuwsbrief van Groeikracht Cosun brachten we deze kennisbank bij de telers onder de aandacht.

Stimulans aardappelteelt

Onder de paraplu van Groeikracht Cosun starten businessgroep Aviko, Rabobank en een groep aardappeltelers het programma 'Toekomstbestendige teelt', gericht op de volgende doelen:

- de bodemgezondheid, waterkwaliteit en biodiversiteit verbeteren
- maatregelen nemen voor klimaatadaptatie
- een duurzaam verdienmodel faciliteren

Aviko en Rabobank tekenden op 17 oktober hiervoor de samenwerkingsovereenkomst.



Deelnemende telers kunnen de komende vier jaar rekenen op hoogwaardig advies dat betrekking heeft op de aardappelteelt en ook breder naar het hele bouwplan kijkt. Ook profiteren zij van rentekortingen voor investeringen die bijdragen aan een toekomstbestendige teelt, zoals investeringen in mechanisatie of precisielandbouw. Daarnaast ontvangen ze een premie boven op de overeengekomen contractprijzen per ton aardappelen die zij aan Aviko leveren. Na de aftrap in 2024 gaan in teeltjaar 2025 100 telers in vier regio's aan het programma deelnemen.

Grootschalig bodemonderzoek

Wat betreft bodem- en waterkwaliteit besteden wij veel aandacht aan vermindering van risico op nitraatuitspoeling naar het grondwater. De akkerbouw staat namelijk voor de grote uitdaging om in 2027 te voldoen aan de Europese nitraatnorm van 50 milligram per liter grondwater. Vanuit Groeikracht Cosun bieden we de telers handvatten om inzicht te krijgen in de stikstofvoorraad in hun percelen en daar waar nodig gericht maatregelen te nemen.

Bij een groeiende groep telers verrichten wij bodemonderzoek. In 2024 hebben zich 900 telers aangemeld voor 1.200 percelen. Op al die percelen zijn voor en na de oogst monsters afgenomen. De deelnemende telers krijgen niet alleen inzicht in het nitraatgehalte in de bodem, maar ook perceelspecifiek informatie over de bemestingstoestand. Telers tonen veel belangstelling en we verwachten dan ook dat in 2025 nog meer telers aan het onderzoek zullen deelnemen. Wij zijn blij met deze ontwikkeling en zien dat ook overheden dit proactieve handelen van Cosun op prijs stellen.

Zorg voor gezonde planten

Naast bodemkwaliteit is plantgezondheid een belangrijk thema. We streven naar gezonde planten en hebben de ambitie om de milieubelasting door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder te verminderen. Ons doel is 50 procent minder gebruik in 2030 ten opzichte van de periode 2015-2017.

Meerdere technieken kunnen de telers helpen om dit doel te bereiken, zoals mechanische onkruidbestrijding, de spot-spray-methode en inzet van plantenrassen die resistent zijn of minder gevoelig zijn voor plagen en ziektes.

Verduurzamen gaat niet zonder slag of stoot. Groeikracht Cosun organiseert daarom kennisdeling, demodagen en stimuleringsprogramma's om het voor telers makkelijker te maken om te innoveren. Zo zijn er een aantal cichoreitellers die gebruik van de renteloze lening die we ze bieden voor de aanschaf van een FarmDroid, een machine voor het duurzaam inzaaien en wieden van de cichoreipercelen. Na een pilot bij twee telers maken nu tien telers van zo'n machine gebruik.

Vergroten biodiversiteit

Voor een toekomstbestendige teelt is ook biodiversiteit van belang. Brancheorganisatie BO Akkerbouw ontwikkelde samen met partners de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw, een instrument voor telers om na te gaan of ze de juiste omstandigheden creëren voor het behoud of herstel van de biodiversiteit. Het meten van de biodiversiteitsprestaties gebeurt aan de hand van de volgende acht wetenschappelijk onderbouwde indicatoren:

1. Percentage rustgewassen in vruchtwisseling
2. Organisch stofbalans
3. Stikstofoverschot
4. Milieubelasting gewasbeschermingsmiddelen
5. Percentage bodembedekking
6. Carbon footprint
7. Natuur- en landschapsbeheer
8. Gewasdiversiteit

Veel van deze indicatoren raken de thema's die binnen Groeikracht Cosun aan de orde zijn.

Een groep van meer dan honderd akkerbouwers doet als eerste ervaring op met deze indicatoren. Cosun is daar actief bij betrokken. Er zijn twee pilots gestart, een in het zuidwesten van Nederland en een in Drenthe.

Wij verwachten dat meer en meer akkerbouwers de indicatoren in gebruik gaan nemen en helpen mee om akkerbouwers hiervoor te enthousiasmeren.

Duurzamer bemesten

Groeikracht Cosun zal in de toekomst meer aandacht moeten besteden aan bemesting, aangezien dit een significante bijdrage levert aan de CO₂-uitstoot binnen de zogenoemde scope 3-emissies. Deze uitstoot ontstaat zowel bij de productie als bij de toepassing van meststoffen. In 2024 hebben we geïnventariseerd welk aanbod aan groenere kunstmest momenteel op de markt beschikbaar is. In 2025 zullen we het gebruik van deze alternatieven demonstreren aan de hand van praktijktoepassingen op onze inspiratieboerderijen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan fertigatie: een methode waarbij via druppelslangen water en meststoffen direct bij de gewassen worden toegediend.

CO₂-reductie

Vanuit het programma SCO₂RE+ werken we aan de verlaging van onze CO₂-voetafdruk Cosun-breed. In dit programma brengen we de kennis, aanpak en voortgangsmonitoring van de verschillende businessgroepen samen. Op basis van de verzamelde data en reductiemogelijkheden kijken we voortdurend waar de meest effectieve reductie-impact mogelijk is met de middelen die Cosun beschikbaar heeft.

Onze doelen

Richtinggevend voor de CO₂-reductie zijn de doelen uit het Klimaatakkoord van Parijs. Voor scope 1 en 2 streven we naar 45 procent netto-reductie in 2030 ten opzichte van 2021. Wat betreft scope 2 stelden we in 2024 ook het doel vast om in 2025 wereldwijd voor de energie-inkoop volledig over te gaan op inkoop van groene energie; een mooie stap voorwaarts na het al bereiken van dit doel binnen de EU. Voor scope 3 streven we naar een reductie van 30 procent voor onze land-gebonden activiteiten, waaronder onze teelten. Voor overige activiteiten, denk aan logistiek of inkoop van materialen, is dat 25 procent.

Het gaat bij scope 3 ook weer om reductie in 2030, maar dan met 2022 als referentiejaar. Scope 1 betreft de emissies van brandstoffen die wij zelf in eigendom of onder beheer hebben, zoals de emissies van stoomketels en machines in de fabrieken en voertuigen in ons wagenpark. Scope 2 betreft emissies van aangekochte energie, zoals elektriciteit en warmte. Scope 3 betreft de CO₂-emissie in de gehele levenscyclus van producten die we kopen, vervaardigen en/of verkopen.

Eind 2024 dienden we onze doelen in bij SBTi, de organisatie die erop toeziet of we de juiste aanpak volgen.

Resultaten 2024

Met verschillende maatregelen boeken we al goede voortgang om de reductiedoelen te behalen. We lichten er een paar uit:

- Een e-boiler bij Aviko Rixona Venray zorgde in 2024 voor een reductie van ruim 3 kiloton en heeft het potentieel om in de komende jaren een reductie van 22 kiloton CO₂ per jaar te bereiken. Ook Aviko Rixona Warffum schafte een e-boiler aan en neemt deze in 2025 in gebruik.
- Zowel bij Cosun Beet Company als bij Aviko Rixona boeken we goede voortgang in de vergistingsprojecten voor de productie van groen gas. We hebben de ambitie om de productiecapaciteit meer dan te verdubbelen en deze groene energie ook aan onze eigen fabrieken te gaan leveren.
- Cosun Beet Company scherpste het ontwerp aan voor het V-RISE-project en voegde nieuwe onderdelen toe. Dit omvangrijke project is erop gericht in de suikerfabriek Viervelaten de CO₂-emissie met 40 procent te reduceren. Investeren in warmtepompen en innovatie van het indamp- en kristallisatieproces maken dit mogelijk.

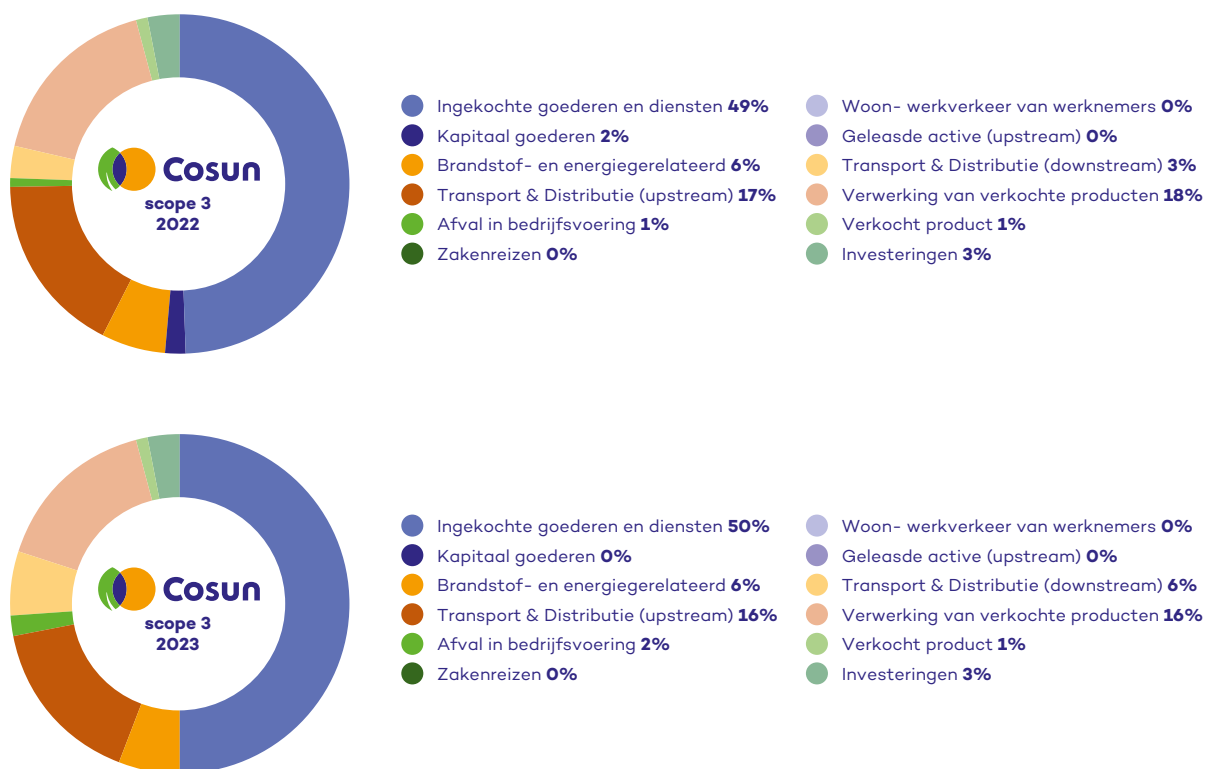
- We werkten in 2024 diverse roadmaps uit voor reductie van de scope 3-emissies, waar we in 2025 in projecten verder handen en voeten aan gaan geven. Veel aandacht gaat uit naar emissiereducties in de teelt en in het transport van onze grondstoffen en producten. De maatregelen vragen om samenwerking in de keten met onder meer telers, leveranciers en klanten.

In oktober 2024 tekende Cosun een samenwerkingsovereenkomst met de Nederlandse overheid, een zogenoemde Expression of Principles, inzake maatwerkafspraken. Dit dient als basis voor verdere (contractuele) afspraken. Deze samenwerking is erop gericht om bij de

grootste Nederlandse productielocaties grote CO₂-reductiemaatregelen te nemen, waarmee circa 70 procent emissiereductie zal worden gerealiseerd. Bij deze grote projecten zal de overheid Cosun op diverse manieren ondersteunen.

Vooruitblik

Cosun heeft de plannen, motivatie en inzet om haar doelstellingen te behalen. We zijn blij met de goede samenwerking tussen de businessgroepen en met ketenpartners. Door onder meer de verstevigde samenwerking met de overheid kunnen we sneller stappen zetten, naar verdere maatregelen voor reductie van de CO₂-emissies.



Toelichting diagrammen

In 2024 hebben we onze Scope 3-emissies verder aangescherpt om beter aan te sluiten bij de categorieën van het Greenhouse Gas (GHG) Protocol. Dit heeft geleid tot een herziening van de donutdiagrammen voor 2022 en 2023. Waar we in eerdere rapportages de categorie Ingekochte goederen nog splitsten in ingekochte goederen, diensten en teelt, presenteren we deze nu als één overkoepelende categorie: Ingekochte goederen en diensten. Daarnaast zijn de emissies in de categorie 'Verwerking van verkochte producten' een veel kleiner aandeel geworden. Uit nadere analyse blijkt dat een groot deel van deze emissies optioneel zijn volgens het GHG-protocol, omdat ze zeer indirect zijn en buiten onze directe invloedssfeer vallen. Daarom zijn deze niet meegenomen in onze baseline. Met deze aanpassingen streven we naar een nog nauwkeurigere en transparantere weergave van onze Scope 3-footprint.

De enablers

Ons succes staat of valt met onze mensen. Veel aandacht gaat daarom uit naar ons menselijk kapitaal.

Een veilige werkomgeving

Veiligheid is bij Cosun een topprioriteit. In alle businessgroepen zetten we vol in op het versterken van het veiligheidsbewustzijn. Ook verstevigen we de centrale aansturing op coöperatieniveau voor een geharmoniseerde aanpak door het gehele bedrijf.

Total Productive Maintenance-systematiek (TPM)

Wereldwijd borgt elke fabriek van Cosun de veiligheid met de Total Productive Maintenance-systematiek (TPM). Deze systematische aanpak maakt dat de fabrieken continu aandacht hebben voor veiligheid en voortdurend werken aan verbeteringen. Op corporate niveau monitoren en ondersteunen we de fabrieken. Daarnaast organiseren we cross audits tussen businessgroepen, waarbij we elkaars locaties bezoeken. Op deze manier blijven we van elkaar leren en kunnen we waar nodig snel bijsturen.

Leiderschapstrainingen

Met Safety-leadership-workshops willen we het veiligheidsbewustzijn nog verder verhogen. Managers trainen hun vaardigheden om hun teams effectief aan te spreken op veiligheid en ze te mobiliseren de juiste maatregelen te nemen. In 2024 zijn we met deze trainingen op vier locaties gestart en in 2025 geven we daar op een tiental andere locaties vervolg aan.

Cosun-brede campagne

Om iedereen binnen Cosun te doordringen van het belang van veiligheidsmaatregelen, zijn we ook een Cosun-brede veiligheidscampagne gestart. Met die campagne vestigen we de aandacht op de volgende drie belangrijke onderwerpen:

1. Slips, trips & falls (preventie van veelvoorkomende ongelukken als uitglijden)
2. Take a step back (stilstaan bij de risico's direct voorafgaand aan het werk)
3. Power of feed forward (het belang van reflectie en elkaar aanspreken op veilig en onveilig gedrag)

Voorlichting, trainingen, audits, interdisciplinaire en internationale samenwerking, al die instrumenten zetten we in voor het verhogen van de veiligheid. Met elkaar zetten we de schouders eronder om overal en ten alle tijden te zorgen voor een veilige werkomgeving.

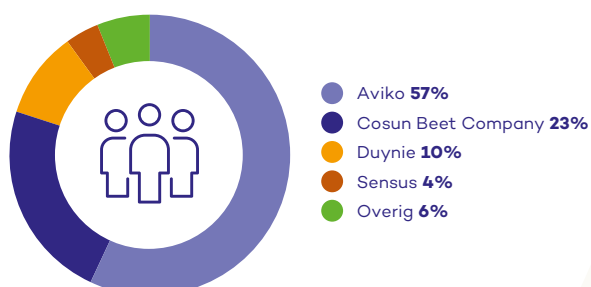
Resultaten in cijfers

Het ziekteverzuim steeg van 5,3% in 2023 naar 6,0% in 2024. Dit percentage ligt op het landelijk gemiddelde voor industriële bedrijven, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek. We hebben acties ondernomen op preventief beleid (medewerkers gezond houden), managers getraind in de begeleiding en extra casemanagers ingezet voor extra support. We blijven ons inzetten voor een gezonde werkomgeving voor iedereen.

Het aantal medewerkers daalde van 4.613 fulltime-equivalenten (fte) in 2023 naar 4.528 fte in 2023. In 2024 was 23% vrouw (2023: 22%) en 77% man (2023: 78%).

In 2024 is het aantal opleidingsdagen per medewerker gedaald naar 2,7 ten opzichte van 3,1 in 2023.

Aantal medewerkers per businessgroep
in procenten



Aantal medewerkers per regio
in procenten





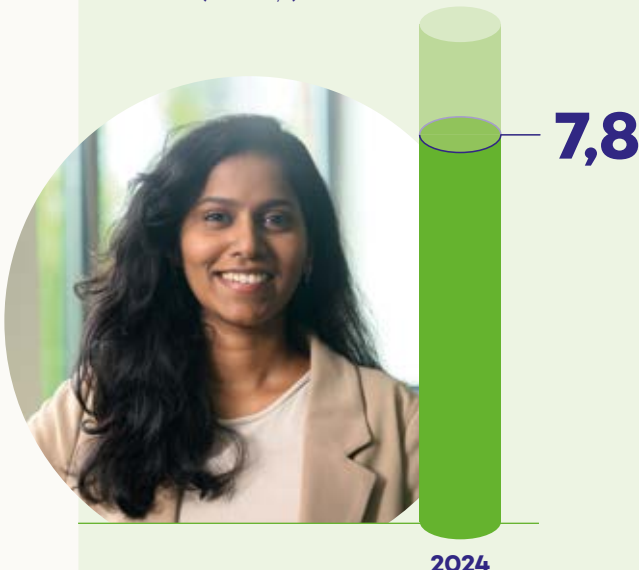
Human Resources

Ons succes staat of valt met onze mensen. We investeren daarom op vele manieren in het aantrekken, behouden en motiveren van medewerkers.

Metten is weten

Ieder jaar voeren we een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek uit om de tevredenheid en betrokkenheid onder medewerkers te meten en na te gaan waar verbeteringen mogelijk zijn. We zijn blij met het resultaat in 2024. Met een gemiddeld rapportcijfer van 7,8 stijgen we boven de benchmark uit; een mooie stap op weg naar ons doel om tot de 25% beste werkgevers te gaan behoren. Meten is weten. In dat opzicht zijn we ook blij met het dashboard dat we afgelopen jaar ontwikkelden. Het dashboard helpt managers het hele jaar door onder andere de werkomstandigheden en werkdruk goed te monitoren en waar nodig bij te sturen.

Medewerkersbetrokkenheid-score 2024 (2023: 7,7)



Frisse blik

Op allerlei manieren vragen we medewerkers mee te denken over de koers die we bij Cosun varen. Belangrijke organen hiervoor zijn de ondernemingsraden, zowel centraal als van de businessgroepen, en de Young Board. In 2024 organiseerden we een dag waarop alle ondernemingsraden bij elkaar kwamen om kennis en ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren; een vruchtbare bijeenkomst. De Young Board kreeg afgelopen jaar nieuwe gezichten; een groep van zes jonge professionals voorzien de conserndirectie van Cosun van een frisse blik. Gevraagd en ongevraagd geven ze advies over het beleid.

Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie

Wij geloven in één Cosun, waarin wij de diversiteit van onze mensen omarmen en streven naar gelijke kansen en een inclusieve cultuur. Om dat te onderstrepen ondertekenden we in 2024 de Charter Diversiteit van de SER. Wat betreft gendergelijkheid behaalden we in 2024 het streefcijfer van tenminste 30 procent vertegenwoordiging van vrouwen in het senior management. Door het jaar heen werkten we aan doorontwikkeling van ons beleid en onze communicatie en organiseerden we verschillende bewustwordingsactiviteiten voor een inclusieve cultuur, zoals trainingen op het gebied van neurodiversiteit, culturele diversiteit en samenwerken met mensen met een arbeidsbeperking. Meer dan 350 collega's namen deel aan deze activiteiten.

Genderdiversiteit in het senior management

2024 (2023: 27%)



Talentontwikkeling

In alle geledingen van de organisatie investeren we in talentontwikkeling. We werken met een performancecyclus die motiveert en waarbij werknemers veel eigen initiatief kunnen tonen. In 2024 brachten we uitvoerig het potentieel in kaart: waar zit het talent en wat is van collega's in de organisatie de ontwikkelbehoefte? Ook gaven we afgelopen jaar verder invulling aan het leiderschapsprogramma's voor startende en ervaren managers. Samen met Rotterdam School of Management zetten we hiervoor een stevig programma neer. In het verlengde hiervan ontwikkelden we een leiderschapsmodel, dat voor leidinggevende functies duidelijkheid biedt over de competenties, assessments en trainingen die nodig zijn. Last but not least ontwikkelden we een mooi

mentorprogramma: 65 koppels helpen elkaar, waarbij niet alleen seniors starters helpen, maar ook jonge professionals met hun frisse blik juist ervaren medewerkers helpen. We noemen dat *reversed mentoring*.

Verbinding

In 2024 was er veel verbinding tussen de telers en de medewerkers. We organiseerden een fantastisch tweedaags festival om ons 125-jarig jubileum te vieren. Ook was er de zoete groet, waarbij medewerkers met een blik stroopwafels op bezoek gingen bij telers en een mooi verbindend gesprek aan de keukentafel hadden. Aan het einde van het jaar was er bovendien nog de jongerendag met telers en medewerkers tot 35 jaar.

Werving en een goed inwerkprogramma

Vanwege de krappe arbeidsmarkt investeren we veel in werving. We laten zien dat we een aantrekkelijke werkgever zijn en werken nauw samen met universiteiten, hogescholen en MBO's. Studenten bieden we leerplekken om zich verder te ontwikkelen op hun vakgebied en zich voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Daarnaast besteden we zorg aan inwerkprogramma's voor nieuwe medewerkers. In 2024 ontwikkelden we hiervoor nieuwe handvatten.

Ook de komende jaren blijven we veel aandacht besteden aan werving en de ontwikkeling van medewerkers. De betrokkenheid en het enthousiasme dat afspatte van ons 125-jarige jubileum willen we vasthouden. Continu peilen en bevorderen we medewerkersbetrokkenheid, op allerlei manieren en op alle plekken in de organisatie.



Innovatie

Cosun wil toonaangevend zijn in innovaties die bijdragen aan een duurzame wereld door het ontwikkelen van nieuwe processen en duurzame ingrediënten. In het Cosun Innovation Center is de relevante R&D expertise aanwezig om invulling te geven aan de ambities van Cosun op groei, duurzaamheid en proces- en energie-efficiency. We brengen focus aan, versnellen op kansrijke innovaties en werken samen met diverse partijen om ook door middel van innovatie onze Unlock ambities te realiseren.

Focus

De ambitie om in vezels, plantaardig eiwit en andere plantaardige alternatieven te groeien wordt door innovatie ondersteund door ontwikkeling van, voor Cosun, nieuwe technologieën als fermentatie en enzymatische conversie. Met deze technologieën kunnen vanuit suiker of co-producten plantaardige eiwitten en suikervervangers worden ontwikkeld. Dat doen we via eigen innovaties maar ook door samenwerking met en investering in scale ups. Zo is er in 2024 een belang genomen in de Zwitserse scale up Planetary SA, die uit suiker mycoproteïne produceert. Samen met Planetary SA onderzoeken we de mogelijkheden om te groeien in deze opkomende markt. We investeren daarnaast in applicatiekennis. Ingrediënten zoals Fidesse® uit suikerbiet, PotatoCheezz op basis van aardappelen, inuline uit cichoreiwortels en Tendra® uit veldbonen brengen structuur, stabiliteit, smaak, sappigheid en gezondheidsvoordelen in tal van applicaties. In plaats van reststromen te verspillen, zetten we ze in als grondstof voor duurzame en gezonde producten.

Versnellen

Wij willen de bouw van ons voedingsingrediënten platform versnellen en werken daarom samen met onder meer *start-ups* en *scale-ups*, die op specifieke gebieden vaak al veel kennis in huis hebben. Voor het scouten en screenen is er een toegewijd team binnen Cosun actief.

Het Cosun Innovation Center biedt daarnaast een team van specialisten dat de businessgroepen ondersteunt om kansen en risico's van innovaties in kaart te brengen en deze sneller naar de markt te brengen.

Tot slot stimuleren we innovatie door verschillende partijen samen te brengen en te ondersteunen, zowel intern als extern. Door contacten te leggen met kennisinstellingen en academici en te participeren in publiek-private samenwerkingsverbanden bieden we toegang tot de nieuwste onderzoeksresultaten en technologische ontwikkelingen. Ook investeren we in venture funds als Peakbridge VC en Icos Capital. Dit alles versterkt onze kennispositie en versterkt onze innovatiekracht.



Cosun Nutrition Center

Cosun Nutrition Center is het kenniscentrum voor plantaardige voeding van Cosun. Wij verzamelen kennis over plantaardige voeding in relatie tot gezondheid en duurzaamheid. We delen deze kennis en nemen deel aan de dialoog rondom voedingsbeleid, niet alleen binnen de coöperatie, maar ook extern met diverse stakeholders. Daarbij baseren we ons op wetenschappelijke feiten en de richtlijnen van onafhankelijke adviesorganen. Onze Wetenschappelijke Raad ziet daarop toe.

Eiwittransitie

Een belangrijk aandachtsgebied is onderzoek naar plantaardige alternatieven en plantaardige eiwitten: welke mogelijkheden bieden zij voor een gezonder en duurzamer voedingspatroon? Zo steunen wij onderzoek van het Radboudumc naar het effect van plantaardige eiwitten op spierherstel. In de Nijmeegse 4Daagse van 2025 wordt bij deelnemers het effect onderzocht van inname van een mix van plantaardige eiwitten, waaronder fava-eiwit (Tendra®).

We werken ook samen in interdisciplinaire projecten. Een voorbeeld daarvan is het project Fascinating. Binnen het thema gezonde en gebalanceerde voeding onderzoeken we hoe we een gezonde voeding kunnen vertalen naar een duurzaam landbouwsysteem en wat de verwachtingen van de consument hierin zijn.

Internationaal expertnetwerk

Omdat Cosun wereldwijd actief is, richten wij ons bij de kennisvergaring op binnen- en buitenland. Wat zijn in de verschillende landen belangrijke nieuwe wetenschappelijke inzichten en

ontwikkelingen in wet- en regelgeving? Zeer helpend hierbij is het internationale expertnetwerk dat we afgelopen jaar hebben opgericht. Vanuit Europa, de VS en China delen vijf hoogleraren relevante marktkennis met ons en onze Wetenschappelijke Raad.

Dialoog

Wat communicatie met stakeholders betreft, is een belangrijk nieuw thema het (mogelijke) effect van voedselbewerking op de gezondheid. Ook dragen wij met onze kennis bij aan een verantwoorde maatschappelijke en wetenschappelijke discussie inzake de mogelijke invoering van een brede suikertaks en de verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken, waaronder suikerhoudende dranken. Wij monitoren de wetenschappelijke bevindingen, zetten onze standpunten zorgvuldig uiteen en maken deze kenbaar aan belangrijke stakeholders.



Financiële gang van zaken

De geconsolideerde omzet van Cosun is in 2024 gedaald van EUR 3.704 miljoen naar EUR 3.439 miljoen. Het bedrijfsresultaat daalt in 2024 met EUR 248 miljoen tot EUR 175 miljoen, met name gedreven door een onbalans tussen vraag en aanbod van suiker in Europa, resulterend in een scherpe daling van de suikerprijs gedurende 2024. Ook de prijzen van hoogwaardige ingrediënten en bijproducten zijn gedaald, met normalisatie van marges tot gevolg. De onderliggende resultaten zijn verder verbeterd, zowel door groei als door initiatieven gericht op resultaatverbetering. De bietenprijs is gedaald naar EUR 47,25 per ton bij standaardkwaliteit, gedreven door een verwacht laag suikerresultaat over de campagne van 2024.

Resultaatontwikkeling

De geconsolideerde omzet van Cosun is in 2024 gedaald van EUR 3.704 miljoen naar EUR 3.439 miljoen. De daling van 7% wordt voornamelijk gedreven door het afstoten van niet-kernactiviteiten in 2023. De volumeontwikkeling is licht positief, waarbij de prijsontwikkeling een gemengd beeld geeft. De hoge suikerprijzen in Europa hebben gezorgd voor minder afzet van suiker, terwijl het aanbod is toegenomen, onder andere door import en hoge productie. Ook de prijzen voor afzet van hoogwaardige ingrediënten en circulaire restproducten lieten een dalende trend zien, resulterend in lagere marges. Het bedrijfsresultaat is in 2024 met EUR 248 miljoen gedaald tot EUR 175 miljoen. Een solide resultaat in een dynamisch jaar. Bijzondere posten in het bedrijfsresultaat dragen in 2024 EUR 8 miljoen positief bij. Dit betreft met name verkoop van terreinen. In 2023 droegen de bijzondere posten EUR -/- 39 miljoen negatief bij, als gevolg van desinvesteringen en een afboeking in verband met het staken van de ontwikkeling van de biobased innovatie Betafib.

Het bedrijfsresultaat voor ledentoeslag neemt met EUR 144 miljoen af tot EUR 381 miljoen. De EBITDA voor ledentoeslag komt uit op EUR 515 miljoen, wat neerkomt op 15% van de omzet.

Ondanks het hoge resultaat is de bietenprijs gedaald van 78,00 EUR in 2023 naar 47,25 EUR in 2024, voornamelijk gedreven door een sterke daling van het verwachte suikerresultaat van de 2024-campagne.

Een bedrag van EUR 206 miljoen ledentoeslag komt ten laste van het boekjaar 2024, deels uitbetaald over de bieten van de voorgaande campagne (EUR 140 miljoen) en deels betrekking hebbend op campagne 2024 (EUR 66 miljoen). Voor Cosun betekent dit dat na ledentoeslag een nettoresultaat van EUR 117 miljoen resteert (2023: EUR 162 miljoen).

Bedragen in € miljoenen (tenzij anders aangegeven)	2024	2023	Delta
Omzet	3.439	3.704	- 265
EBITDA vóór ledentoeslag	515	670	- 155
Bedrijfsresultaat – vóór ledentoeslag (inclusief incidentele posten)	381	525	- 144
Incidentele posten in het bedrijfsresultaat	7	- 39	46
Ledentoeslag (boekjaar-deel) ten laste van bedrijfsresultaat	- 206	- 277	71
Bedrijfsresultaat	175	248	- 73
Nettoresultaat	117	162	- 55
Bietenprijs (standaardkwaliteit) € per ton	47,25	78,00	- 30,75

Cosun Beet Company heeft ondanks het turbulente jaar een goed resultaat behaald, voornamelijk gedreven door de hoge gecontracteerde suikerprijzen. Deze hoge suikerprijzen werden gedreven door hoge wereldmarktprijzen in 2023, een goede vraag naar suiker en lage voorraden. De energieprijzen zijn enigszins genormaliseerd, maar liggen structureel op een hoger niveau dan voor de oorlog in Oekraïne.

Het benutten van co-producten voor de opwek van hernieuwbare energie in de vorm van groengas heeft geleid tot een totale productie van 22 miljoen m³ groen gas in 2024 in Nederland. Hiermee mag Cosun Beet Company zich nog steeds tot één van de grootste producenten van groene energie in Nederland rekenen.

Aviko heeft in 2024 substantieel bijgedragen aan het bedrijfsresultaat. De focus op groeigebieden in Europa en Azië is doorgezet. In Polen en China is verder geïnvesteerd in nieuwe productielijnen. In de fabriek in Venray is de uitbreiding van de productiecapaciteit van vlokken in gebruik genomen.

Sensus heeft een lastig jaar gekend, ondanks de hogere afzet van inuline. Een daling van de verkoopprijzen en een lage inuline-opbrengst, als gevolg van het natte voorjaar, zijn hier debet aan. Op de langere termijn is er een positief perspectief voor Sensus. De verwachtingen voor de inulinemarkt zijn positief door trends als suikerverlaging, darmgezondheid (microbioom) en immuniteit.

De afzet van het plantaardig fava-eiwitisololaat Tendra®, ontwikkelt zich positief, een goede basis voor een toekomstige verbreding van het eiwitportfolio van Cosun. Gedurende 2024 is de samenwerking met de scale-up Revyve, dat eiwit uit biergist produceert, geïntensiveerd. Daarnaast is een investering gedaan in de scale-up Planetary, om de ontwikkeling van duurzame en kosteneffectieve voedsel-ingredienten door middel van fermentatie verder te stimuleren.

Versnelling van de groei van plantaardige ingrediënten blijft topprioriteit, met focus op autonome groei, overnames en samenwerkingsverbanden.

De afzet van Duynie Feed is toegenomen, sterk gedreven vanuit de groeistrategie in Europa. Naast volumegroei is ook een betere verwaarding van reststromen een prioriteit. In 2023 is gestart met de bouw van een scheidingsunit voor bierbostel (splitsing in eiwit en vezels) in de Franse Heinekenfabriek in Mons-en-Baroeul. Deze unit zal naar verwachting in 2026 in gebruik genomen worden, waarna een nutritioneel eiwit geproduceerd gaat worden geschikt voor toepassingen voor zowel humane als dierlijke voeding. Om de markt reeds voor te bereiden op de introductie van dit eiwit is in Nijmegen een demo-installatie opgebouwd, waar sinds 2024 op beperkte schaal eiwit wordt geproduceerd.

Financiering

Cosun heeft een flexibele financieringscapaciteit van EUR 400 miljoen vanuit een Revolving Credit Facility (RCF). De huidige RCF is in 2019 vernieuwd met een looptijd van vijf jaar, met mogelijkheid om deze met twee jaar te verlengen. Van deze mogelijkheid is gebruikgemaakt. In 2024 is er maximaal EUR 225 miljoen getrokken onder de RCF en per jaareinde was dit nihil (vorig jaar: nihil). Eind eerste kwartaal van 2025 is de RCF opnieuw vernieuwd met een looptijd van vijf jaar, met de mogelijkheid deze nog eens met twee jaar te verlengen.

Om de groeiplannen in het kader van de Unlock 25-strategie te financieren is in 2022 voor EUR 205 miljoen aanvullende financiering aangetrokken, met duurzaamheidsdoelstellingen, in de vorm van een EU Private Placement en Schuldschein-financiering met een looptijd van 1-8 jaar als kernfinanciering naast de RCF. Er wordt ruimschoots voldaan aan de convenanten van de financiering.

Cosun heeft ook de mogelijkheid voor leden om vanuit bietengeld of vanuit de Uitkeringsregeling Bietenlevering (UB) in te leggen in de ledenfinanciering. Dit is een achtergestelde lening met een vaste looptijd variërend van twee tot en met vijf jaar.

In totaal is door leden ultimo 2024 circa EUR 57 miljoen ingelegd. De financiering van de Chinese activiteit in Xilinhót en van de joint venture van Aviko in Polen is voor een deel via lokale financiering opgezet, grotendeels met bestaande bankrelaties. Per jaareinde is per saldo sprake van een netto schuldpositie van circa EUR 54 miljoen.

Kasstroom

Cosun genereerde over 2024 een operationele kasstroom van EUR 197 miljoen (2023: EUR 321 miljoen). Deze afname is voornamelijk het gevolg van een afname van het bedrijfsresultaat, het werkkapitaal is licht toegenomen. De (negatieve) kasstroom uit investeringsactiviteiten is per saldo toegenomen als gevolg van hogere investeringen in materiële vaste activa. In 2023 werden ook inkomsten genereerd vanuit de desinvesteringen die destijds hebben plaatsgevonden; in 2024 hebben geen desinvesteringen plaatsgevonden. De kasstroom uit financieringsactiviteiten is ten opzichte van 2024 gestegen; de kortlopende schulden aan kredietinstellingen zijn toegenomen door het lagere bedrijfsresultaat.

Investeringsen

De investeringen in vaste activa (inclusief immateriële activa) bedroegen EUR 267 miljoen (2023: EUR 231 miljoen). De prioriteit van de investeringen ligt bij:

- de instandhouding van de fabrieken (vervangingsinvesteringen en investeringen gericht op onze 'licence to operate')
- investeringen gericht op uitbreiding en groei
- investeringen in energie-efficiency en verduurzaming
- investeringen in innovatieve ontwikkelingen, inclusief nieuwe groeigebieden

Om aan de CO₂-reductiedoelstellingen richting 2030 te voldoen, investeren we in nieuwe technologieën, onder andere e-boilers, warmtepompen en mechanische damprecompressie. Op diverse locaties lopen aanvragen voor verdere uitbreiding van de aansluitingen op het elektriciteitsnetwerk, met het oog op toekomstige elektrificatie van onze fabrieken.

Aviko breidt de aardappelverwerkende capaciteit in China en Europa verder uit, om in te spelen op de wereldwijd groeiende vraag naar friet en snacks. Eind 2023 zijn twee strategische investeringen afgerond (uitbreiding van capaciteit in Polen en in Nederland), die gedurende 2024 hebben bijgedragen aan de autonome groei. De uitbreiding met een nieuwe productielijn op de bestaande productielocatie in Xilinhót (Binnen-Mongolië) wordt afgerond in het eerste halfjaar van 2025.

Balans

Het balanstotaal steeg in 2024 tot EUR 2.728 miljoen (2023: EUR 2.705 miljoen). De liquiditeitspositie nam af tot EUR 168 miljoen. Door het positieve resultaat steeg het groepsvermogen tot EUR 1.630 miljoen (2023: EUR 1.508 miljoen). De solvabiliteit (groepsvermogen uitgedrukt in percentage van het balanstotaal) lag eind 2024 op 60% en nam daarmee ten opzichte van het voorgaande jaar weer toe (2023: 56%). De financieringspositie van het concern blijft daarmee onverminderd sterk.

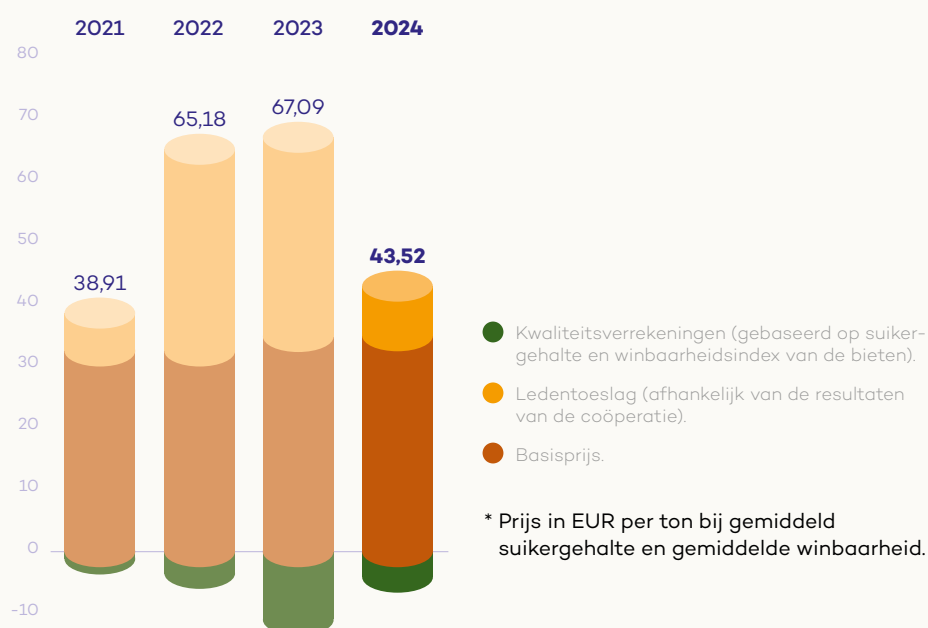
Bietenprijs

De ledentoeslag voor campagnejaar 2024 is vastgesteld op EUR 74 miljoen en wordt uitgekeerd als onderdeel van de quotumbietenprijs. In 2022 is de systematiek voor de vaststelling van de ledentoeslag gewijzigd. Hierin wordt de ledentoeslag op de geleverde bieten bepaald op basis van het resultaat van het afgesloten boekjaar en voor een deel ook op basis van het verwachte suikerresultaat van het volgende jaar. Zo wordt de ledentoeslag beter gekoppeld aan de resultaten die gerealiseerd worden met de geleverde bieten.

De basisprijs voor quotumbieten is onveranderd EUR 35,00 per ton. De ledentoeslag kwam uit op EUR 12,25 per ton. Per saldo is de ledenprijs voor quotumbieten daarmee vastgesteld op EUR 47,25 bij 17% suikergehalte en een winbaarheidsindex van 91. Bij gemiddelde winbaarheid en een gemiddeld gehalte komt de ledenprijs voor quotumbieten uit op EUR 43,52 per ton. Vorig jaar was dit EUR 67,09. De hoeveelheid in Nederland verwerkte bieten is met 6,5 miljoen ton lager dan voorgaande jaren. De gemiddelde suikeropbrengst per hectare lag met 12,2 ton lager dan in 2023 (13,5 ton).

De gemiddelde opbrengst per hectare bedraagt EUR 3.272 (2023: EUR 5.891) en is historisch laag. Dit komt door een combinatie van de lagere bietenprijs en een lage opbrengst per hectare. (In delen van Nederland is het inzaaien laat gestart als gevolg van het natte voorjaar.) Het rendement van de bietenteelt is laag en staat onder druk, mede door kostenstijgingen op de akker.

Quotumbietenprijs* in € per ton



Vooruitzichten 2025

Begin 2025 is de vernieuwde strategie Unlock 30 gepresenteerd. Het is de missie van Cosun om de volledige potentie van planten en co-producten te ontsluiten. Daarmee wordt ingespeeld op de groeiende vraag wereldwijd naar plantaardige voeding, (dier)voedingsingrediënten, circulaire oplossingen en plantaardige alternatieven. Deze ontwikkeling gaat hand in hand met de ontwikkelingen van een toekomstbestendige duurzame keten en een goed verdienmodel voor de leden.

In 2025 ligt de focus op de implementatie van de vernieuwde strategie Unlock 30. Gezien de stijgende kosten in de keten en de gewenste verdere verbetering van het verdienvermogen van onze leden gaat de lat omhoog met een sterke focus op kosten- en efficiëntieverbeteringen, duurzaamheid en winstgevende groei in de kernsegmenten (aardappelproducten, co-producten en ingrediënten).

Een aantal belangrijke pijlers van Unlock 30 zijn:

- Verdere groei en diversificatie van het portfolio, waaronder internationale groei in aardappelproducten, internationale expansie van circulaire co-producten en een sterke focus op de verdere ontwikkeling van een plantaardig ingrediëntenportfolio. Voor voedingsingrediënten zal een nieuwe divisie worden opgezet, waar naast organische groei extra wordt ingezet op, en geïnvesteerd in mergers and acquisitions (M&A) en partnerships. Het langetermijndoel is meer risicospreiding in het portfolio en meer stabiliteit in het verdienvermogen.
- Duurzaamheid blijft een topprioriteit, met focus op CO₂-reductie, duurzamere productieprocessen en verdere vergroening van de keten met focus op waterkwaliteit en plantgezondheid.
- Inzet op digitalisering, kunstmatige intelligentie en automatisering is een belangrijk onderdeel van de Cosun-agenda richting 2030.

Het is de verwachting dat het (geo) politieke en economische klimaat ook het komende jaar onzeker zal zijn. De voorspelbaarheid neemt af, waardoor het aanpassingsvermogen nog belangrijker wordt. De concurrentiekracht van Nederland staat onder druk, wat ook Cosun als Nederlandse coöperatie merkt. Stabiliteit, perspectief en een eerlijk speelveld zijn onontbeerlijk voor zowel Cosun als haar leden. Cosun blijft ook komend jaar investeren in versterking van de marktpositie in de verschillende segmenten. Dit doen we deels door investeringen in autonome groei, waaronder efficiencyverbeteringen, energiebesparing als onderdeel van onze klimaatdoelstellingen en innovatie, en waar mogelijk ook door strategische acquisities.

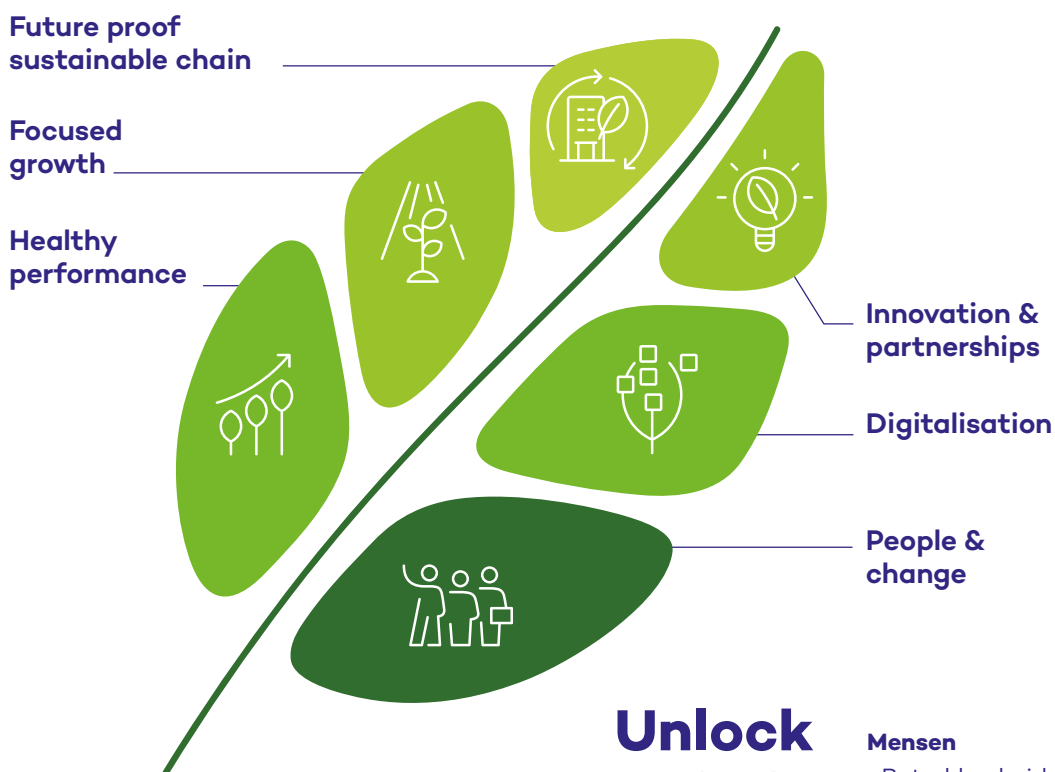
De sterke daling van de suikerprijs in 2024 zal de resultaten in 2025 beïnvloeden. Extra focus op kosten- en efficiëntieverbetering is vereist. In 2025 zullen de capaciteitsuitbreidingen van Aviko in Polen en China in gebruik genomen worden, die gaan bijdragen aan verdere winstgevende groei. We verwachten groei in afzet van plantaardige ingrediënten (vezels en eiwitten), maar deze activiteiten zullen in 2025 nog niet positief bijdragen aan het resultaat. De afzet van circulaire co-producten zal toenemen; naast volumegroei zetten we ook in op het realiseren van hogere toegevoegde-waarde-toepassingen voor deze co-producten

De financiële uitgangspositie van Cosun is goed. Financiële stabiliteit en continuïteit zijn belangrijke uitgangspunten.

De solvabiliteit van de onderneming is goed en het streven is en blijft een gezonde balans tussen eigen en vreemd vermogen te behouden. Deze goede solvabiliteit draagt bij aan onze weerbaarheid tegen economische schommelingen en stelt ons in staat om toekomstige investeringen op verantwoorde wijze te financieren.

De liquiditeitspositie van de onderneming is goed; we blijven hier scherp op sturen met een focus op efficiënt werkkapitaalbeheer en kostenbeheersing. Dit stelt ons in staat om tijdig aan onze verplichtingen te voldoen en tegelijkertijd ruimte te houden voor groei-initiatieven.

De continuïteit van Cosun blijft gewaarborgd door een solide financiële basis en een strategische focus op duurzame groei. We blijven investeren in innovatie, operationele efficiëntie en (gerichte) marktexpansie, zodat we ook op lange termijn waarde kunnen blijven creëren voor onze stakeholders. Ondanks eventuele externe onzekerheden vertrouwen we erop dat onze financiële discipline ons in staat zal stellen om succesvol onze Unlock 30-strategie uit te voeren.



Unlock 30

Mensen

- Betrokkenheid > 8
- Klanten NPS > 50
- Veiligheid

Financiële ambities

- Toekomstbestendige bedrijfsresultaat
- Toekomstbestendige bietenprijs
- Gezonde ratio's en ruimte om te groeien, incl. M&A

Planeet

- Reduceren klimaatimpact -45% CO₂-uitstoot
- Portfolio diversificatie 30%
- Toekomstbestendige teelt:
 - Water- en bodemkwaliteit 2027 < 50 mg
 - Gewasbescherming 2030 -50%

Verslag coöperatie

We kijken met een gemengd beeld terug op afgelopen jaar. Cosun zelf had nog een goed jaar, dankzij een goed bedrijfsresultaat. De tweede helft van het jaar werd Cosun echter geconfronteerd met sterk dalende suikerprijzen, wat zich heeft doorgezet in 2025. Dit werkt sterk door in de bietenprijs van dit jaar waardoor deze aanzienlijk is gedaald ten opzichte van de eerdere jaren. Gecombineerd met historisch lage bietenopbrengsten in de teelt, leidt dit tot een teleurstellend rendement voor onze leden dat in veel gevallen niet kostendekkend is. Hiernaast hadden veel van onze leden in 2024 wederom te maken met zeer lastige teeltomstandigheden. Ook de aanwijzing van de NV-gebieden heeft een grote impact.



We doen hier verslag van de activiteiten van de ledenraad en jongerenraad en informeren over de samenstelling van de bestuursorganen. Daarnaast gaan we kort in op de ontwikkelingen in de suikemarkt en de verdere verduurzaming van teelten, thema's die ook nog elders in het jaarverslag aan bod komen.

Ledenraad

In 2024 kwam de ledenraad viermaal bijeen voor een ledenraadsvergadering; in februari, juni, september en december. In de vergaderingen kwamen de volgende onderwerpen aan de orde: de ontwikkeling van de Cosun-bedrijven en voortgang van de strategie Unlock 25, veiligheid in de bedrijven, de ontwikkeling van onze arealen,

Groeikracht Cosun en de innovaties in en door onze bedrijven. Bijzondere aandacht was er voor de herijking van de strategie: de heldere keuzes om vast te houden aan de koers, de lat verder te verhogen en in te zetten op verdere verbetering van onze resultaten en groei in een aantal geselecteerde gebieden richting 2030.

In februari 2024 werd tijdens de ledenraadvergadering in Nijkerk de decemberraming 2023 besproken en sprak de ledenraad zijn steun uit voor het besluit van de raad van beheer met betrekking tot de bietenprijs over het teeltjaar 2023. Daarnaast werd uitvoerig ingegaan op (de studie over) grondstofzekerheid.

Tijdens de jaarvergadering in juni werd de jaarrekening 2023 toegelicht en goedgekeurd, gaf de accountant een toelichting op de controleaanpak van de jaarrekening 2023 en deed de conserndirectie uitgebreid verslag van de stand van zaken bij de bedrijven, de investeringen en desinvesteringen en wat deze ontwikkelingen betekenen ten aanzien van onze strategie Unlock 25. De belangrijkste contouren van de plannen voor de strategie naar 2030 werden besproken en er werd een toelichting gegeven op de trends en ontwikkelingen in onze markten en de wereld om ons heen. Ook is tijdens deze vergadering Freek Rijna herbenoemd als extern lid raad van beheer voor een periode van vijf jaar.

In de ledenraadsvergadering in september werd zoals gebruikelijk eveneens de stand van zaken bij de bedrijven besproken. In deze vergadering werd daarnaast PwC als nieuwe accountant benoemd. Deze zal per boekjaar 2025 de statutaire controles uitvoeren. Een ander agendapunt: enige ledenraadsleden die aan opleidingsinstituut NICE de Algemene Opleiding Coöperatieve Vaardigheden hadden gevolgd, brachten hiervan verslag uit. In een Lagerhuis-debatopstelling vonden tot slot zeer uitgebreide discussies plaats over een aantal dilemma's die relevant zijn voor de strategie Unlock 30. De stellingen betroffen verwaardiging van duurzaamheid, investeringen in andere regio's, investeringen voor (extra) verduurzaming en de versnelde ontwikkeling van voedingsingrediënten.

Op 10 december kwam de ledenraad bijeen in Kasteel de Vanenburg, waar tijdens een diner met ook partners van de deelnemers het 125-jarige jubileum van Cosun feestelijk werd afgesloten. In de vergadering werden de goedgekeurde strategische plannen voor de periode 2025-2030 toegelicht en strategiepresentaties per business unit gegeven. Daarna werd de korte Cosun-film 'Mijn eerste oogst' getoond, een inspirerend verhaal over samenwerking, innovatie en de plantaardige toekomst. De film vormt een eerbetoon aan de vele generaties akkerbouwers die zich met passie inzetten voor onze voedselvoorziening en laat daarmee de kracht en de pracht van de sector zien.

Jongerenraad

In 2024 namen drie jongerenraadsleden afscheid, waarvan twee zijn doorgestroomd naar de kringbesturen. De jongerenraadsleden namen ieder kwartaal deel aan de kringbestuursvergaderingen. Ook namen de voorzitter, secretaris en twee wisselende leden van de jongerenraad deel aan de ledenraadsvergaderingen, waarin zij meediscussieerden over diverse onderwerpen. Tijdens de ledenraad in september 2024 waren alle jongerenraadsleden aanwezig en namen ze deel aan de Lagerhuisdiscussie.

Daarnaast hielden ze een aantal eigen bijeenkomsten en deden ze een paar werkbezoeken. In het voorjaar brachten ze een bezoek aan Duynie, waar ze een presentatie kregen over de geschiedenis, activiteiten en Petfood-fabriek. In de zomerperiode volgde een bijeenkomst over teelt en techniek, gecombineerd met een bezoek aan de inspiratieboerderij van een ledenraadslid in Lelystad en het bedrijf van een ander ledenraadslid in Flevoland. Er is ook nauw contact met jongerenraden van andere coöperaties. Zo ontvingen ze aan het eind van het jaar de jongerenraad van FrieslandCampina bij het Cosun innovation center in Dinteloord. Een bijzondere vermelding verdient tot slot de landelijke Cosun-jongerendag van 15 november, een inspirerende, interactieve en vooral gezellige dag waar in totaal bijna 300 jongeren tussen de 18 en 35 aan deelnamen.

Duurzaamheidsbeleid

Cosun vindt duurzaamheid belangrijk. Duurzaamheid is daarom een aparte pijler binnen onze strategie Unlock 25 en blijft dat ook in de herijkte strategie voor de periode 2025-2030. Het is een onderwerp dat regelmatig op de agenda staat in de vergaderingen van de raad van beheer en in alle bestuurslagen aan de orde komt. De voorbereiding vindt plaats op het niveau van de concerndirectie en samen met de raad van beheer en de raad van toezicht (vanuit haar adviesrol) wordt het duurzaamheidsbeleid voor de coöperatie en de ondernemingen vastgesteld. Dit is een continu proces. Ook met accountant EY spreken we over duurzaamheid, mede met het oog op de CSRD-rapportage. Daarnaast komt het onderwerp duurzaamheid veelvuldig aan bod in de ledenraad en de kringvergaderingen.

Cosun blijft inzetten op het ondersteunen van haar leden in de transitie naar een duurzame, rendabele teelt. Het programma Groeikracht Cosun ondersteunt de leden bij deze uitdagende opgave. Een belangrijk onderdeel zijn de N-mineraalmetingen die wij kosteloos aanbieden aan onze telers. We geven ze hiermee inzicht in de situatie op hun bedrijf en handvatten om de uitspoeling van stikstof verder terug te dringen. We zullen dit programma verder uitrollen in Nederland en zijn volop in gesprek binnen BO Akkerbouw en met de overheid om deze aanpak te verankeren in het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn als alternatief voor de generieke maatregelen.

Suikersysteem

Na een trend van hogere suikerprijzen zagen we vanaf medio 2024 een sterke verslechtering van de suikermarkt. Niet eerder is de suikerprijs zo hard gedaald. We zien dat er fors meer is geproduceerd in Europa, terwijl de vraag onder druk staat, onder andere door het verkleinen van porties en producten waarin suiker verwerkt is. Daarnaast ijlt het effect van de

heffingsvrije import van suiker uit Oekraïne nog na. Inmiddels heeft de Europese Unie wel een tijdelijke limiet ingesteld om de eigen economie te beschermen. We vragen de EU om deze limiet te blijven hanteren en verder aan te scherpen.

De raad van beheer heeft de ledentoeslag over het teeltjaar 2024 vastgesteld op totaal EUR 74 miljoen, zodat de ledentoeslag terugrekenend naar suikerbieten uitkomt op EUR 12,25 per ton, boven op de minimumprijs van EUR 35 per ton (bij 17% suiker en 91 winbaarheidsindex). Deze bietenprijs is helaas een flinke stap terug ten opzichte van eerdere jaren. Dit komt in het bijzonder doordat de bietenprijs – voor wat betreft de uitkering van het suikerresultaat van Cosun – in de huidige systematiek afhankelijk is van het resultaat dat Cosun Beet Company boekt in het vierde kwartaal van 2024 en de eerste drie kwartalen van 2025. In deze periode boeken we helaas slechts een beperkt resultaat als gevolg van de sterk gedaalde suikerprijzen.

Overzicht leden en llb's

AFDELING / KRING	per 31-12-2024		per 31-12-2023	
	Aantal leden	Aantal llb's	Aantal leden	Aantal llb's
Zeeuwsch-Vlaanderen	648	399.892	659	398.263
Zeeland Midden	544	341.798	556	340.798
Zeeland Noord	301	215.171	297	215.826
Goeree-Overflakkee	177	153.249	180	153.249
West-Brabant	701	444.605	705	444.578
Zuid-Hollandse Eilanden	302	230.883	304	231.809
Holland Midden	191	133.592	201	146.825
Kop van Noord-Holland	376	291.144	378	293.688
Oostelijk Flevoland	297	340.044	300	339.752
Noordoostpolder	505	333.981	515	338.270
Zuidelijk Flevoland	121	160.303	122	160.559
Friesland	229	199.301	235	203.227
Groningen	973	1.009.036	979	995.770
Drenthe/Overijssel Noord	876	1.116.164	885	1.106.184
Overijssel Zuid/Gelderland	265	169.714	266	168.928
Maas en Meierij/Limburg Noord	406	242.537	416	245.285
De Kempen	273	204.698	288	205.576
Limburg Midden en De Peel	349	239.699	359	239.427
Limburg Zuid	450	315.807	461	315.704
Nederland	7984	6.542.618	8.106	6.543.718



We voorzien een lager af te zetten volume suiker in 2025 en 2026. Op basis hiervan besloot de raad van beheer in augustus om het toewijzingspercentage voor 2025 te verlagen en vast te stellen op 100%. Het toewijzingspercentage voor 2024 was 110%. We hebben niet de intentie om onze markt uit te breiden, maar willen wel onze vaste klanten kunnen blijven bedienen met bietsuiker.

Het suikerbedrijf richt zich voor 2025 op een areaal van ongeveer 80.000 hectare, een krimp van circa 7.000 hectare ten opzichte van vorig jaar. Vanuit het coöperatieve belang houdt Cosun de telers aan de leveringsplicht van tenminste 85% van de ledenleveringsbewijzen. Als hier niet aan kan worden voldaan, dan moet een teler

tijdig ontheffing aanvragen. Wanneer de teler geen adequate argumenten heeft voor het niet voldoen aan zijn leveringsplicht, dan kan de raad van beheer een sanctie opleggen en dit gebeurt in de praktijk ook. Telers die al meerdere jaren niet aan hun leveringsplicht hebben voldaan, kunnen hiernaast een aanzegging krijgen dat hun ledenleveringsbewijzen zullen worden ingenomen. Sinds de campagne van 2018 is deelname aan teeltregistratiesysteem Unitip verplicht. Veruit de meeste telers voeren de gegevens tijdig in het systeem in. Uiteindelijk hebben ook nagenoeg alle telers voor het seizoen 2024 voldaan aan de Unitip-verplichting. Indien telers niet tijdig of onvolledig aan deze verplichting voldoen, komt de eindafrekening voor de geleverde bieten te vervallen.

Governanceverslag

Risicoprofiel

Cosun is actief in de agrofoodsector en opereert in diverse markten binnen verschillende landen. Dit brengt uiteenlopende risico's met zich mee, waaronder strategische, operationele en financiële en compliance-gerelateerde risico's. De opkomst van duurzaamheidsrisico's en de implementatie van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) vormen belangrijke aandachtspunten voor onze strategie, die gericht is op verdere groei met duurzame, plant-based oplossingen.

Onze strategie richt zich op het ontwikkelen van nieuwe product-marktcombinaties, innovatieve projecten en een duurzame teelt en verwerking. Hierbij streven wij ernaar kansen te benutten en risico's waar mogelijk te beheersen.

Aanpak risicomanagement

Cosun erkent het belang van risicomanagement om relevante risico's tijdig te identificeren en waar mogelijk en wenselijk te beheersen. Wij hanteren hierbij een integrale benadering. Daarom worden mogelijke risico's door alle bedrijfsonderdelen periodiek geïnterpreteerd, geanalyseerd en geëvalueerd, met aandacht voor zowel de kans als de impact.

Ons risicomanagement is gebaseerd op de corporate-governancecode voor coöperatieve ondernemingen (NCR-code) en is een continu proces dat gericht is op het identificeren, kwantificeren en categoriseren van risico's. Dit proces is essentieel voor alle besluitvorming binnen de organisatie. De resultaten vormen de basis voor gerichte acties om de belangrijkste risico's waar nodig te beperken en beheersen.

Naast risico's zien we nadrukkelijk ook kansen om middels onze strategie in te spelen op trends in de markt met nieuwe plantaardige producten.

Ons risicomanagementproces kent de volgende cyclus:

1. Onze interne omgeving. Dit betreft de wijze waarop verantwoordelijkheden belegd zijn en de organisatiecultuur.
2. Het bepalen van de risicobereidheid.
3. Inventarisatie van risico's en risicobeoordeling.
4. De beheersing van risico's. Het nemen van acties indien het op basis van de risicobereidheid gewenst en mogelijk is om het risico verder te beheersen en/of te beperken.
5. Controle, rapportage en evaluatie van de risicobeheersing.



Onze benadering van Duurzaamheidsrisico's

De opkomst van duurzaamheidsrisico's, zoals klimaatverandering en energietransitie, vraagt om specifieke aandacht. Cosun richt zich op de integratie van deze risico's in de gehele bedrijfsvoering en streeft naar naleving van de CSRD. Hieronder lichten wij onze aanpak toe per risicocategorie.

Duurzaamheid is verweven in onze strategie. Projecten en initiatieven worden geïmplementeerd om onze ecologische impact te verminderen, CO₂-uitstoot te verlagen en de keten te optimaliseren. Deze aanpak draagt bij aan onze ambitie om duurzame groei en positieve maatschappelijke impact te realiseren.

Risicocategorieën

Strategische Risico's

Onze strategie is gericht op duurzame groei en innovatie. Klimaatverandering, regelgeving en veranderende consumenteneisen vragen voortdurende aanpassing.

Beheersingsmaatregelen

1. Klimaatverandering

- Duurzaamheidsstrategie: integreren van klimaatdoelen in de bedrijfsstrategie
- Klimaatrisicoanalyse: identificeren van fysieke en transitie risico's en scenario's uitwerken
- Energie-efficiëntie: investeren in hernieuwbare energiebronnen en duurzame productiemethoden
- Ketenbeheer: samenwerken met telers en ander leveranciers om duurzaamheid te verhogen en risico's te verminderen
- Innovatie en productontwikkeling: duurzamere producten ontwikkelen

2. Regelgeving

- Stakeholder management: proactief samenwerken met regelgevende instanties en belangengroepen

3. Veranderende klant- en consumenteneisen

- marktonderzoek: voortdurend inspelen op duurzaamheidsverwachtingen
- duurzaamheidscommunicatie: transparant communiceren over duurzame initiatieven – product aanpassing: ontwikkelen van nieuwe producten (of verpakkingen) om aan nieuwe eisen te voldoen

Operationele Risico's

Het beheersen van operationele risico's op het gebied van grondstofzekerheid, veiligheid en klimaatverandering vereist een combinatie van preventieve en reactieve beheersmaatregelen.

Beheersingsmaatregelen

1. Grondstofzekerheid:

- Contractuele afspraken: lange termijn contracten afsluiten om prijs- en leveringszekerheid te waarborgen
- Duurzame inkoop: investeren in circulaire oplossingen

2. Veiligheid

- Veiligheidsprotocollen: strikte naleving van arbo- en milieuvoorschriften
- Training en bewustwording: regelmatige veiligheidstraining voor medewerkers en leveranciers
- Monitoring & incidentmanagement: continue risicobeoordeling en snelle respons bij incidenten
- Technologische oplossingen: automatisering en sensoren inzetten om risico's vroegtijdig te detecteren

3. Klimaatverandering

- Duurzaam ketenbeheer: samenwerken met leveranciers om de CO₂-impact te verminderen
- Energietransitie: investeren in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Continuïteitsplanning: scenario's en noodplannen ontwikkelen voor klimaat gerelateerde verstoringen

Financiële risico's

Duurzaamheidsrisico's kunnen financiële gevolgen hebben, zoals hogere kosten, waardevermindering van activa en impact op financieringsmogelijkheden. De belangrijkste risico's en bijbehorende beheersmaatregelen.

1. Transitie- en regelgevingsrisico's

Risico's

- Kostenstijging door strengere milieuwetgeving en CO₂-belastingen
- Beperkte toegang tot financiering als gevolg van strengere duurzaamheidscriteria

Beheersmaatregelen

- Naleving van regelgeving
- Investeren in CO₂-reductie en energie-efficiëntie om toekomstige kosten te beperken
- Duurzame financiering aantrekken zoals ESG-gerichte leningen

2. Fysieke risico's door klimaatverandering

Risico's

- Schade aan activa of verstoring van operaties door extreem weer
- Hogere verzekeringspremie of beperkte dekking

Beheersmaatregelen

- Goede infrastructuur ontwikkelen
- Investeren in aanpassingsmaatregelen zoals waterbeheer

Compliance Risico's

Veranderingen in regelgeving, inclusief de CSRD, vereisen constante naleving.

Beheersmaatregelen

- Actieve monitoring: proactieve aanpassing aan regelgeving;
- Duurzaamheidsrapportage: ontwikkelen transparante rapportage over onze prestaties en risico's conform CSRD.

Interne omgeving

Binnen Cosun werken we volgens de Cosun Principes, die richting geven aan ons handelen en periodiek onder de aandacht van medewerkers worden gebracht. Deze principes zijn erop gericht een transparante cultuur te bevorderen, waarbij van medewerkers wordt verwacht dat zij zich bewust zijn van en verantwoordelijkheid nemen voor de risico's binnen hun werkzaamheden. Om het risicobewustzijn continu te vergroten, wordt gebruikgemaakt van gerichte communicatie en trainingen. Cosun beschikt over een interne klokkenluidersregeling, waarmee medewerkers eventuele gevallen van handelen in strijd met de Cosun Principes, desgewenst anoniem, kunnen melden.

De primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het risicomanagementproces ligt bij de managementteams van de businessgroepen binnen alle groepsonderdelen, en de concerndirectie. Jaarlijks ondertekenen zij een Letter of Representation (LOR) voor de entiteiten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, waarin zij verklaren te handelen conform de Cosun Principes en interne richtlijnen en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Verschillende concernafdelingen ondersteunen het management bij de ontwikkeling, instandhouding en bewaking van de effectiviteit van het risicomanagementproces. Deze afdelingen bieden ondersteuning bij het opstellen van interne beheersmaatregelen en beleidslijnen. Daarnaast wordt de periodieke risico-inventarisatie en -beoordeling ondersteund door de concernstafafdeling.

De afdeling concerncontrolling voert periodiek interne assessments uit met betrekking tot de interne en administratieve beheersing van groepsonderdelen. De resultaten hiervan worden gerapporteerd aan het management van het betreffende groepsonderdeel en de concerndirectie, inclusief aanbevelingen voor verbeteringen. Voor operationele risico's worden kaders gesteld door treasury & risk management en vinden risico-assessments plaats. De raad van beheer draagt de eindverantwoordelijkheid voor alle aspecten van risicomanagement, terwijl de raad van toezicht toezicht houdt op de effectiviteit van het risicomanagement, de interne controlesystemen en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaglegging.

Risicobereidheid

Ons risicomanagement en de bijbehorende beheersmaatregelen zijn erop gericht een evenwicht te vinden tussen ondernemerschap en het aanvaardbare risicoprofiel. Dit vormt de basis voor het beoordelen en aangaan van risico's om onze strategische doelstellingen te realiseren. In de volgende tabel wordt onze risicobereidheid per risicocategorie weergegeven.

Het jaar 2024 was het derde jaar waarin we actief gewerkt hebben aan de uitvoering van onze nieuwe strategie Unlock 25. Deze strategie is gericht op 1) verbetering van onze financiële resultaten, 2) gerichte groei in plantaardige oplossingen, mede door volledige verwaarding van onze gewassen en verdere innovaties hierin en 3) een toekomstbestendige duurzame keten.

Risicocategorie	Risicobereidheid					Toelichting
	 Zeer laag	 Laag	 Middel	 Hoog	 Zeer hoog	
Strategisch						• Middel: groei in bestaande markten. • Hoog: groei in nieuwe markten of met nieuwe producten in nieuwe toepassingen. Beide in juiste balans tussen risico en rendement.
Operationeel		 				• Laag op het vlak van positiemanagement met sturing op inzicht in potentiële risico's. • Middel op andere vlakken / onderwerpen, met afstemming van doelstellingen en daarmee samenhangende kosten en duidelijke aandacht voor winstgevendheid. • Zeer laag tot laag met betrekking tot veiligheid personeel en met betrekking tot product- en voedselveiligheid. Ook met het oog op onze reputatie.
Financiële beheersing						• Laag met betrekking tot financiering-, rente- en valutarisico.
Compliance	 					• Zeer laag met betrekking tot naleving van wet- en regelgeving. • Zeer laag (zero tolerance) met betrekking tot frauderisico's.

Een belangrijk aspect van onze groeiambitie is de ontwikkeling van nieuwe producten voor specifieke, nieuwe markten. Deze groeistrategie brengt een hoger dan gemiddeld risicoprofiel met zich mee. Groei in onze bestaande markten heeft over het algemeen een lager risicoprofiel. Bij al onze activiteiten houden wij rekening met de impact op het klimaat, duurzame teelt en verwerking, en de belangen van al onze stakeholders. Wij hechten waarde aan actieve dialoog en samenwerking met belanghebbenden. Onze groeiplannen dragen bij aan het realiseren van onze langetermijn-duurzaamheidsdoelstellingen.

Wat betreft operationele risico's varieert onze risicobereidheid van zeer laag tot laag, met name voor risico's die gerelateerd zijn aan veiligheid en de beheersing van onze inkoop- en verkoopposities.

Op het gebied van financiële risico's is onze risicobereidheid laag. We hanteren een zero-tolerancebeleid ten aanzien van non-compliance met wet- en regelgeving en fraude.

Risico-inventarisatie, -beoordeling en -beheersing

Binnen ons risicomanagementproces inventariseren wij periodiek onze risico's. Daarnaast monitoren wij trends en ontwikkelingen die kansen kunnen bieden of onze activiteiten kunnen beïnvloeden. In 2024 hebben wij verschillende aanvullende en nieuwe maatregelen ingevoerd naar aanleiding van ontwikkelingen en gebeurtenissen in dat jaar.

Categorie	Gebeurtenissen of trends met impact in 2024	Aanvullende beheersmaatregelen
Strategisch	Sterke dalende suikerprijs. Onbalans in vraag en aanbod. Hoge inflatie en economische onzekerheid zet druk op onze afzet. Attractiviteit van onze gewassen komt onder druk door toenemende regelgeving, kostenstijgingen in de teelt (inflatie) en de stijgende prijzen van alternatieve gewassen.	Door een hoge suikerproductie in 2024 en suikerimporten (o.a. vanuit Oekraïne) is het aanbod toegenomen. De hoge suikerprijs heeft de vraag in Europa doen afnemen. Dalende suikerprijzen zijn het gevolg. Middels de hoogte van de toewijzing kunnen we op de marktomstandigheden inspelen. Inzet op een breder productenportfolio, waarbij gebleken is dat andere delen van de productportfolio (o.a. aardappelproducten en suiker) redelijk recessiebestendig zijn. Geografische spreiding van productie en groei van onze afzet. Verbeteren van de winstgevendheid middels het uitvoeren van onze strategie waardoor we een betere prijs kunnen betalen blijft de hoogste prioriteit als belangrijke voorwaarde voor grondstofzekerheid. Onderzoek naar midden- en lange termijn grondstofzekerheid van ABC gewassen (aardappel, bieten en cichorei) uitgevoerd en aanvullende mitigerende acties bepaald. Programma groeikracht waarmee we telers ondersteunen om duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren en teeltrisico's te beperken.
Strategisch duurzaamheid	Toenemend belang duurzaamheid en duurzaamheidsverslaggeving (CSRD).	Duurzaamheid is een integraal onderdeel van onze strategie. We hanteren een actieve duurzaamheidsagenda met daarbij doelstellingen. Versterking organisatie en continuering van project om tijdig te voldoen aan de nieuwe regelgeving. Vanuit de in 2023 uitgevoerde dubbele materialiteitsanalyse zijn geen nieuwe materiële topics geïdentificeerd, begin 2025 vindt een DMA update plaats.
Operationeel	Ook in 2024 is de inflatie toegenomen. Hoog aantal veiligheidsincidenten Generatieve AI	Kostenstijgingen maximaal doorgezet naar de markt. Blijvende inzet op onderliggende verbeterprogramma gericht op resultaatverbetering. In aanvulling op de reeds lopende maatregelen gericht op veilig werken, zijn extra maatregelen genomen waaronder externe assessments. Bieden van richtlijnen voor verantwoord gebruik van AI om de risico's die gepaard gaan met het gebruik van AI te minimaliseren.
Compliance	Behoeft vanuit maatschappelijk belang om specifiek over frauderisico te rapporteren. Cyberveiligheid en algemene toename cyberdreigingen	Frauderisico's zijn integraal onderdeel van ons risicomanagementsysteem. Hiervoor geldt zero tolerance. Er vinden periodiek evaluaties binnen de onderneming plaats van de mogelijke frauderisico's. Er zijn diverse generieke beheersmaatregelen getroffen, zowel preventief, in de detectie (onder andere speak-up-systeem) en in de respons. Er zijn geen significante frauderisico's vastgesteld. Periodiek worden acties ingezet om de awareness te vergroten onder de medewerkers en een beveiligingsgerichte mindset te bevorderen. We investeren onze cyberverdedigingscapaciteiten en monitoren actief risicotrends.

Cosun inventariseert periodiek de risico's. Hiertoe monitoren we ook de trends en ontwikkelingen die kansen bieden of onze activiteiten kunnen raken. Hieronder noemen we de belangrijkste risico's en de beheersmaatregelen die we getroffen hebben.

RISICOCATEGORIE: STRATEGISCH		
RISICO	OMSCHRIJVING VAN HET RISICO	BEHEERSMAATREGELEN
Sterke prijsfluctuaties / daling suikerprijs.	De prijsontwikkeling van suiker binnen de EU en op de wereldmarkt heeft grote invloed op de resultaten van Cosun. Wij volgen daarin de markt, waarbij ons streven is om beter dan gemiddeld te presteren.	- Cosun bestaat uit een aantal businessgroepen (portfolio), waardoor spreiding van de activiteiten naar verschillende grondstoffen en afzetmarkten bestaat. - Door continue aandacht voor productverbreding, o.a. door innovatie, versterken wij alle activiteiten in het portfolio. - Wij hebben blijvende aandacht voor verdere versterking van onze sterke kostenpositie door grootschalige verwerking. - Wij hebben continu aandacht voor verbetering van de teelt van suikerbieten.
Onvoldoende realiseren verdere groei in winstgevendheid.	Duurzame en winstgevend groei is belangrijk voor de continuïteiten van ons bedrijf en daarmee voor onze leden. Het risico is enerzijds dat de motor van onze groei, zoals groei van de wereldbevolking, economische groei en de trend naar bio-based zich minder positief ontwikkelen en daarmee de vraag naar onze producten zich ook minder positief ontwikkelt. Anderzijds is er een risico dat onze groeiplannen (autonome groei in bestaande activiteiten, ontwikkelen nieuwe producten / markten en acquisities ter versterking van onze activiteiten) onvoldoende renderen.	- Spreiding van afzet naar verschillende geografische markten en specifieke afzet gericht op groeiemarkten. - Samenwerking met partners, kenniscentra en in strategische allianties om nieuwe product-marktcombinaties te ontwikkelen gebaseerd op agrarische grondstoffen die binnen de Cosun-businessgroepen worden verwerkt. - Periodieke bespreking van uitvoering en realisatie van de plannen door directie businessgroepen, concerndirectie, raad van beheer en raad van toezicht als onderdeel van de planning & control-cyclus.
Attractiviteit van onze teelten voor telers.	Het is voor ons van groot belang dat de telers voldoende verdienen aan de teelten van de gewassen die wij verwerken, om zo ook op lange termijn over voldoende grondstof te beschikken. Als gevolg van inflatie, druk op het middelenpakket maar ook als gevolg van extremere weersomstandigheden (o.a. droogte met noodzaak tot beregening) nemen de teeltkosten toe.	- Onze strategie is erop gericht maximale waarde te creëren uit onze gewassen en samen met telers de teelten verder te optimaliseren. - Onderzoek naar middellangetermijn- en langetermijn-grondstofvoorziening ABC-gewassen (aardappel, bieten, cichorei). - Middels het programma Groeikracht Cosun werken we aan alternatieve teelttechnieken en het uitwisselen van best practices.
- Veranderend consumentengedrag (gezondheid, duurzaamheid) ten aanzien van voeding. - Imago van suiker.	Onze producten passen in de trend naar duurzame en gezonde plantaardige voeding en onze innovaties zijn mede gericht op het ontwikkelen van nieuwe gezonde en groene producten. We zijn ons bewust dat het imago van suiker in de toekomst kan leiden tot een lagere afzet in food.	- Vanuit de dialoog met onze stakeholders werken we aan de relevante thema's en onze duurzaamheidsstrategie. We bieden transparantie en heldere voorlichting over de voedingswaarde en duurzaamheid van Cosun-producten (onder andere via het Cosun Nutrition Center). - Vanuit onze Cosun-visie delen we onze positieve duurzame, plantaardige en circulaire boodschap meer en beter. We zijn een publiekscampagne gestart: 'Maak het met plant'. - Verdere ontwikkeling van innovatieve gezonde en groene ingrediënten. - Ontwikkelen van business met partners waarbij suiker wordt ingezet als vervanger van olie-gebaseerde grondstoffen in non-food. - Initiatieven voor voedselveiligheid in de keten in samenwerking met klanten en leveranciers.

RISICOCATEGORIE: STRATEGISCH

Klimaatverandering, energietransitie.	De gevolgen van overheidsmaatregelen (o.a. Klimaatakkoord van Parijs) voor onze activiteiten zijn groot, maar wij onderschrijven het belang hiervan. Het vraagt aanzienlijke investeringen om onze verduurzamingsdoelen te bereiken. Het is van belang dat er geen ongelijk speelveld ontstaat bij het realiseren van deze doelstellingen, bijvoorbeeld door hoge energiebelastingen, een opslag duurzame energie (ODE) of hoge lokale klimaatheffingen ten opzichte van andere landen.	- Er zijn CO₂-reductieplannen per locatie opgesteld voor de scope 1- en scope 2-emissies. In de operationele plannen zijn projecten opgenomen die leiden tot energiereductie. Diverse plannen zijn in uitvoering of al gerealiseerd. In 2024 hebben we onze scope 3-emissies verder aangescherpt en streven we naar een nauwkeurigere en transparant weergave van onze scope 3-footprint. - We zoeken de actieve dialoog met de overheid en trekken hierin samen op met belangengroepen.
---	---	--

RISICOCATEGORIE: OPERATIONEEL

RISICO	OMSCHRIJVING VAN HET RISICO	BEHEERSMAATREGELEN
Veiligheid van medewerkers en producten.	Onze medewerkers lopen risico op ongevallen. De kans op een groot incident in voedselveiligheid is klein, maar zowel financieel en op reputatie kan de impact groot zijn.	- Focus op een veilige werkomgeving en veilig werken d.m.v. trainingen, fysieke maatregelen, procedures, doelstellingen en rapportages. - Certificering, track- and tracesystemen en HACCP-procedures. - Introductie en implementatie van 10 Cosun veiligheidsregels.
Volatiliteit (agrarische) grondstoffen- en energieprijzen.	De volatiliteit in prijs van (agrarische) grondstoffen is inherent aan de campagne-gerelateerde activiteiten van Cosun, met name in de aardappelactiviteit. Prijzen zijn daarbij sterk afhankelijk van oogstomstandigheden (overschot/tekort). Sterk stijgende energieprijzen werken kostenverhogend.	- Adequate beheersing van risico's door middel van positiemanagement. - Doorlopende aandacht voor kostenefficiënte productie, gericht op vermindering van het energieverbruik, inclusief transport en het verbruik van verpakkingsmaterialen, gecombineerd met het maken van langlopende prijs- en volumeafspraken. - Maximale vertaling in de markt van hogere kosten van energie en andere kostenstijgingen. - Beleid ten aanzien van (langere termijn) indekken energie.
Weersinvloed op beschikbaarheid en kwaliteit van grondstoffen (oogstrisico's).	Als gevolg van tegenvallende opbrengsten kan een tekort aan grondstof ontstaan, waardoor wij minder kunnen verkopen. Ook de kwaliteit van grondstof kan invloed hebben op onze verwerking en de productie en opbrengsten voor de teler.	- Spreiding in grondstofverwerving in meerdere teeltgebieden (ook binnen een land) voor suikerbieten, aardappels en cichoreiwortels. - Productorganisaties die zijn ingespeeld op het aanpassen van processen aan de variatie in kwaliteit van de te verwerken grondstoffen. - Teeltbegeleiding vanuit de onderneming en brancheorganisaties, gericht op specifieke teelt en weersomstandigheden (bijvoorbeeld spuit- en rooi-adviezen voor telers).

RISICOCATEGORIE: OPERATIONEEL

• Bedrijfscontinuïteit / fabriek / cybercriminaliteit.	De kans op een grote calamiteit en verstoring van onze bedrijfsprocessen is beperkt / klein maar de impact kan heel groot zijn.	• Specifieke risicoprogramma's, investeringen, inspecties en onderhoud, gericht op het voorkomen van calamiteiten. • Verzekeringen: Cosun heeft een aantal groepsbrede programma's onder meer ter afdekking van het risico op (product-) aansprakelijkheid en brand- en bedrijfsschade. Bij dit laatste programma zijn de activa verzekerd tegen een getaxeerde waarde met een daaraan gekoppelde adequate, op maat gesneden dekking van bedrijfsschaderisico's. De financiële soliditeit van de verzekeraars wordt periodiek beoordeeld. Afhankelijk van de omvang van het risico is dekking bij meerdere verzekeraars afgesloten. • Cybercriminaliteit: het Cosun IT shared service center is ISO 27001-gecertificeerd en er lopen continu programma's om onze weerbaarheid tegen cybercriminaliteit te verhogen.
--	--	---

RISICOCATEGORIE: FINANCIËLE BEHEERSING

RISICO	OMSCHRIJVING VAN HET RISICO	BEHEERSMAATREGELEN
• Mismatch tussen inkoop- en verkooppositie van grondstoffen en eindproducten.	Als gevolg van de volatiliteit van de prijzen van onze grondstoffen of producten geeft een openstaande positie een risico. Vanwege de aard van onze business hebben wij gedurende het jaar soms een longpositie.	• Frequentie monitoring van inkoop- en verkoopposities op directieniveau van de businessgroepen.
• Financierings- en renterisico.	Het is belangrijk voor de langere termijn de financiering veilig te stellen en te zorgen dat we altijd over voldoende liquiditeit beschikken. Er bestaat een gering risico dat we op enig moment niet aan onze bankconvenanten voldoen. Gezien onze gezonde balans is dit zeer onwaarschijnlijk. Vanwege onze groeiplannen zal onze schuldpositie de komende jaren oplopen.	• In 2022 heeft Cosun voor EUR 205 miljoen additionele financiering aangetrokken met een looptijd van 3-10 jaar. Deze financiering is gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen. De RCF (faciliteit van EUR 400 miljoen) heeft nog een looptijd tot maart 2026. Medio 2024 is gestart met het proces om de RCF te vernieuwen. Per eind maart 2025 is de RCF voor 5 jaar verlengd, met de optie om dit met nog eens 2 jaar te verlengen. • Cosun kent een centrale, als in-house-bank georganiseerde treasury-organisatie. De financiering van dochtervennootschappen, met uitzondering van joint ventures, en het beheer van liquiditeiten vindt op groepsniveau plaats. • Uitzettingen van financiële middelen worden zo veel mogelijk gespreid over een selecte groep van tegenpartijen met een kortetermijnrating van minimaal A2 of gelijkwaardig. • Alle Cosun-bedrijven rapporteren maandelijks een liquiditeitsprognose voor de komende 12 maanden om het risico op onvoorziene liquiditeitschaarste te verminderen.
• Valutarisico.	Het grootste deel van de omzet wordt gehaald in de Euroregio. De belangrijkste valutarisico's concentreren zich rond de Amerikaanse dollar, de Poolse zloty en het Britse pond.	• Interne policy is om de uit operationele en financieringsactiviteiten voortvloeiende valutarisico's zoveel mogelijk af te dekken middels valutatermijncontracten (hedging) via onze centrale treasury-organisatie. Voor een overzicht van de valutatermijncontracten die zijn afgesloten voor het afdekken van het valutarisico per 31 december 2024 wordt verwezen naar note 12 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

RISICOCATEGORIE: COMPLIANCE		
RISICO	OMSCHRIJVING VAN HET RISICO	BEHEERSMAATREGELEN
• Wet- en regelgeving.	Abrupte wijzigingen in wet- en regelgeving op Europees, nationaal of lokaal niveau kunnen gevolgen hebben voor de activiteiten van Cosun of haar zakenpartners. Dit betreft onder meer wetgeving op het gebied van milieu, voedselveiligheid en productieprocessen en het toegestane middelenpakket in onze teelten.	• We volgen de ontwikkelingen in huidige en toekomstige wijzigingen in wet- en regelgeving en voeren zo nodig maatregelen door. • Waar mogelijk proberen we invloed uit te oefenen bij de totstandkoming ervan, door hierover een actieve dialoog met de overheid te voeren, eventueel samen met belangengroepen en brancheorganisaties. • Jaarlijks ondertekenen we de interne Letter of Representation, waarin wordt verklaard dat is gehandeld in overeenstemming met de diverse interne richtlijnen en met de regels die voortvloeien uit wet- en regelgeving.
• Belastingrisico's.	Cosun is actief in veel landen. Er is een risico dat we niet voldoen aan belastingwetgeving, bijvoorbeeld als het gaat om transferpricing in het kader van vennootschapsbelasting of andere belastingen.	• Cosun streeft naar een transparante relatie met de belastingautoriteiten. Cosun heeft in dit kader het convenant horizontaal toezicht met de Nederlandse fiscus getekend. • Bij het structureren van activiteiten is sprake van een centrale coördinatie op het gebied van vennootschapsbelasting. De verantwoordelijkheden betreffende onder meer btw, loonbelasting en sociale verzekeringen berusten bij de individuele entiteiten. Periodiek wordt specifieke aandacht gericht op het gevoerde beleid en de beheersingsprocedures rondom deze processen. • Op de website van Cosun is onze tax policy gepubliceerd.

Controle, rapportage en evaluatie

Risico's komen periodiek terug in rapportages die worden behandeld in de directies van onze bedrijven, de concerndirectie, de raad van beheer en de raad van toezicht. Naast de risico's en risicobereidheid evalueren we mede op basis van gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan of de beheersmaatregelen voldoende effectief zijn en nemen we waar nodig extra maatregelen.

Aanbevelingen uit interne controlewerkzaamheden worden gerapporteerd aan en opgevolgd door de concerndirectie en de directie van de businessgroepen. Het management van de businessgroep rapporteert over de opvolging aan de concerndirectie en de concerndirectie rapporteert hierover aan de raad van beheer en de raad van toezicht. De raad van toezicht houdt toezicht op de opvolging van de aanbevelingen.

De ledenraad stelt op voorstel van de raad van beheer de jaarstukken, de statuten en de reglementen vast. Daarnaast is de ledenraad een klankbord voor de raad van beheer. De ledenraad telt ruim 60 leden die allen lid zijn van de coöperatie.

Jongerenraad

De jongerenraad bestaat uit 15 leden en is de kweekvijver voor bestuurlijk talent binnen de coöperatie. De jongerenraad geeft een belangrijke stem aan de jongeren binnen onze coöperatie en zij functioneren ook als klankbord. De leden van deze raad vertegenwoordigen de aspirant-leden en de jonge leden. De raad voorziet zelf in de opvolging als dat aan de orde is. Dit gebeurt in overleg met de lokale kring- of afdelingsbestuurders.

Governance

Op de website www.cosun.nl is onder de kop Over ons (Governance) meer informatie te vinden over onze governance. De corporate-governance-code van de NCR is gepubliceerd op www.cooperatie.nl, onder 'Coöperatie Code 2024'. Cosun voldoet aan deze Code. Ondanks dat de NCR Code 2024 geen aanleiding geeft tot aanpassing, wenst Cosun de corporate governance periodiek te evalueren. In 2021 hebben de gezamenlijke bestuurslagen van Cosun een intensief evaluatietraject binnen alle lagen van de coöperatie doorlopen, onder begeleiding van de NCR. De uitkomst van deze evaluatie heeft geleid tot handhaving van het basismodel met aanpassing voor het benutten van de expertise en het vergroten van het mandaat van de raad van toezicht, het versterken van de werkgeversrol van de ledenraad, en het versterken van de verbinding en samenwerking tussen de bestuurslagen. Vooral het instellen van selectiecommissies met vertegenwoordiging van de ledenraad, voor de (her) benoeming van leden van de raad van beheer en raad van toezicht, heeft geleid tot een duidelijke verbetering en bijdrage aan transparantie van het sollicitatie-, selectie- en (her)verkiezingsproces. Een evaluatie begin 2024 van de werkwijze van en door de selectiecommissies heeft dit ook bevestigd. De verschillende aanpassingen in de werkwijze hebben geleid tot versterking van de governance.

Duurzaamheidsonderwerpen

Duurzaamheidsonderwerpen komen in alle bestuurslagen aan de orde. De voorbereiding vindt plaats op het niveau van de concerndirectie. Die zet deze onderwerpen op de agenda van de vergaderingen van de raad van beheer en bespreekt deze met dit bestuursorgaan. Op basis daarvan heeft de raad van beheer voor de coöperatie en de ondernemingen de duurzaamheid-kpi's vastgesteld en vastgelegd in de Unlock 30-strategie van Cosun (voorheen Unlock 25).

Duurzaamheid-kpi's maken een integraal onderdeel uit van deze strategie. De raad van beheer heeft de strategie en het (duurzaamheids)beleid toegelicht aan de raad van toezicht en deze raad heeft de strategie ook goedgekeurd. Regelmatig bespreken de raad van beheer en de raad van toezicht de voortgang op het gebied van duurzaamheid, de daarover gemaakte afspraken en de rapportages; onder meer de commitment aan SBTi-doelstellingen en de aankomende CSRD-verslaglegging. De voorzitter concerndirectie is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van dit deel van de strategie van Cosun.

In 2024 is wederom in de verschillende bestuurlijke gremia uitvoerig aandacht besteed aan de inzet van Cosun voor de reductie van de uitstoot van broeikasgassen in haar productieprocessen en zijn ook significante investeringen, onderdeel van een groter programma, gedaan op dit vlak. Hiernaast ging veel aandacht uit naar verduurzaming van de teelten van Cosun waarvoor het Groeikracht Cosun programma is opgezet. De belangrijkste thema's binnen dit programma zijn: plantgezondheid (vermindering gewasbeschermingsmiddelen), bodem en bemesting (waterkwaliteit) en klimaat en energie (verlaging CO₂-emissie). Afgelopen jaar is veel in gang gezet om verbeteringen te bereiken binnen deze thema's. Zo is in de communicatie met onze leden (o.a. Cosun Magazine) en tijdens telersbijeenkomsten meermalen aandacht besteed aan het thema waterkwaliteit en het terugdringen van nitraatuitspoeling naar het grondwater. Ook is een initiatief verder uitgerold om telers gratis bodembemonstering aan te bieden met daaraan gekoppeld een advies om nitraatuitspoeling verder te beperken. Cosun heeft bovendien een netwerk van inspiratieboerderijen opgezet om telers te informeren en te inspireren, o.a. over hoe zij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kunnen reduceren. Bijvoorbeeld middels de inzet van onkruidrobots en demonstraties van alternatieve manieren van onkruidbeheersing. Ook met de ledenraad is gesproken over een duurzame keten en uitdagingen in de teelten. Duidelijk is dat er nog veel verbeteringen mogelijk zijn en Cosun ziet ook de komende jaren nadrukkelijk een rol voor zichzelf weggelegd om haar telers daarbij te ondersteunen.

Namens de raad van beheer,

Arwin Bos
Voorzitter

Ger Evenhuis
Vicevoorzitter

Breda, 14 april 2025

Verslag van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft als taak toezicht te houden op het beleid van de raad van beheer en op de algemene zaken in de coöperatie, haar bedrijf en haar concern. Daarnaast heeft de raad van toezicht een adviesfunctie richting de raad van beheer en de ledenraad. Dit advies kan gegeven worden telkens wanneer dit wordt gevraagd, of wanneer de raad zelf advies meent te moeten geven. Bij het vervullen van haar taak richten de leden van de raad van toezicht zich naar het belang van alle belanghebbenden.

Om de toezichtstaak goed uit te oefenen is er veelvuldig contact tussen de raad van beheer en de raad van toezicht. Gezamenlijk is er een aantal keren vergaderd inclusief een gezamenlijk bezoek aan Aviko Rain. De raad van toezicht heeft zelfstandig tien keer vergaderd. Daarnaast heeft de raad de ledenraadsvergaderingen en kringvergaderingen bezocht en zijn in juni de kringbestuursvergaderingen bezocht. In de kringbestuursvergaderingen en ledenraadsvergadering van juni 2024 heeft de raad toelichting gegeven op de jaarrekening over 2023.

De voorzitter van de raad van toezicht heeft deelgenomen aan het gesprek met de centrale ondernemingsraad.

In de vergaderingen samen met de raad van beheer is onder andere gesproken over veiligheid, de voortgang van de strategie Unlock 25 en de herijking naar Unlock 30, de people-agenda, de financiële performance, de nieuwe manier van duurzaamheidsrapportage (integrated reporting volgens de CSRD), het investeringsprogramma, innovatie en de keuzes in welke richting te innoveren, de uitrol van Groeikracht Cosun en de onzekerheid over het areaal en de grondstofpositie.

Veiligheid

De veiligheid van onze medewerkers is van het allergrootste belang. Dit wordt al lange tijd binnen de organisatie uitgedragen en er zijn gerichte programma's gestart voor verdere verbetering. Elke vergadering is er aandacht voor veiligheid en de raad volgt nauwgezet de acties en inzet op dit gebied.

Daarnaast bespreekt de raad jaarlijks de sociale veiligheid binnen Cosun en in dit kader ook de uitkomsten van de Cosun 'Speak Up'-lijn.

Human Resources

Ten aanzien van diversiteit worden ook vanuit de Sociaal Economische Raad doelstellingen geformuleerd waaraan grote ondernemingen in Nederland moeten voldoen. In de raad van toezicht is het beleid, de huidige situatie en de gewenste situatie besproken.

Ook is zoals gebruikelijk ook afgelopen jaar weer het beloningsbeleid binnen Cosun besproken met de raad van beheer. Bij een vacature binnen de concerndirectie is advies gevraagd aan de raad van toezicht.

Samenstelling raad van beheer

In 2024 was er een hervervanging van een lid van de raad van beheer. Ook heeft een extern raad van beheer-lid aangekondigd zijn positie eerder dan einde termijn beschikbaar te stellen zodra een geschikte opvolger is gevonden. Onder leiding van de raad van toezicht zijn twee selectiecommissies ingesteld. De ledenraad heeft in 2024 Freek Rijna herbenoemd. Voor de ontstane vacature extern lid raad van beheer is een search gestart waarbij in de ledenraad van februari 2025 de voorgedragen kandidaat, Marjolein Slappendel, is benoemd.

Samenstelling raad van toezicht

De samenstelling van en taakverdeling binnen de raad van toezicht is in 2024 niet gewijzigd. De raad bestaat uit Theo Koekkoek (intern lid) als voorzitter, Pieter van Maldegem (intern lid) als vicevoorzitter en Edwin Michiels (intern lid) als secretaris. Verder bestaat de raad uit Liane den Besten (intern lid) en externe leden Jacqueline Rijdsdijk en Bas Alblas.

Auditcommissie

Binnen de raad van toezicht is een auditcommissie aanwezig. In 2024 heeft de raad van toezicht de werkwijze van de auditcommissie geëvalueerd en verbeterpunten doorgevoerd. Deze commissie verricht voorbereidende werkzaamheden voor de raad van toezicht en heeft ruimte om thema's met meer diepgang te bespreken. Naast algemeen financiën en controls worden de CSRD-verslaglegging, risicomanagement en fraude, en de fiscale positie en treasury besproken. De commissie vergadert ten minste vier keer per jaar en wordt voorgezeten door Liane den Besten, een van de leden van de raad. Ook Bas Alblas, extern lid van de raad van toezicht, is lid van de auditcommissie. Bij deze vergaderingen zijn altijd de CFO, de concern-controller, de accountant en een vertegenwoordiging van de raad van beheer aanwezig.

Financieel

Het afgelopen jaar heeft Cosun zich als concern goed ontwikkeld. De raad van toezicht is intensief meegenomen in de stappen die geleid hebben tot de herijking van de strategie resulterend in Unlock 30 en een aantal investeringsvoorstellen. Zorgen blijven er over Sensus. Dit vraagt veel extra aandacht van de betrokkenen en wordt nauwlettend gevolgd door de raad. Ook andere onderdelen van het concern hebben een moeilijk jaar gehad, mede door tegenvallende oogsten en gedaalde suikerprijzen. Er is veel aandacht om de onderliggende kostenstructuur te verlagen, mede door centralisatie, verbetering van processen en digitalisering, zodat het concern en de verschillende bedrijfsonderdelen ook in tijden van marktdruk goede rendementen bewerkstelligen. De raad bespreekt eveneens regelmatig het beleid omtrent risicomanagement en fraude binnen het concern,

Jaarverslag en jaarrekening

EY heeft de accountscontrole over 2024 uitgevoerd. De raad van toezicht heeft, zowel via haar auditcommissie als direct, regelmatig gesprekken gevoerd met de vertegenwoordigers van EY over de managementletter, het verslag van de accountant over het jaar 2024 en de tekst van de controleverklaring. De accountant heeft vanuit haar rol als groepsaccountant onder andere een bezoek gebracht aan het Aviko-fritesbedrijf in Rain.

De raad heeft een goed beeld gekregen van de financiële gang van zaken van Cosun. Daarnaast heeft de raad van toezicht kennisgenomen van de teksten betreffende risico's, inclusief frauderisico's in de risicoparagraaf van het bestuursverslag en kan de raad zich verenigen met de inhoud en de conclusies hiervan. De raad heeft in haar vergadering van 14 april 2025 ingestemd met de jaarrekening 2024.

Benoeming nieuwe accountant

In 2024 heeft onder leiding van Jacqueline Rijsdijk, lid raad van toezicht, het proces voor selectie van een nieuwe externe accountant plaatsgevonden. Naast twee leden van de raad van toezicht, hadden ook twee leden van de raad van beheer, de CFO en de concerncontroller zitting in de selectiecommissie externe accountant. Uiteindelijk heeft de ledenraad op 18 september 2024 PwC met ingang van boekjaar 2025 als nieuwe accountant benoemd.

De raad van toezicht dankt EY voor de jarenlange goede samenwerking met als laatste controlejaar nu het boekjaar 2024.

Slot

Het jaar 2024 kenmerkte zich, net als 2023, door uitdagende omstandigheden. Bij onze leden op het boeren erf en binnen Cosun. Er is hard gewerkt door alle medewerkers om verdere focus aan te brengen in de activiteiten en verdere verbeteringen door te voeren. Daarnaast wordt er voortvarend gewerkt aan nieuwe toepassingen van de prachtige producten van onze leden. Dit alles geeft veel vertrouwen voor de toekomst. De raad bedankt alle medewerkers voor hun inzet in 2024.

Namens de raad van toezicht,

Theo Koekkoek
Voorzitter

Edwin Michiels
Secretaris

Breda, 14 april 2025

Samenstelling bestuursorganen

per 31 december 2024

Raad van beheer

Voorzitter	Arwin Bos	Nieuw-Vennep
Vicevoorzitter	Ger Evenhuis	Schoonoord
Plv. vicevoorzitter	Ben van Doesburgh	Loenen a/d Vecht
Leden	Adrie Bossers	Langeweg
	Maarten Heijne	Koewacht
	Marianne van den Hoek-Huijbregts	Dreischor
	Martine Hommes-Gesink	Lauwerzijl
	Bert Jansen	Rosmalen
	Freek Rijna	Den Dolder
Secretaris	a.i. Caroline van Noordenne	

Raad van toezicht

Voorzitter	Theo Koekkoek	Almkerk
Vicevoorzitter	Pieter van Maldegem	Vierhuizen
Secretaris	Edwin Michiels	Horst
Leden	Bas Alblas	Breda
	Liane den Besten	Winterswijk-Ratum
	Jacqueline Rijdsdijk	Leiderdorp

Concerndirectie

Voorzitter	Hans Meeuwis	CEO
Leden	Maarten van Delst	directeur Aviko
	Jonathan Job	directeur Duynie Group
	Suzanne Jungjohann	directeur Human Resources
	Maaïke van den Maagdenberg	directeur Corporate Development
	Paul Mesters	directeur Cosun Beet Company
	Mieke Philipsen	directeur Finance & Control

Centrale ondernemingsraad

Voorzitter	Fouad Ouled Ali	Cosun
Secretaris	Rudi Hendriks	Cosun Innovation
Leden	Johan van den Aarssen	Cosun Beet Company
	Ayhan Kayabasi	Aviko Rixona
	Chris Kooiman	Duynie
	Nico Krikken	Cosun Beet Company
	Henk Oostvogels	Sensus
	Elke van Uffel	Cosun Beet Company
	Meindert Visser	Aviko
	Jeanet Wubs	Aviko

Meer informatie vindt u op www.cosun.nl onder de rubriek Over Cosun – Corporate Governance.

U vindt hier relevante persoonlijke gegevens, hoofd- en nevenfuncties en - indien van toepassing - datum benoeming, zittingstermijn, al dan niet herkiesbaar, enz.



2024

Jaarrekening

Geconsolideerde balans

(na resultaatbestemming; in miljoenen EUR)

	Toelichting	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	(1)	67,8	69,9
Materiële vaste activa	(2)	1.157,7	1.041,9
Financiële vaste activa	(3)	60,3	66,4
		1.285,8	1.178,2
Vlottende activa			
Voorraden	(4)	804,7	813,5
Vorderingen en overlopende activa	(5)	470,1	491,3
Liquide middelen	(6)	167,6	222,0
		1.442,4	1.526,8
Totaal activa		2.728,2	2.705,0
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Eigen vermogen	(7)	1.610,2	1.491,1
Minderheidsbelang derden	(8)	19,7	16,4
		1.629,9	1.507,5
Voorzieningen	(9)	49,8	41,3
Langlopende schulden	(10)	171,8	296,3
Kortlopende schulden	(11)		
Kredietinstellingen en schulden met een financieringskarakter		171,5	29,9
Overige schulden en overlopende passiva		705,2	830,0
		876,7	859,9
Totaal passiva		2.728,2	2.705,0

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen EUR)

OVER HET JAAR	Toelichting	2024	2023
Netto-omzet	(14)	3.439,1	3.704,4
Wijziging in voorraden gereed product		- 2,3	- 10,8
Overige bedrijfsopbrengsten	(15)	19,0	11,4
Som der bedrijfsopbrengsten		3.455,8	3.705,0
Kosten van grond- en hulpstoffen	(16)	2.115,9	2.335,7
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	(17)	637,8	579,0
Lonen en salarissen	(18)	289,6	282,7
Sociale lasten	(18)	94,3	85,6
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	(1 - 2)	138,0	135,4
Waardeverminderingen en andere waardeveranderingen op immateriële en materiële vaste activa	(1 - 2)	0,3	9,8
Overige bedrijfskosten	(19)	4,8	29,3
Som der bedrijfslasten		3.280,7	3.457,5
Bedrijfsresultaat		175,1	247,5
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		19,7	8,1
Rentelasten en soortgelijke kosten		- 26,3	- 23,6
Totaal financiële baten en lasten	(20)	- 6,6	- 15,5
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		168,5	232,0
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(21)	- 47,5	- 67,3
Resultaat deelnemingen		1,2	1,3
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		122,2	166,0
Aandeel derden in resultaat		- 4,8	- 3,7
Nettoresultaat		117,4	162,3

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen EUR)

OVER HET JAAR	Toelichting	2024	2023
Bedrijfsresultaat		175,1	247,5
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa		137,9	135,4
Andere waardeveranderingen		0,3	9,8
Winst/(verlies) bij afstoting van (im)materiële en financiële vaste activa		8,2	- 44,8
Amortisatie negatieve goodwill		- 2,2	- 2,2
Mutatie voorzieningen	(23)	9,7	- 2,9
Mutatie werkkapitaal (exclusief liquide middelen en kortlopend bankkrediet)	(23)	- 49,0	37,9
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		280,0	380,7
Ontvangen/(betaalde) rente		- 9,1	- 14,1
Ontvangen/(betaalde) winstbelasting		- 74,7	- 42,5
Ontvangen/(betaalde) dividend		1,2	1,3
Overige mutaties		- 0,4	- 5,0
		- 83,0	- 60,3
Kasstroom uit operationele activiteiten		197,0	320,4
Investerings in (im)materiële vaste activa		- 271,2	- 222,4
Ontvangsten uit desinvesteringen (im)materiële vaste activa		10,3	0,6
Mutatie langlopende vorderingen		- 3,7	- 61,9
Verwervingen groepsmaatschappijen		1,2	- 8,0
Verwerving niet-geconsolideerde deelnemingen		- 4,3	- 3,5
Ontvangsten uit hoofde van verkoop groepsmaatschappijen		0,1	136,9
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		- 267,6	- 158,3
Bruto uitkering i.v.m. uitkeringsregeling bietenleveringen en bedrijfsbeëindigingsregeling	(30)	- 2,5	- 1,3
Mutatie langlopende schulden	(23)	4,1	117,1
Mutatie kortlopende schulden kredietinstellingen en schulden met een financieringskarakter		14,6	- 197,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		16,2	- 81,6
Mutatie liquide middelen		- 55,4	80,5
Liquide middelen aan het begin van het jaar		222,0	141,5
Koers- en omrekeningsverschillen op liquide middelen		-	-
Liquide middelen aan het eind van het jaar		167,6	222,0

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

(in miljoenen EUR)

Algemeen

Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. (hierna: Cosun), gevestigd in Breda en geregistreerd onder kamer van koophandel nummer 20028699, bewerkt en verwerkt grondstoffen van veelal agrarische oorsprong tot producten voor de internationale voedingsmiddelenindustrie en foodservice (horeca en groothandel) of tot eindproducten die via de detailhandel naar de consument gaan. Daarnaast verwerkt het concern organische reststromen tot bijvoorbeeld non-foodtoepassingen, diervoeding en bio-energie.

De activiteiten kunnen als volgt worden ingedeeld:

- Suikeractiviteiten: Suiker en bio-energie uit reststromen (Cosun Beet Company).
- Aardappelactiviteiten: Aardappelproducten, zoals koelverse, diepgevroren, gedroogde aardappelproducten en aardappelspecialiteiten (Aviko en Rixona).
- Ingrediënten voor duurzame leefstijl: inuline (Sensus), proteïne (Cosun Protein) en biobased producten (Biobased Experts).
- Co-producten: diervoeding en zetmeel (Duynie Group).

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek (BW). Bij het weergeven van de enkelvoudige winst-en-verliesrekening is gebruikgemaakt van de vrijstellingen van artikel 402 Boek 2 BW.

Gebruik van oordelen, schattingen en onzekerheden

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt, in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen, gebruikgemaakt van schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken. Er is geen sprake van significante oordelen, schattingen en onzekerheden.

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens opgenomen van Cosun en van de groepsmaatschappijen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend. Geacquireerde groepsmaatschappijen worden in de consolidatie betrokken vanaf het moment dat overheersende zeggenschap op het zakelijke en het financiële beleid kan worden uitgeoefend. Hierbij worden mede in aanmerking genomen: de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten indien deze economische betekenis hebben. Voor financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten welke geen economische betekenis hebben, wordt het betreffende belang derden op balansdatum verantwoord als verplichting. Het verschil tussen de contante waarde van de verplichting en het geclassificeerde belang derden wordt als een rechtstreekse vermogensmutatie verwerkt. Waardewijzigingen in de verplichting worden verwerkt in het eigen vermogen. De resultaten van verkochte groepsmaatschappijen worden verwerkt tot het moment van beëindiging van overheersende zeggenschap.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge vorderingen, schulden en transacties geëlimineerd, evenals de daarop binnen Cosun geboekte maar nog niet gerealiseerde winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht. Joint ventures worden proportioneel geconsolideerd.

Lijst van kapitaalbelangen

Bij de Kamer van Koophandel is een tot de jaarrekening behorende lijst met gegevens over groepsmaatschappijen en overige belangen neergelegd, conform artikelen 379 lid 5 en 414 Boek 2 BW.

Acquisities en desinvesteringen

In 2024 heeft Cosun de volgende acquisities en desinvesteringen gedaan:

- Per 21 februari 2024 heeft Cosun Strategic Ventures B.V. een belang verworven in PeakBridge Growth II SCA SICAV RAIF en per 12 december 2024 is er een additionele investering gedaan, waardoor het totaalbelang in 2024 uitkomt op 6,2%.
- Per 1 maart 2024 is Floating Photovoltaic Power Plant Dinteloord 1 B.V. geliquideerd.
- Op 15 mei 2024 is het belang van 16,0% in FUMI Ingredients B.V. verhangen van Cosun Protein B.V. naar Cosun Strategic Ventures B.V.
- Op 15 mei 2024 heeft Cosun Strategic Ventures B.V. 3,1% van de aandelen in FUMI Ingredients B.V. verworven, waardoor het totale belang is uitgebreid naar 19,1%.
- Op 1 oktober 2024 is Duynie Ingredients B.V. gefuseerd met Novidon B.V.
- Per 26 december 2024 is Aviko RUS LLC geliquideerd.

In 2023 heeft Cosun de volgende acquisities en desinvesteringen gedaan:

- Per 13 januari 2023 is Martin Amberger Kartoffelverarbeitung Dolli-Werk Verwaltungs GmbH geliquideerd.
- Op 20 maart 2023 heeft Aviko Norden AB 100% van de aandelen in Aviko Norden Fastighets AB verkocht.
- Op 5 april 2023 heeft Cosun Protein B.V. 16,0% van de aandelen in FUMI Ingredients B.V. verworven.
- Op 31 augustus 2023 heeft Cosun Holding B.V. 100% van de aandelen in S.V.Z. Industrial Products B.V. verkocht. De activiteiten van SVZ vertegenwoordigden in boekjaar 2022 ca. 7,5% van de omzet van de coöperatie en 8,0% van het balanstotaal en voor boekjaar 2023 vertegenwoordigde SVZ nog ca. 4,0% van de omzet van de coöperatie.
- Op 10 november 2023 heeft Aviko Holding B.V. 100% van de aandelen van 3N Produkter Aktiebolag verkocht.
- Op 30 november 2023 zijn Cosun Roosendaal Vastgoed 5 B.V., Van Gilse Kandijfabriek B.V., Cosun OG B.V. en B.V. Noord-Nederlandse Beetwortelsuikerfabriek middels fusie opgegaan in Coöperatie Koninklijke Cosun U.A.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening is opgemaakt op 14 april 2025.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

De rapporteringsvaluta, die gelijk is aan de functionele valuta, van de jaarrekening van Cosun is de euro (EUR). De uit transacties in vreemde valuta's voortvloeiende kosten en opbrengsten, respectievelijk monetaire vorderingen en schulden, worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op transactiedatum, respectievelijk de koers op balansdatum. De hierbij optredende koersverschillen worden ten gunste respectievelijk ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De netto-investering in buitenlandse deelnemingen wordt omgerekend tegen de koers per balansdatum. De in vreemde valuta's uitgedrukte posten in de winst-en-verliesrekening van buitenlandse deelnemingen worden omgerekend tegen de gemiddelde koers. Koersresultaten voortkomend uit deze omrekeningen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van de wettelijke reserve koersverschillen als onderdeel van het eigen vermogen van Cosun gebracht, indien van toepassing onder aftrek van belastingeffecten. Goodwill van derden ontstaan door verwerving van een bedrijfsuitoefening in het buitenland en daarmee samenhangende aanpassingen van de boekwaarde van activa en verplichtingen naar de reële waarde, worden aangemerkt als activa en verplichtingen van de bedrijfsuitoefening in het buitenland en omgerekend tegen de koers per balansdatum. Als een buitenlandse activiteit geheel of gedeeltelijk wordt verkocht, wordt het betreffende bedrag uit de wettelijke reserve koersverschillen overgeboekt naar de overige reserves. Koersresultaten op langetermijnfinanciering en op financiële instrumenten die zijn aangegaan ter afdekking van koersrisico's inzake buitenlandse deelnemingen, worden op overeenkomstige wijze behandeld.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Financiële instrumenten

In de jaarrekening zijn de volgende categorieën primaire financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen, handelsvorderingen en overige vorderingen, liquide middelen, aangetrokken leningen, overige financiële verplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Daarnaast zijn in de jaarrekening tevens afgeleide financiële instrumenten (derivaten) opgenomen.

Primaire financiële instrumenten

Primaire financiële instrumenten worden tijdens de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Hierbij worden de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname meegenomen. Na eerste opname worden de primaire financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. Door de toepassing van de effectieve-rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gecorrigeerd indien er een objectieve aanwijzing bestaat voor een bijzonder waardeverminderingverlies. Voor elke categorie financiële activa en financiële verplichtingen, zowel in de balans opgenomen als niet in de balans opgenomen, wordt de reële waarde toegelicht, tenzij het verschil tussen boekwaarde en reële waarde van geringe betekenis is. Bij de liquide middelen is de reële waarde gelijk aan de nominale waarde en de liquide middelen staan, tenzij anders vermeld, ter vrije beschikking van Cosun.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Valutaderivaten, rentederivaten en goederentermijncontracten

Cosun gebruikt derivaten om de prijs-, valuta- en renterisico's van zowel balansposities als zeer waarschijnlijk geachte toekomstige in- en verkopen af te dekken. Ter afdekking van deze risico's worden valutatermijncontracten, renteswaps, goederentermijncontracten en andere derivaten afgesloten. Derivaten worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde, en vervolgens verantwoord tegen kostprijs of lagere marktwaarde tenzij kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast. De kostprijs is gelijk aan de reële waarde op het moment van het afsluiten van het derivaat. Cosun past kostprijs-hedge-accounting toe om de resultaten uit waardeveranderingen van de derivaten en de afgedekte posities en transacties gelijktijdig in de winst-en-verliesrekening te verwerken.

Cosun documenteert het volgende:

- de algemene hedgestrategie, hoe de hedgerelaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedgerelaties;
- de in het soort hedgerelatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities.

Als derivaten kwalificeren voor kostprijs-hedge-accounting dan worden deze als volgt verantwoord:

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het derivaat niet verwerkt.
- Indien de afgedekte positie leidt tot een primair financieel instrument, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte resultaten van het derivaat in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Deze resultaten worden verantwoord in dezelfde periode(n) als waarin het primair financieel instrument van invloed is op het resultaat.
- Cosun toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties. Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs-hedge een ineffectief deel bevat.
- Het eventuele ineffectieve deel wordt bepaald door middel van de dollar-offsetmethode.
- Resultaten uit het niet-effectieve deel van de hedgerelatie worden direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert.
- Indien de verwachte transactie niet meer plaatsvindt, waardoor het derivaat niet langer voldoet aan de voorwaarden voor kostprijs-hedge-accounting, of wordt verkocht, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies verantwoord in de winst-en-verliesrekening.
- Verantwoorde resultaten als gevolg van valuta-omrekening van primaire financiële instrumenten worden gecompenseerd door waardewijzigingen van de valutatermijncontracten. De waarde van een valutatermijncontract betreft het verschil tussen de koers op balansdatum en de termijnkoers.
- De waarde van het valutatermijncontract als gevolg van een afwijking tussen de koers op de afsluitdatum van het valutatermijncontract en de contractuele termijnkoers wordt via de winst-en-verliesrekening geamortiseerd over de looptijd van het valutatermijncontract.

Immateriële vaste activa

Goodwill is het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs en de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen partij op overnamedatum. Goodwill betaald bij de acquisitie van buitenlandse groepsmaatschappijen en deelnemingen wordt omgerekend tegen de koers op moment van verkrijging.

De geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur, over het algemeen tussen 5 en 20 jaar.

Overige immateriële vaste activa (exclusief CO₂-emissierechten) worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en andere waardeverminderingen. Afschrijving geschiedt lineair op basis van de geschatte economische levensduur van de overige immateriële activa, over het algemeen tussen de 3 en 5 jaar. Cosun heeft 'om niet' CO₂-emissierechten verkregen. Het overschot van de om niet verkregen rechten per jaareinde is niet gewaardeerd. In het geval van een voorzien tekort worden rechten aangeschaft. Deze aangekochte rechten worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs en worden op het moment van gebruik ten laste van het resultaat gebracht.

Kosten van ontwikkeling (intern gegenereerd)

De kosten van ontwikkeling worden geactiveerd indien voldaan is aan de daaraan gestelde voorwaarden ter zake van de technische, commerciële en financiële haalbaarheid. Ter hoogte van de balanswaarde wordt een wettelijke reserve aangehouden.

De kosten van ontwikkeling van het ontwerp van een nieuw product worden lineair afgeschreven over vijf jaar op basis van de geschatte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en andere waardeverminderingen. Subsidies en investeringspremies worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop deze betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde. Op bedrijfsterreinen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetaald wordt niet afgeschreven. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Kosten van groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven volgens de componentenbenadering. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin de groep invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig de vermogensmutatiemethode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de groep in de nettovermogenswaarde, vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening, verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen van de deelnemingen. Hierbij worden mede in aanmerking genomen: de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten indien deze economische betekenis hebben.

Voor financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten welke geen economische betekenis hebben, wordt het betreffende belang verantwoord als uitbreiding op het bestaande kapitaalsbelang en als verplichting. Het verschil tussen de contante waarde van de verplichting en de uitbreiding van het bestaande kapitaalsbelang wordt als een rechtstreekse vermogensmutatie verwerkt. Waardewijzigingen in de verplichting worden verwerkt in het eigen vermogen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de groep in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien en voor zover Cosun niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan, respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening opgenomen.

Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

Na toepassing van de vermogensmutatiemethode bepaalt de groep of het noodzakelijk is om voor de deelneming een verlies wegens bijzondere waardevermindering op te nemen. De groep bepaalt op elke verslagdatum of er objectieve aanwijzingen zijn dat de deelneming een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Als dat het geval is, berekent de groep het bedrag aan bijzondere waardevermindering als zijnde het verschil tussen de realiseerbare waarde van de deelneming en de boekwaarde en verantwoordt zij het bedrag in de winst-en-verliesrekening.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Resultaten uit transacties met en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen die tegen nettovermogenswaarde gewaardeerd worden, worden proportioneel verantwoord. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden volledig verantwoord tenzij zij in wezen niet zijn gerealiseerd.

Overige langlopende vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Waardeverminderingen of waardeveranderingen vaste activa

Cosun verantwoordt immateriële, materiële en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op waardeverminderingen, wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de contante waarde van de toekomstige netto-kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Bij een hogere boekwaarde wordt het verschil ten laste van het resultaat afgeboekt. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Cosun beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn of een voorheen genomen bijzondere waardevermindering van een vast actief niet meer bestaat of is afgenomen. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid vastgesteld. Een voorheen verwerkte bijzondere waardevermindering wordt alleen teruggenomen als de aannames gebruikt voor het bepalen van de realiseerbare waarde zijn gewijzigd sinds de laatste bijzondere waardevermindering.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill van derden wordt niet teruggenomen.

Vorraden

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs op basis van de methode 'first-in, first-out' (FIFO). Gereed product wordt gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, waarin worden opgenomen: de aanschafkosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Voorts wordt een deel van de indirecte kosten over het tijdvak van vervaardiging aan de vervaardigingsprijs toegerekend. De ledentoeslag maakt geen onderdeel uit van de voorraadwaardering. Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. Terreinen worden in geval van projectontwikkeling gewaardeerd tegen de stichtingskosten. Dit zijn de historische aanschaffingskosten van de grond en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de ontwikkeling kunnen worden toegerekend.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de op balansdatum opgetreden waardeverminderingen waaronder, indien van toepassing, de lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen met een korte looptijd en waarbij niet expliciet rente wordt berekend worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgwaardering vindt plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Waardering vindt plaats onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van vorderingen.

Reële waarde

Onder reële waarde wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Eigen vermogen

Op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 620 wordt in de geconsolideerde jaarrekening het direct door leden opeisbare deel (2,0%) van het gestort aandelenkapitaal en de hiermee onlosmakelijk samenhangende verplichting tot uitbetaling (2,0%) van de aanspraak op UB bij bedrijfsbeëindiging conform artikel 5.1 van het reglement Uitkeringsregeling Bietenleveringen (UB) als vreemd vermogen geclassificeerd. Derhalve ontstaat er een verschil tussen het eigen vermogen in de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening.

Voor zover leden aanspraken hebben uit hoofde van de Uitkeringsregeling Bietenleveringen worden deze op het moment van uitkering ten laste van het vermogen gebracht. De raad van beheer heeft op grond van artikel 5.3 van het reglement de discretionaire bevoegdheid uitkeringen, welke niet uit hoofde van bedrijfsbeëindiging zijn, na raadpleging van raad van toezicht en ledenraad, niet goed te keuren. In 2024 en 2023 heeft de raad van beheer van deze bevoegdheid geen gebruikgemaakt.

Indien een lid ledenleveringsbewijzen verkrijgt, geldt een standaard betalingsregeling. De contante waarde van het nog te betalen deel is als vordering verantwoord.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de nettovermogenswaarde.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien:

- er een (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting is, op grond van een gebeurtenis uit het verleden;
- er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.

Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde. De gehanteerde disconteringsvoet voor belastingen is 3% tot 3,5% (2023: 3,5%) afhankelijk van de termijnen en geeft zowel de actuele marktrente als de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting weer. De mutatie in de voorziening als gevolg van rentetoevoeging wordt als interestlast verantwoord onder de financiële lasten.

Pensioenen en andere uitgestelde personeelsbeloningen

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Buitenlandse pensioenregelingen

Pensioenregelingen die vergelijkbaar ingericht zijn en functioneren op de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, met een strikte scheiding tussen de verantwoordelijkheden van en een risicodeling tussen de betrokken partijen (onderneming, fonds en deelnemers), worden verwerkt en gewaardeerd conform Nederlandse pensioenregelingen. Voor buitenlandse regelingen die niet vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, wordt een beste schatting gemaakt van de op balansdatum bestaande verplichting. Deze verplichting wordt vervolgens gewaardeerd op basis van een in Nederland algemeen aanvaardbaar geachte actuariële waarderingsmethodiek.

Andere uitgestelde personeelsbeloningen

Voor andere uitgestelde personeelsbeloningen (zoals jubileumuitkeringen) worden voorzieningen opgenomen. Deze voorzieningen worden opgenomen tegen contante waarde en de berekening wordt gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Negatieve goodwill

Negatieve goodwill wordt gezien het langlopende karakter verantwoord onder de langlopende schulden. Voor zover de negatieve goodwill betrekking heeft op verwachte toekomstige verliezen en lasten, waarmee rekening is gehouden in het overnameplan en die betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, wordt dit gedeelte van de negatieve goodwill ten gunste van het resultaat gebracht naarmate deze verliezen zich voordoen. Voor zover de negatieve goodwill geen betrekking heeft op de verwachte toekomstige verliezen geschiedt de vrijval ten gunste van het resultaat, naar rato van het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa.

Langlopende leaseverplichtingen

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract.

Cosun als lessee

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerde lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt.

In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en-verliesrekening gebracht.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde. Indien de vervolgwaardering niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en-verliesrekening plaatsvindt, wordt bij de eerste waardering de reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winsten of verliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde. Indien de vervolgwaardering niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening plaatsvindt, wordt bij de eerste waardering de reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

Financiële verplichtingen behorend tot de handelsportefeuille worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde zonder aftrek van eventuele transactiekosten bij vervreemding. Baten of lasten die voortvloeien uit veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, rechten op economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Bepaling van het resultaat

Opbrengsten

Netto-omzet betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten onder aftrek van aan afnemers verleende kortingen en exclusief omzetbelasting. Omzet wordt alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat. Opbrengsten worden verantwoord wanneer de significante risico's en de rechten van eigendom zijn overgedragen aan de koper, ontvangst van de tegenprestatie waarschijnlijk is en de kosten en mogelijke retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake van aanhoudende betrokkenheid van de rechtspersoon bij de goederen is. Bedragen die voor eigen rekening worden ontvangen worden als opbrengsten verwerkt. Bedragen die voor derden worden ontvangen worden niet als opbrengsten verwerkt.

Transactieprijis

De opbrengsten worden verwerkt voor het bedrag waarop Cosun verwacht recht te hebben in ruil voor het overdragen van de toegezegde goederen of diensten. In geval er sprake is van meerdere prestatieverplichtingen in een overeenkomst wordt de totale transactieprijis aan de prestatieverplichtingen toegerekend naar rato van de waarde van de prestatieverplichtingen.

Vergoedingen aan afnemers van goederen en diensten

Aan afnemers van goederen en diensten te betalen vergoedingen worden verwerkt als een vermindering van de transactieprijis, tenzij de betaling aan de afnemer plaatsvindt in ruil voor een te onderscheiden goed of dienst.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening van het jaar gebracht waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of waarin de opbrengsten zijn gedeerd waarvoor de subsidie is ontvangen.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. Leden ontvangen uit hoofde van geleverde bieten een ledentoeslag welke als kosten van grond- en hulpstoffen is verwerkt in de jaarrekening.

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. Een verplichting wordt opgenomen als er een aantoonbare of onvoorwaardelijke verbinding bestaat om een ontslag- of transitievergoeding te betalen. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie worden de kosten van een ontslag- of transitievergoeding opgenomen in een voorziening reorganisatiekosten.

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van Cosun in de resultaten van deze deelnemingen (indien de deelneming wordt gewaardeerd op basis van nettovermogenswaarde) dan wel het ontvangen dividend of overige waardecorrectie (indien de deelneming wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs).

Belastingen

De belastingen over de resultaten omvatten zowel de op korte termijn verschuldigde en verrekenbare belastingen als de latente belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten en niet-afrekbare kosten. Op winsten worden geen belastingen in mindering gebracht, indien en voor zover compensatie van deze winsten met in voorgaande jaren geleden verliezen mogelijk is en geen latente belastingvordering was gewaardeerd. Op verliezen worden belastingen in mindering gebracht, indien compensatie met in voorgaande jaren behaalde winsten mogelijk is. Tevens worden belastingen in mindering gebracht indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat compensatie van verliezen met toekomstige winsten mogelijk is.

Latente belastingvorderingen, waaronder die uit hoofde van te verrekenen fiscale verliezen, worden gewaardeerd voor zover waarschijnlijk wordt geacht dat deze in de toekomst realiseerbaar zijn, berekend tegen het belastingpercentage op het verwachte moment van realisatie.

Voor zover fiscale waarderingen afwijken van de vermelde waarderingsgrondslagen en daar uitgestelde belastingverplichtingen uit voortvloeien, wordt voor deze verplichtingen een voorziening voor latente belastingen getroffen, berekend tegen het belastingpercentage op het verwachte moment van belastingbetaling. Latente belastingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien en voor zover voldaan is aan de volgende criteria:

- Cosun beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om de over een verslagjaar te vorderen belasting te verrekenen met de over dat verslagjaar verschuldigde belasting; en
- De belastinglatenties houden verband met winstbelastingen die door dezelfde fiscale autoriteit worden geheven op dezelfde belastbare rechtspersoon of dezelfde fiscale eenheid.

Pijler 2 strekt tot implementatie van een nieuwe belastingwet, welke bewerkstelligt dat multinationale groepen met een omzet van EUR 750,0 miljoen of meer ten minste effectief 15,0% aan belasting over hun winst betalen. Pijler 2 is in Nederland bekrachtigd en van toepassing met ingang van 31 december 2023. Cosun valt onder de nieuwe Pijler 2-wetgeving. Voor bepaalde entiteiten binnen de groep is een top-up tax verschuldigd, deze belastingverplichting is opgenomen als een acute belastingschuld in de balans per 31 december 2024.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn omgerekend tegen de gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De aankoopprijs van verworven en de verkoopprijs van verkochte groepsmaatschappijen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De in deze groepsmaatschappijen aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs respectievelijk de verkoopprijs in aftrek gebracht.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

(in miljoenen EUR)

(1) Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	GOODWILL	OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	TOTAAL
Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2024	280,8	55,7	336,5
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 1 januari 2024	225,8	40,8	266,6
BOEKWAARDE PER 1 JANUARI 2024	55,0	14,9	69,9
Mutaties:			
- Investeringsen	-	18,0	18,0
- Desinvesteringsen	-	- 6,5	- 6,5
- Consolidaties en deconsolidaties	-	-	-
- Overboeking van materiële vaste activa	-	0,2	0,2
- Afschrijvingen	- 8,7	- 5,2	- 13,9
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	46,3	21,5	67,8
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2024	280,8	67,5	348,3
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 31 december 2024	234,5	46,0	280,5

Goodwill

De goodwill verband houdend met acquisities, wordt in minimaal 5 en maximaal 20 jaar afgeschreven. Deze termijn wordt per transactie bepaald op basis van de verwachte economische levensduur. Een termijn van 20 jaar geldt voor investeringen die een strategisch karakter hebben en een verwachte economische levensduur van minimaal 20 jaar.

Overige immateriële vaste activa

Onder overige immateriële activa vallen software- en licentie-uitgaven en CO₂-rechten. Software en licentie-uitgaven worden lineair afgeschreven over een periode van 3 tot 5 jaar. CO₂-rechten worden ten laste van het resultaat gebracht naar rato van het werkelijk verbruik. De actuele waarde van de CO₂-rechten, inclusief de om niet verkregen rechten, bedraagt EUR 54,0 miljoen (2023: 55,1 miljoen) en de boekwaarde EUR 10,0 miljoen (2023: 2,6 miljoen).

(2) Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN TERREINEN	MACHINES EN INSTALLATIES	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	IN UITVOERING EN VOORUIT- BETAALD	NIET AAN DE BEDRIJFS- UITOEFENING DIENSTBAAR	TOTAAL
Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2024	600,3	1.907,6	154,6	107,9	31,7	2.802,1
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 1 januari 2024	317,6	1.304,8	117,1	-	20,7	1.760,2
BOEKWAARDE PER 1 JANUARI 2024	282,7	602,8	37,5	107,9	11,0	1.041,9
Mutaties:						
- Investerings	27,1	106,1	8,3	95,6	11,9	249,0
- Desinvesterings	- 3,0	- 2,1	- 0,3	- 0,3	- 6,3	- 12,0
- Consolidaties en deconsolidaties	-	-	-	-	-	-
- Overboeking	- 2,1	17,2	0,4	- 15,5	-	-
- Overboeking naar immateriële vaste activa	-	-	-	- 0,2	-	-0,2
- Afschrijvingen	- 17,5	- 95,7	- 10,8	-	-	- 124,0
- Waardeverminderingen en andere waardeveranderingen	-	-	-	- 0,3	-	-0,3
- Koersverschillen	1,2	1,2	0,2	0,7	-	3,3
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	288,4	629,5	35,3	187,9	16,6	1.157,7
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2024	623,5	2.030,0	163,2	188,2	37,3	3.042,2
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 31 december 2024	335,1	1.400,5	127,9	0,3	20,7	1.884,5
	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN TERREINEN	MACHINES EN INSTALLATIES	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	IN UITVOERING EN VOORUIT- BETAALD	NIET AAN DE BEDRIJFS- UITOEFENING DIENSTBAAR	TOTAAL
Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2023	597,7	1.783,4	146,1	76,8	29,6	2.633,6
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 1 januari 2023	300,4	1.211,9	105,2	-	20,7	1.638,2
BOEKWAARDE PER 1 JANUARI 2023	297,3	571,5	40,9	76,8	8,9	995,4
Mutaties:						
- Investerings	22,9	102,5	8,5	84,5	2,1	220,5
- Desinvesterings	- 1,8	- 5,6	- 0,4	- 0,9	-	- 8,8
- Consolidaties en deconsolidaties	- 25,1	- 4,4	- 0,7	- 4,3	-	- 34,5
- Overboeking	7,7	32,2	1,0	- 41,0	-	-
- Overboeking naar immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
- Afschrijvingen	- 17,2	- 91,4	- 11,6	-	-	- 120,2
- Waardeverminderingen en andere waardeveranderingen	-	- 1,5	-	- 8,3	-	- 9,8
- Koersverschillen	- 1,1	- 0,5	- 0,1	1,1	-	- 0,6
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2023	282,7	602,8	37,5	107,9	11,0	1.041,9
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2023	600,3	1.907,6	154,6	107,9	31,7	2.802,1
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 31 december 2023	317,6	1.304,8	117,1	-	20,7	1.760,2

De verwachte economische levensduur en de daarop gebaseerde afschrijvingstermijn zijn voor bedrijfsgebouwen 10 tot 40 jaar, voor machines en installaties 10 tot 20 jaar en voor andere vaste bedrijfsmiddelen gemiddeld 3 tot 5 jaar. De verzekerde waarde van gebouwen, machines en installaties en inventaris bedraagt EUR 4,4 miljard (2023: EUR 4,3 miljard).

Van de gebouwen met een boekwaarde van EUR 4,7 miljoen (2023: EUR 5,2 miljoen) en van de machines en installaties met een boekwaarde van EUR 5,1 miljoen (2023: EUR 6,9 miljoen) is de groep geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten.

(3) Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	DEEL- NEMINGEN	VORDERINGEN OP LEDEN	LATENTE BELASTING- VORDERINGEN	OVERIGE VORDERINGEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2024	12,5	2,3	6,6	45,0	66,4
Mutaties:					
- Toevoegingen en verstrekkingen	4,3	1,5	0,8	3,6	10,2
- Aflossingen en onttrekkingen	- 0,1	-	- 0,9	- 0,4	- 1,4
- Mutaties ten gunste/laste van het resultaat	-	- 0,1	-	- 0,8	- 0,9
- Aandeel in resultaat deelnemingen en ontvangen dividend	0,2	-	-	-	0,2
- Reclassificatie naar kortlopende vorderingen / voorzieningen	-	-	0,1	- 14,3	- 14,2
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	16,9	3,7	6,6	33,1	60,3

	DEEL- NEMINGEN	VORDERINGEN OP LEDEN	LATENTE BELASTING- VORDERINGEN	OVERIGE VORDERINGEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2023	8,5	2,1	9,5	4,5	24,6
Mutaties:					
- Toevoegingen en verstrekkingen	3,5	1,4	0,7	61,1	66,7
- Aflossingen en onttrekkingen	-	-	- 3,1	- 0,6	- 3,7
- Mutaties ten gunste/laste van het resultaat	-	-	-	-	-
- Aandeel in resultaat deelnemingen en ontvangen dividend	0,5	-	-	-	0,5
- Reclassificatie naar kortlopende vorderingen / voorzieningen	-	- 1,2	- 0,5	- 20,0	- 21,7
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2023	12,5	2,3	6,6	45,0	66,4

Deelnemingen

De post deelnemingen heeft onder meer betrekking op het niet-geconsolideerde belang in Aviko Kloosterboer Verpakkingen B.V. en het Spaanse aardappelspecialiteitenbedrijf Eurofrits S.A. Aangezien op deze belangen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden ze gewaardeerd op basis van de nettovermogenswaarde. In de post deelnemingen is tevens een participatie begrepen in een start-upfonds (een 'collaborative venture fund') voor een bedrag van EUR 6,6 miljoen, een start-up-entiteit FUMI Ingredients B.V. voor een bedrag van EUR 5,2 miljoen en in 2024 is geïnvesteerd in PeakBridge Growth II S.C.A. SICAV-RAIF voor EUR 1,4 miljoen. Aangezien op deze belangen geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden deze gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen op leden

De niet rentedragende vorderingen op leden (EUR 3,6 miljoen) betreft de netto-contante waarde van het langetermijndeel van de nog te storten bedragen op uitgegeven ledenleveringsbewijzen (2023: EUR 2,3 miljoen).

Latente belastingvorderingen

De post latente belastingvorderingen betreft de waardering van beschikbare verliescompensatie en tijdelijke verschillen tussen de fiscale en commerciële waardering. Van de latente belastingvorderingen is EUR 0,6 miljoen (2023: EUR 0,4 miljoen) naar verwachting verrekenbaar binnen één jaar.

Het bedrag aan voorwaartse verliescompensatie, voor zover niet in de balans opgenomen onder de latente belastingvorderingen en andere tijdelijke verschillen, bedraagt bruto EUR 31,0 miljoen (2023: EUR 6,6 miljoen). Voor zover deze verliezen niet voorwaarts kunnen worden aangewend, komen deze te vervallen. Tevens is er geen latente belastingvordering opgenomen voor een bruto bedrag van EUR 27,8 miljoen (2023: EUR 23,1 miljoen) wat toeziet op de afschrijvingsbeperking van gebouwen.

Overige vorderingen

In 2023 is een lening aan SVZ International B.V. verstrekt met een variabele rente. Per 2024 is de hoofdsom EUR 40,0 miljoen (2023: EUR 60,0 miljoen). Deze lening zal in de aankomende twee jaar worden betaald, waarvan EUR 15,0 miljoen als kortlopend is opgenomen. De andere overige vorderingen betreffen onder andere een lening en installaties die zijn geplaatst door Cosun en worden afgelost door leveranciers op basis van geleverde producten.

(4) Voorraden

	31-12-2024	31-12-2023
Gereed product en handelsgoederen	703,5	705,8
Terreinen	4,5	6,5
Grond- en hulpstoffen	96,7	101,2
	804,7	813,5

Van de voorraden is EUR 31,5 miljoen (2023: EUR 13,3 miljoen) gewaardeerd tegen lagere opbrengstwaarde. In 2024 bedraagt het bedrag van de afwaardering dat als last in de winst-en-verliesrekening is opgenomen EUR 17,0 miljoen (2023: EUR 6,2 miljoen).

De voorziening voor incourantheid bedraagt EUR 4,5 miljoen (2023: EUR 4,1 miljoen). De voorraad terreinen betreft grond die ontwikkeld wordt in het kader van het bedrijventerrein AFC Nieuw Prinsenland bij Dinteloord. De reële waarde van deze grond, afhankelijk van kwaliteit en ligging bedraagt minimaal EUR 17,1 miljoen.

Op de voorraden rust voor een maximum van EUR 4,2 miljoen (2023: EUR 12,9 miljoen) een pandrecht ten behoeve van de bank.

(5) Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op handelsdebiteuren	329,0	357,8
Vorderingen op leden	-	1,2
Terug te vorderen winstbelasting	3,8	1,6
Overige belastingvorderingen	60,7	51,2
Overige vorderingen en overlopende activa	76,6	79,5
	470,1	491,3

Vorderingen op handelsdebiteuren

Op de vorderingen op handelsdebiteuren is de noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht. De voorziening voor oninbaarheid bedraagt EUR 4,3 miljoen (2023: EUR 6,1 miljoen).

Overige vorderingen en overlopende activa

Dit betreft nog te ontvangen bedragen EUR 44,6 miljoen (2023: EUR 35,0 miljoen), margin calls EUR 3,7 miljoen (2023: EUR 3,5 miljoen), het kortlopend deel van de verstrekte lening aan SVZ International B.V. EUR 15,0 miljoen (2023: EUR 20,0 miljoen) en vooruitbetaalde kosten EUR 13,3 miljoen (2023: EUR 21,0 miljoen).

(6) Liquide middelen

Een bedrag van EUR 4,9 miljoen (2023: EUR 2,2 miljoen) staat niet ter vrije beschikking.

(7) Eigen vermogen

Voor een specificatie van het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening. Het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat ziet er als volgt uit:

	2024	2023
Nettoresultaat	117,4	162,3
Omrekeningsverschillen buitenlandse deelnemingen	3,8	- 0,7
Totaalresultaat van Cosun	121,2	161,6

(8) Minderheidsbelang derden

	2024	2023
Stand per 1 januari	16,4	18,2
Mutaties:		
- Aandeel in resultaten	4,8	3,7
- Kapitaalmutaties en wijziging in consolidatie	1,2	-
- Dividend en liquidatie-uitkeringen	- 3,0	- 4,7
- Koersverschillen en overige mutaties	0,3	- 0,8
STAND PER 31 DECEMBER	19,7	16,4

Het minderheidsbelang derden bestaat voornamelijk uit het aandeel van derden in de aardappelverwerkende fabriek Gansu Aviko Potato Processing Co. Ltd., Rain Biomasse Wärme GmbH, Eemshaven Sugar Terminal C.V. en Farm Frites Poland S.A..

(9) Voorzieningen

	31-12-2024	31-12-2023
Latente belastingverplichtingen	8,2	9,4
Milieu- en grondbergingsvoorziening	14,2	13,9
Pensioenen en overige uitgestelde personeelsbeloningen	16,0	15,9
Verlieslatende contracten	10,5	2,0
Overige voorzieningen	0,9	0,1
	49,8	41,3

De voorzieningen hebben voor EUR 31,3 miljoen (2023: EUR 33,9 miljoen) een langlopend karakter.

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	LATENTE BELASTING- VERPLICHTINGEN	MILIEU- EN GROND- BERGINGS- VOORZIENING	PENSIOENEN EN ANDERE UITGESTELDE PERSONEELS- BELONINGEN	VERLIESLATENDE CONTRACTEN	OVERIGE VOORZIENINGEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2024	9,4	13,9	15,9	2,0	0,1	41,3
Mutaties:						
- Reclassificatie	0,1	-	-	-	-	0,1
- Verandering disconteringsvoet	-	-	0,1	-	-	0,1
- Toevoegingen	0,3	6,3	2,8	10,5	0,9	20,8
- Onttrekkingen	- 1,6	- 5,8	- 2,1	- 0,1	-	- 9,6
- Mutatie ten gunste/laste van het resultaat	-	- 0,2	- 0,7	- 1,9	- 0,1	- 2,9
STAND PER 31 DECEMBER 2024	8,2	14,2	16,0	10,5	0,9	49,8

De mutaties ten gunste/laste van het resultaat zien met name toe op vrijval van de betreffende posten.

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen is een voorziening voor uitgestelde belastingbetalingen die voortvloeien uit tijdelijke verschillen tussen de fiscale en commerciële winstbepaling. De latente belastingverplichtingen hebben voor EUR 6,6 miljoen (2023: EUR 8,3 miljoen) een langlopend karakter.

De voorziening voor latente belastingverplichtingen is gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor een bedrag van EUR 2,4 miljoen aan tijdelijke verschillen inzake buitenlandse groepsmaatschappijen en joint ventures is geen latente belastingverplichting opgenomen.

Milieu- en grondbergingsvoorzieningen

De voorzieningen zijn met name gevormd voor risico's ten aanzien van sloop van activa, verplichtingen voor de afvoer van tarragrond en overige milieurisico's.

Pensioenen en andere uitgestelde personeelsbeloningen

Binnen Cosun zijn diverse pensioenregelingen en andere uitgestelde personeelsbeloningen van toepassing. De regelingen voor levenslang pensioen voor de medewerkers van Cosun Holding B.V., Coöperatie Cosun (waaronder Cosun Beet Company) en Sensus B.V. worden uitgevoerd binnen het ondernemingspensioenfonds Cosun.

ONDERNEMINGSPENSIOENFONDS	GESCHATTE DEKKINGSGRAAD PER 31-12-2024	BASISKENMERK PENSIOENREGELING 31-12-2024
Pensioenfonds Cosun	121,0	Middelloodregeling

De beleidsdekkingsgraad bedraagt 124,3%.

De pensioenregeling betreft een geïndexeerde middelloodregeling op basis van een vaste premie. Het ondernemingspensioenfonds kent een voorwaardelijke indexatie voor zowel actieven als inactieven. Het bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenaanspraken van actieven en pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen van inactieven worden aangepast. De jaarlijkse opbouw betreft maximaal 1,875% van de pensioengrondslag en is afhankelijk van de verschuldigde premie. Het streef-opbouwpercentage is 1,875%. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op het voor het betreffende jaar geldende fiscale maximum.

Ook wordt een aantal regelingen uitgevoerd binnen een bedrijfstakpensioenfonds of in eigen beheer (jubileum- en overlijdensregelingen) van de betreffende onderneming. Bij de uitvoering van de diverse regelingen worden de reglementen uitgevoerd als omschreven in de arbeidsvoorwaarden en wordt rekening gehouden met de lokale wettelijke kaders.

De voornaamste actuariële veronderstellingen welke gehanteerd worden, betreffen:

	2024	2023
Disconteringsvoet	3,5%	3,5%
Algemene salarisstijgingen	2,4%	2,1%

Door pensioenfonds Cosun wordt de prognosetafel AG2024 (2023: prognosetafel AG2022), onder toepassing van leeftijd- en inkomensafhankelijke correctiefactoren op basis van het ervaringssterftemodel van Sprenkels & Verschuren, gehanteerd als overlevingstafel.

De waarde op overnamedatum en de ontwikkeling daarna van de pensioenvoorziening en pensioenactiva betreffende de voormalige en lopende defined-benefit-pensioenregelingen ten behoeve van het huidige en voormalige personeel van de geacquireerde activiteiten van Pfanni GmbH & Co. OHG Stavenhagen zijn niet in de balans gewaardeerd voor zover het de backservice-verplichtingen betreft. Dit aangezien de verkopende partij zich middels een zogenaamde 'collateral agreement' garant heeft gesteld voor deze verplichtingen.

Verlieslatende contracten

De voorziening verlieslatende contracten heeft betrekking op verkoopcontracten waarbij de kostprijs hoger is dan de verkoopprijs en het nakomen van de verkoopcontracten onvermijdbaar is.

Overige voorzieningen

Onder de overige voorzieningen is onder meer een voorziening voor reorganisatie/herstructurering opgenomen voor een bedrag van EUR 0,9 miljoen (2023: EUR 0,1 miljoen).

Als disconteringsvoet voor het contant maken van de toekomstige bedragen is gerekend met 3,0% tot 3,5% afhankelijk van de termijnen (2023: 3,5%).

(10) Langlopende schulden

	31-12-2024	EFFECTIEVE RENTE	31-12-2023	EFFECTIEVE RENTE
Schulden aan institutionele beleggers	78,0	2,8%	205,0	3,4%
Schulden aan kredietinstellingen	34,7	4,1%	26,6	7,4%
Schulden aan leden	33,4	4,6%	36,3	4,0%
Negatieve goodwill	10,2	-	12,4	-
Leaseverplichtingen	12,9	6,2%	13,0	6,5%
Overige schulden	2,6	0,0%	3,0	0,0%
	171,8		296,3	

Het verloop van de langlopende schulden kan als volgt worden weergegeven:

	SCHULDEN AAN INSTI- TUTIONELE BELEGGER	SCHULDEN AAN KREDIET- INSTELLINGEN	SCHULDEN AAN LEDEN	NEGATIEVE GOODWILL	LEASE- VERPLICHTINGEN	OVERIGE SCHULDEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2024	205,0	26,6	36,3	12,4	13,0	3,0	296,3
Mutaties:							
- Toevoegingen	-	11,1	-	-	0,5	0,1	11,7
- Aflossingen	-	- 3,6	- 2,9	-	- 1,3	- 0,5	- 8,3
- Reclassificatie	- 127,0	-	-	-	-	-	- 127,0
- Valutaverschillen	-	0,6	-	-	-	-	0,6
- Amortisatie	-	-	-	- 2,2	0,7	-	- 1,5
STAND PER 31 DECEMBER 2024	78,0	34,7	33,4	10,2	12,9	2,6	171,8

Schulden aan institutionele beleggers

De schulden aan institutionele beleggers bestaan volledig uit bij Nederlandse, Duitse, Frans, Spaanse en Amerikaanse financiële partijen geplaatste leningen. Eind 2022 zijn leningen volledig gestort, EU-PP voor EUR 60,0 miljoen en Schuldschein voor EUR 145,0 miljoen. De reële waarde van EU-PP is EUR 73,6 miljoen, de reële waarde van Schuldschein is gelijk aan de nominale waarde. Per einde jaar hebben de leningen looptijden variërend van 1 tot 8 jaar. De Schuldschein-lening kent aflossingen in 2025, 2027 en 2029. De EU-PP in 2030 en 2033. Een bedrag van EUR 127,0 miljoen van de Schuldschein-lening is gereclassificeerd naar de kortlopende schulden aan kredietinstellingen en institutionele beleggers. Een bedrag van EUR 20,0 miljoen heeft een looptijd langer dan 5 jaar. De rente van de Schuldschein-lening is gebaseerd op Euribor plus een opslag, de rente van de EU-PP betreft een vast percentage plus een opslag. De belangrijkste voorwaarde voor de beschikbaarheid van deze leningen is een leverage ratio dat de netto-schuld niet meer dan 4 keer EBITDA mag bedragen. Aviko B.V., Aviko Belgium N.V., Duynie Feed Nederland B.V., Duynie Ingrediënts B.V., Rixona B.V., Sensus B.V. en Cosun Beet Company GmbH & Co. KG staan garant voor de schulden met betrekking tot de Schuldschein-lening en de EU-PP. Cosun voldoet per 31 december 2024 aan de convenanten zoals overeengekomen.

Schulden aan kredietinstellingen

De langlopende schulden aan kredietinstellingen hebben een resterende looptijd van 1 tot 5 jaar. De rente op de langlopende schulden aan kredietinstellingen is gebaseerd op Euribor/Wibor/LPR plus een opslag.

Schulden aan leden

De schulden aan leden betreffen leningen op grond van het in 2015 geïntroduceerde 'ledenfinancieringsprogramma'. Leden van Cosun hebben daarbij de mogelijkheid een deel van de hiervoor in aanmerking komende betalingen in te leggen in een lening die een vast rentepercentage geeft tijdens de looptijd. De leden kunnen kiezen tussen leningen met een looptijd van 2 tot 5 jaar. Deze leningen zijn achtergesteld ten opzichte van andere crediteuren. De reële waarde van deze leningen bedraagt EUR 62,7 miljoen.

Negatieve goodwill

De negatieve goodwill, verband houdend met acquisities, valt vrij ten gunste van het resultaat naar rato van de gewogen gemiddelde resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa.

Leaseverplichtingen

Dit betreffen hoofdzakelijk leaseverplichtingen in verband met een distributiecentrum, een grondwaterzuiveringsinstallatie en een zonnepark. Een bedrag van EUR 4,4 miljoen heeft een looptijd langer dan 5 jaar.

Overige schulden

De overige schulden betreffen met name vooruit ontvangen vergoeding voor pachtgelden. Een bedrag van EUR 1,4 miljoen heeft een looptijd langer dan vijf jaar.

(11) Kortlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
Schulden aan kredietinstellingen en institutionele beleggers	146,0	23,9
Schulden met een financieringskarakter	0,8	0,8
Schulden aan leden	24,7	5,2
Totaal schulden met een financieringskarakter	171,5	29,9
Schulden aan leden	120,4	174,8
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	327,3	349,7
Schulden aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	2,5	2,1
Te betalen winstbelasting	26,5	50,9
Te betalen overige belastingen en premies sociale verzekeringen	16,6	12,7
Overige schulden en overlopende passiva	211,9	239,8
Totaal overige schulden en overlopende passiva	705,2	830,0

Totaal schulden met een financieringskarakter

De schulden aan kredietinstellingen, institutionele beleggers en schulden met een financieringskarakter betreffen het kortlopende deel met een looptijd tot 1 jaar van de betreffende financieringen.

De Revolving Credit Facility met een bankensyndicaat heeft een omvang van EUR 400,0 miljoen en loopt tot maart 2026. Ultimo 2024 is er niet onder de Revolving Credit Facility (2023: 0 miljoen) getrokken. De rente is gebaseerd op Euribor plus een opslag. De belangrijkste voorwaarde voor de beschikbaarheid van deze leningen is een leverage ratio, de netto-schuld mag niet meer dan vier keer EBITDA bedragen. Aviko B.V., Aviko Belgium N.V., Duynie Feed Nederland B.V., Duynie Ingrediënts B.V., Rixona B.V., Sensus B.V. en Cosun Beet Company GmbH & Co. KG staan garant voor de schulden met betrekking tot de Revolving Credit Facility, de Schuldschein-lening en de EU-PP. Cosun voldoet per 31 december 2024 aan de convenanten zoals overeengekomen. Een bedrag van EUR 127,0 miljoen met betrekking tot Schuldschein is van langlopend naar kortlopend gereclassificeerd.

Schulden aan leden

De schulden aan leden met een financieringskarakter betreffen het kortlopende deel van de ledenfinanciering en bedragen EUR 24,7 miljoen (2023: EUR 5,2 miljoen). De schulden aan leden onder de overige schulden en overlopende passiva betreffen de leveringen van bieten en de schuld uit hoofde van ledentoeslag en bedragen EUR 120,4 miljoen (2023: EUR 174,8 miljoen).

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva betreffen nog te betalen rente EUR 0,7 (2023: EUR 1,6 miljoen), vakantierechten EUR 35,3 miljoen (2023: EUR 34,1 miljoen), bonussen EUR 5,7 miljoen (2023: EUR 11,1 miljoen), vooruit ontvangen bedragen EUR 3 miljoen (2023: EUR 3,1 miljoen) en overige nog te betalen kosten EUR 158,9 miljoen (2023: EUR 204,1 miljoen).

(12) Afgeleide financiële instrumenten

Algemeen

Het beleid van Cosun is erop gericht valuta- en renterisico's zo volledig mogelijk in te dekken. Het valutarisico uit hoofde van financieringscontracten in vreemde valuta met betrekking tot groepsmaatschappijen wordt afgedekt door middel van valutaswaps. Cosun houdt geen derivaten aan voor handelsdoeleinden en geeft deze ook niet uit.

Valutarisico en liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. Tevens loopt de groep valutarisico door (ver)kooptransacties die in een andere valuta plaatsvinden dan de rapporteringsvaluta van de groep. Om dit valutarisico af te dekken heeft de groep het beleid valutatermijncontracten af te sluiten.

Het onderstaande overzicht geeft inzicht in de contractvolumes en reële waarde van de uitstaande contracten per 31 december 2024 die alle zijn afgesloten met financiële instellingen met een kortetermijn-rating van minimaal A2 of gelijkwaardig.

	CONTRACT- VOLUME 31-12-2024	BOEK- WAARDE 31-12-2024	REËLE WAARDE 31-12-2024	CONTRACT- VOLUME 31-12-2023	BOEK- WAARDE 31-12-2023	REËLE WAARDE 31-12-2023
Valutatermijncontracten en valutaswaps:						
US dollar	- 142,5	- 0,9	- 7,1	- 103,5	0,2	1,6
Britse pond	- 106,7	- 0,7	- 1,8	- 93,5	0,1	0,2
Poolse zloty	7,0	0,1	0,1	9,6	0,1	0,4
Zweedse kroon	- 13,6	0,1	0,3	- 2,7	- 0,1	- 0,2
Australische dollar	- 2,5	-	-	- 5,5	0,2	0,3
Chinese yuan	-	-	-	26,4	-	- 0,1
Noorse kroon	- 1,0	-	-	-	-	-
TOTAAL	- 259,3	- 1,4	- 8,5	- 169,2	0,5	2,2

Het contractvolume is het product van contracten en de koers per balansdatum. De boekwaarde betreft het gedeelte van het contractvolume, waarvan de afgedekte positie heeft geleid tot een financieel actief of financiële verplichting, en wordt gewaardeerd tegen het verschil tussen de koers per balansdatum en ingedekte koers. De reële waarde heeft betrekking op het totale contractvolume.

Evenals vorig jaar hebben de valutatermijncontracten en valutaswaps veelal een looptijd korter dan één jaar. Het contractvolume met een looptijd langer dan één jaar bedraagt EUR 13,4 miljoen (2023: EUR 4,8 miljoen).

Renterisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in markrentetarieven. Het door Cosun gelopen risico wegens fluctuaties in de markrentes heeft voornamelijk betrekking op de variabel rentende langlopende verplichtingen van Cosun.

Cosun beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast- en variabel rentende opgenomen leningen aan te houden. Cosun heeft zich ten doel gesteld 50% tot 100% van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe sluit Cosun renteswaps af.

Per einde boekjaar heeft Cosun diverse contracten inzake renteswaps uitstaan. De renteswaps dienen ter indekking van de rente- en kasstroomrisico's die Cosun loopt op haar financieringen. De swaps hebben een looptijd variërend van 4 tot 6 jaar. De kritische kenmerken van de swap en de lening komen niet overeen omdat onder meer de hoofdsom, rentevoet en looptijd niet volledig gelijk zijn aan elkaar. Voor een toelichting op deze lening wordt verwezen naar de toelichting van de langlopende schulden.

Ultimo 2024 heeft Cosun een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd door de reële-waardeveranderingen van een hypothetisch derivaat (perfecte match met de afgedekte positie) te vergelijken met de reële-waardeveranderingen van het werkelijk afgesloten derivaat. Dit om vast te stellen of er mogelijk sprake is van een ineffectief deel van de renteswap. De kwantitatieve analyse van de hedge-relatie en de dynamiek en timing van de investeringsprognoses leiden ertoe dat de hedge-relatie als effectief is beoordeeld.

De renteswaps hebben een positieve reële waarde van EUR 14,4 miljoen (2023: EUR 34,2 miljoen) en een boekwaarde van nihil (2023: nihil). De reële waarde bestaat voor EUR 3,7 miljoen (2023: EUR 5,3 miljoen) uit het ineffectieve deel van de hedge en voor EUR 10,7 miljoen (2023: EUR 28,9 miljoen) uit het effectieve deel. Aangezien kostprijs-hedgeaccounting wordt toegepast en de renteswaps cumulatief een positieve reële waarde hebben, heeft geen verwerking in de winst-en-verliesrekening plaatsgevonden.

Prijsrisico

	BOEKWAARDE 31-12-2024	REËLE WAARDE 31-12-2024	BOEKWAARDE 31-12-2023	REËLE WAARDE 31-12-2023
Goederentermijn-contracten en swaps	-	19,5	-	- 52,3
Beursgenoteerde future-contracten	-	4,5	-	- 0,8
Emissierechten future-contracten	-	0,7	-	1,2

Evenals vorig jaar hebben de goederentermijn-contracten veelal een looptijd korter dan één jaar. Een deel van deze contracten is per eind 2024 nog niet ingegaan. Voor de afgesloten beursgenoteerde future-contracten zijn voor EUR 2,5 miljoen aan marginverplichtingen van toepassing (2023: EUR 3,1 miljoen).

Kredietrisico

Kredietrisico's lopen uiteen per land en individuele contractpartij en worden beheerst door middel van een beleid van kredietlimieten per tegenpartij. Het tegenpartijrisico met betrekking tot (afgeleide) financiële instrumenten wordt beheerst door contracten af te sluiten met financiële instellingen en tegenpartijen met een rating van minimaal A voor de lange termijn en met een rating van minimaal A2 of gelijkwaardig voor de korte termijn. Binnen de groep zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico's.

(13) Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Gestelde zekerheden

In financieringsovereenkomsten zijn negatieve pledge-verklaringen met pari-passu-clausules opgenomen. Door een aantal groepsmaatschappijen zijn zekerheden gesteld aan kredietinstellingen en belastingautoriteiten in de vorm van bezitloos pandrecht op voorraden, machines en bedrijfsinventaris, stille verpanding van vorderingen en hypotheek op een aantal onroerende zaken.

Claims

Tegen Cosun en/of groepsmaatschappijen zijn diverse claims ingediend die samenhangen met de normale bedrijfsvoering. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt ingeschat – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – dat het totaal vanuit deze geschillen voortvloeiende verplichtingen niet van materiële betekenis is voor de geconsolideerde financiële positie. Voorzieningen zijn getroffen voor alle claims van derden waarvan toewijzing aannemelijk is en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.

Garanties

Cosun heeft zich ten opzichte van derden garant gesteld tot een bedrag van EUR 23,9 miljoen (2023: EUR 42,2 miljoen).

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van huur en operationele leasing. De verplichtingen die hieruit voortvloeien, bedragen EUR 57,4 miljoen (2023: EUR 26,5 miljoen). De in het komende jaar vervallende huur- en leaseverplichtingen bedragen EUR 10,7 miljoen (2023: EUR 10,6 miljoen). De na 5 jaar vervallende termijnen bedragen EUR 19,7 miljoen (2023: EUR 1,3 miljoen). De investeringsverplichtingen bedragen EUR 71,1 miljoen (2023: EUR 57,8 miljoen).

(14) NETTO-OMZET

De netto-omzet kan als volgt worden gespecificeerd naar productgroep:

	2024	%	2023	%
Suikeractiviteiten	1.279,8	37,2	1.377,2	37,2
Aardappelactiviteiten	1.646,6	47,9	1.637,0	44,2
Co-producten	393,7	11,4	445,0	12,0
Overige activiteiten	119,0	3,5	245,2	6,6
TOTAAL	3.439,1	100,0	3.704,4	100,0

De netto-omzet naar geografisch gebied is:

	2024	%	2023	%
Nederland	991,1	28,8	1.029,0	27,8
EU-landen excl. Nederland	1.684,1	49,0	1.885,6	50,9
Overig Europa	331,4	9,6	334,8	9,0
Noord- en Zuid-Amerika	148,9	4,3	190,0	5,1
Rest van de wereld	283,6	8,3	265,0	7,2
TOTAAL	3.439,1	100,0	3.704,4	100,0

(15) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen onder andere de boekwinsten op verkochte activa EUR 0,7 miljoen (2023: EUR 0,6 miljoen), ontvangen vergoedingen voor diensten aan derden, huuropbrengsten en subsidie inkomsten EUR 4,9 miljoen (2023: EUR 3,3 miljoen).

Een deel van de overige bedrijfsopbrengsten in 2023 en 2024 heeft een eenmalig karakter. Het betreft de verkoop van delen van het terrein rond de suikerfabriek in Roosendaal en gronden van het AFC Nieuw Prinsenland EUR 7,6 miljoen (2023: EUR 0,1 miljoen).

(16) Kosten van grond- en hulpstoffen

Hieronder zijn opgenomen de kosten van grond- en hulpstoffen, ingekocht gereed product en aan de productie gerelateerde energiekosten. De bieteninkopen van leden betreffen EUR 443,7 miljoen (2023: EUR 481,9 miljoen). Dit is inclusief EUR 206,4 miljoen aan ledentoeslag (2023: EUR 277,1 miljoen).

(17) Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Onder deze kostensoort worden onder andere huurkosten, researchkosten, reparatie- en onderhoudskosten, indirecte energiekosten, transportkosten, kantoorkosten, verkoopkosten, kosten van verzekeringen en automatiseringskosten verantwoord, voor zover deze kosten in rekening zijn gebracht door derden.

De totale research & development-kosten, inclusief eigen personeelskosten, bedragen EUR 22,8 miljoen (2023: EUR 21,2 miljoen).

(18) Lonen en salarissen en sociale lasten

Lonen en salarissen

De lonen en salarissen bedragen EUR 289,6 miljoen (2023: EUR 282,7 miljoen). De toename is een direct gevolg van de toename in de algemene loonkostenontwikkelingen.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2024 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij Cosun, omgerekend naar volledig dienstverband, 4.528 personen (2023: 4.613 personen). Deze personeelsomvang is als volgt onder te verdelen naar de productgroepen:

	2024	2023
Suikeractiviteiten	1.022	967
Aardappelactiviteiten	2.587	2.542
Co-producten	478	443
Overige activiteiten	441	661
TOTAAL	4.528	4.613
Waarvan werkzaam in het buitenland	1.979	2.179

Sociale lasten

	2024	2023
Sociale lasten	55,1	50,2
Pensioenlasten	39,2	35,4
	94,3	85,6

(19) Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn EUR 4,8 miljoen. In 2023 waren de overige bedrijfskosten hoger, EUR 20,9 miljoen was opgenomen dat toezag op het verkoopresultaat van de verkopen van de verschillende entiteiten (Aviko Norden, S.V.Z., 3N Produkter Aktiebolag en MijnVoer.nl). Daarnaast hadden deze overige bedrijfskosten betrekking op een boekresultaat op de verkoop van vaste activa van EUR 6,1 miljoen.

(20) Financiële baten en lasten

Onder de financiële baten en lasten zijn begrepen de interest op rentedragende vorderingen en schulden.

(21) Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De verantwoorde vennootschapsbelasting in de winst-en-verliesrekening betreft een last van EUR 47,5 miljoen (2023: EUR 67,3 miljoen) bij een resultaat voor belastingen van EUR 169,7 miljoen (2023: EUR 233,3 miljoen).

De effectieve belastingdruk bedraagt 28,0% (2023: 28,9%).

De afwijking van het toepasselijke lokale belastingtarief kan als volgt worden verklaard:

	2024	%	2023	%
Resultaat voor belastingen	169,7		233,3	
Winstbelasting op basis van het Nederlandse belastingtarief	43,8	25,8	60,2	25,8
Effect van afwijkende / buitenlandse belastingtarieven	- 3,2	- 1,9	- 1,9	- 0,8
Niet-aftrekbare bedragen / permanente verschillen	0,2	0,1	12,3	5,3
Effect van wijziging in tarieven, wijziging in de waardering van verliezen, tegoeden of tijdelijke verschillen	8,4	5,0	- 3,1	- 1,3
Correctie voorgaande jaren	- 2,4	- 1,4	- 2,7	- 1,2
Overige	-	-	2,5	1,1
Wet miniumbelasting 2024 (Pijler 2)	0,7	0,4	-	-
TOTALE BELASTINGDRUK	47,5	28,0	67,3	28,9

Het effect van (wijziging in) tarieven en waardering van verliezen in 2024 komt grotendeels door het niet waarden van verliezen in buitenlandse entiteiten. De niet aftrekbare bedragen / permanente verschillen hebben voornamelijk betrekking op deelnemingsvrijstelling, vrijgestelde winstbestanddelen en amortisatie goodwill.

Pijler 2-wetgeving is ook van toepassing in andere jurisdicties waarin Cosun opereert en is effectief voor boekjaren startend vanaf 1 januari 2024. Een analyse is uitgevoerd om de impact van Pijler 2 te bepalen. Op basis van de financiële informatie voor 2024 bedragen de Pijler 2-winstbelastingen ca. 0,4% van de winstbelastingen van EUR 47,5 miljoen zoals opgenomen in de geconsolideerde winst van 2024. Cosun heeft aanvullende interne processen en procedures ingericht om aan de rapportageverplichtingen van de Pijler 2-wetgeving te voldoen.

(22) Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van EY Accountants B.V. zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

In 2024 zijn de volgende honoraria ten laste gebracht van de onderneming:

	EY ACCOUNTANTS B.V.	OVERIG EY NETWERK	TOTAAL EY
Onderzoek van de jaarrekening	0,8	0,4	1,2
Andere assurediensten	0,1	-	0,1
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	0,3	0,3
Andere niet-controlediensten	0,4	-	0,4
TOTAAL	1,3	0,7	2,0

In 2023 zijn de volgende honoraria ten laste gebracht van de onderneming:

	EY ACCOUNTANTS B.V.	OVERIG EY NETWERK	TOTAAL EY
Onderzoek van de jaarrekening	0,9	0,4	1,3
Andere assurediensten	0,1	-	0,1
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	0,4	0,4
Andere niet-controlediensten	0,1	-	0,1
TOTAAL	1,1	0,8	1,9

De totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening is gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

(23) Kasstroomoverzicht

De mutaties in het kasstroomoverzicht kunnen grotendeels worden ontleend aan de mutatieoverzichten van de betreffende balansposten. Voor een aantal balansposten volgt hierna de aansluiting tussen de balansmutatie en de mutatie volgens het kasstroomoverzicht:

	WERKKAPITAAL	VOORZIENINGEN	LANGLOPENDE SCHULDEN
Stand per 1 januari 2024	474,8	- 41,3	- 296,3
Stand per 31 december 2024	569,6	- 49,8	- 171,8
Balansmutatie	- 94,8	8,5	- 124,5
Aanpassingen voor:			
- Wijzigingen in winstbelastingposities	26,6	1,2	-
- Investerings- en desinvesteringen deelnemingen	- 0,1	-	-
- Amortisatie negatieve goodwill	-	-	2,2
- Koersresultaat	-	-	- 0,6
- Reclassificatie naar kortlopend	14,3	-	127,0
- Nog niet betaalde investeringscrediteuren	4,2	-	-
- Nog niet betaalde interest	0,8	-	-
KASSTROOM	- 49,0	9,7	4,1

(24) Gebeurtenissen na balansdatum

De raad van beheer heeft op 29 januari 2025 op grond van artikel 42 lid 1 van de statuten het besluit genomen tot uitkering van een bedrag groot EUR 7,5 miljoen (bruto) ten laste van boekjaar 2025. Dit bedrag zal worden verdeeld onder hen die aan het begin van dat boekjaar lid waren, alsmede onder erfgenamen die als rechtsopvolger van een lid in het boekjaar een lopende leveringsovereenkomst hebben voortgezet, naar gelang van de door hen op ledenleveringsbewijzen binnen de toewijzing voor de in dat lopende toewijzingsjaar geleverde bieten en in overeenstemming met de betalingsmethode, neergelegd in het reglement suikerbieten.

Per eind maart 2025 is de Revolving Credit Facility, met een bankensyndicaat, voor een omvang van EUR 400,0 miljoen en onder vergelijkbare voorwaarden verlengd voor een periode van 5 jaar, met de mogelijkheid deze met nog eens 2 jaar te verlengen.

Enkelvoudige balans

(na resultaatbestemming; in miljoenen EUR)

	Toelichting	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	(25)	20,5	18,3
Materiële vaste activa	(26)	302,1	255,9
Financiële vaste activa	(27)	1.159,2	1.052,1
		1.481,8	1.326,3
Vlottende activa			
Voorraden	(28)	380,5	402,4
Vorderingen en overlopende activa	(29)	360,0	375,2
Liquide middelen		127,3	194,6
		867,8	972,2
Totaal activa		2.349,6	2.298,5
PASSIVA			
Eigen vermogen			
	(30)		
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal		36,0	36,0
Agioreserve		32,3	32,3
Reserve deelnemingen		27,2	19,1
Reserve koersverschillen		0,2	- 3,8
Wettelijke reserve		6,9	5,9
Overige reserves		1.509,4	1.403,1
		1.611,9	1.492,6
Voorzieningen	(31)	20,8	19,0
Langlopende schulden	(32)	123,2	253,3
Kortlopende schulden	(33)		
Kredietinstellingen en schulden met een financieringskarakter		127,5	0,4
Overige schulden en overlopende passiva		466,2	533,2
		593,7	533,6
Totaal passiva		2.349,6	2.298,5

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

(in miljoenen EUR)

OVER HET JAAR	2024	2023
Coöperatief resultaat na belastingen	50,4	69,3
Resultaat deelnemingen na belastingen	67,0	93,0
NETTORESULTAAT	117,4	162,3
WINSTVERDELING CONFORM DEFINITIES ART. 1 VAN DE UITKERINGSREGELING BIETENLEVERINGEN		
Resultaat deelnemingen onder aftrek van dividend	18,9	49,1
Coöperatief resultaat inclusief dividend deelnemingen	98,5	113,2

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

(in miljoenen EUR)

Algemeen

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

(25) Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	GOODWILL	OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	TOTAAL
Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2024	174,6	4,0	178,6
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 1 januari 2024	156,8	3,5	160,3
BOEKWAARDE PER 1 JANUARI 2024	17,8	0,5	18,3
Mutaties:			
- Investerings	-	10,3	10,3
- Desinvesterings	-	- 2,8	- 2,8
- Consolidaties en deconsolidaties	-	-	-
- Afschrijvingen	- 5,3	-	- 5,3
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	12,5	8,0	20,5
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2024	174,6	11,5	186,1
Cumulatieve afschrijvingen en andere waardeveranderingen per 31 december 2024	162,1	3,5	165,6

(26) Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN TERREINEN	MACHINES EN INSTALLATIES	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	IN UITVOE- RING EN VOORUIT- BETAALD	NIET AAN DE BEDRIJFS- UITOEFENING DIENSTBAAR	TOTAAL
Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2024	177,3	652,9	36,7	32,0	9,8	908,7
Cumulatieve afschrijvingen en waardeveranderingen per 1 januari 2024	102,1	522,0	28,7	-	-	652,8
BOEKWAARDE PER 1 JANUARI 2024	75,2	130,9	8,0	32,0	9,8	255,9
Mutaties:						
- Investerings	4,7	71,3	2,6	3,9	11,9	94,4
- Desinvesterings	-	-	-	-	- 6,4	- 6,4
- Consolidaties en deconsolidaties	-	-	-	-	-	-
- Afschrijvingen	- 5,4	- 33,4	- 3,0	-	-	- 41,8
- Waardeverminderingen en andere waardeveranderingen	-	-	-	-	-	-
- Overboeking	-	0,3	-	- 0,3	-	-
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	74,5	169,1	7,6	35,6	15,3	302,1
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2024	182,0	724,5	39,3	35,6	15,3	996,7
Cumulatieve afschrijvingen en waardeveranderingen per 31 december 2024	107,5	555,4	31,7	-	-	694,6
	BEDRIJFS- GEBOUWEN EN TERREINEN	MACHINES EN INSTALLATIES	ANDERE VASTE BEDRIJFS- MIDDELEN	IN UITVOE- RING EN VOORUIT- BETAALD	NIET AAN DE BEDRIJFS- UITOEFENING DIENSTBAAR	TOTAAL
Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2023	171,1	620,9	33,6	9,5	7,8	842,9
Cumulatieve afschrijvingen en waardeveranderingen per 1 januari 2023	97,0	490,3	26,2	-	-	613,5
BOEKWAARDE PER 1 JANUARI 2023	74,1	130,6	7,4	9,5	7,8	229,4
Mutaties:						
- Investerings	1,4	29,2	3,0	30,8	2,0	66,4
- Desinvesterings	-	-	-	- 0,3	-	- 0,3
- Consolidaties en deconsolidaties	0,9	- 0,2	-	-	-	0,7
- Afschrijvingen	- 5,1	- 31,7	- 2,5	-	-	- 39,3
- Waardeverminderingen en andere waardeveranderingen	-	-	-	- 1,0	-	- 1,0
- Overboeking	3,9	3,0	0,1	- 7,0	-	-
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2023	75,2	130,9	8,0	32,0	9,8	255,9
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2023	177,3	652,9	36,7	32,0	9,8	908,7
Cumulatieve afschrijvingen en waardeveranderingen per 31 december 2023	102,1	522,0	28,7	-	-	652,8

(27) Financiële vaste activa

	31-12-2024	31-12-2023
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	391,1	366,0
Vorderingen op groepsmaatschappijen	737,6	642,1
Vorderingen op leden	3,6	2,3
Latente belastingvorderingen	0,9	0,5
Overige vorderingen	26,0	41,2
	1.159,2	1.052,1

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	DEELNEMINGEN IN GROEPSMAAT- SCHAPPIJEN	VORDERINGEN OP GROEPS- MAATSCHAP- PIJEN	VORDERINGEN OP LEDEN	LATENTE BELASTING- VORDERINGEN	OVERIGE VORDERINGEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2024	366,0	642,1	2,3	0,5	41,2	1.052,1
Mutaties:						
- Aandeel in resultaat deelnemingen	69,1	-	-	-	-	69,1
- Toevoegingen en verstrekkingen	-	168,6	1,5	0,4	-	170,5
- Aflossingen en onttrekkingen	-	- 73,1	- 0,1	-	- 0,2	- 73,4
- Dividend	- 48,1	-	-	-	-	- 48,1
- Koersverschillen	3,8	-	-	-	-	3,8
- Overige mutaties	0,3	-	-	-	-	0,3
- Mutaties ten gunste/laste van het resultaat	-	-	- 0,1	-	-	- 0,1
- Reclassificatie naar kortlopend	-	-	-	-	- 15,0	- 15,0
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	391,1	737,6	3,6	0,9	26,0	1.159,2

	DEELNEMINGEN IN GROEPSMAAT- SCHAPPIJEN	VORDERINGEN OP GROEPS- MAATSCHAP- PIJEN	VORDERINGEN OP LEDEN	LATENTE BELASTING- VORDERINGEN	OVERIGE VORDERINGEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2023	329,1	591,3	2,1	0,8	1,4	924,7
Mutaties:						
- Aandeel in resultaat deelnemingen	92,6	-	-	-	-	92,6
- Toevoegingen en verstrekkingen	-	51,0	1,5	1,0	60,2	113,7
- Aflossingen en onttrekkingen	-	- 0,2	- 0,1	- 1,0	- 0,4	- 1,7
- Dividend	- 43,9	-	-	-	-	- 43,9
- Koersverschillen	- 0,6	-	-	-	-	- 0,6
- Overige mutaties	- 11,2	-	-	-	-	- 11,2
- Mutaties ten gunste/laste van het resultaat	-	-	-	- 0,3	-	- 0,3
- Reclassificatie naar kortlopend	-	-	- 1,2	-	- 20,0	- 21,2
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2023	366,0	642,1	2,3	0,5	41,2	1.052,1

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Cosun Beet Company GmbH & Co. KG is een deelneming van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. en is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. per 31 december 2024. Cosun Beet Company GmbH & Co. KG maakt bij het opstellen van de jaarrekening gebruik van de vrijstelling conform artikel 264b HGB.

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Per eind 2024 betrof het saldo met name de langlopende leningen aan Cosun Holding (EUR 475,0 miljoen), Rixona Venray B.V. (EUR 30,0 miljoen), Sensus B.V. (EUR 25,0 miljoen), Duynie Holding (EUR 25,0 miljoen), Aviko Holding B.V. (EUR 60,0 miljoen), Aviko Belgium N.V. (EUR 80,0 miljoen), Aviko Deutschland (EUR 15,0 miljoen), Cosun Strategic Ventures (EUR 17,0 miljoen), Duynie Ingredients (EUR 10,0 miljoen) en aan Stichting IRS (EUR 0,5 miljoen).

Vorderingen op leden

De niet rentedragende vorderingen op leden (EUR 3,6 miljoen) betreft de contante waarde van het langetermijndeel van de nog te storten bedragen op uitgegeven ledenleveringsbewijzen (2023: EUR 2,3 miljoen).

Overige vorderingen

In 2023 is een lening aan SVZ International B.V. verstrekt met een variabele rente. Per 2024 is de hoofdsom EUR 40,0 miljoen (2023: EUR 60,0 miljoen). Deze lening zal in de aankomende twee jaar worden betaald, waarvan EUR 15,0 miljoen als kortlopend is opgenomen. De andere overige vorderingen betreffen onder andere een lening en installaties die zijn geplaatst door Cosun en worden afgelost door leveranciers op basis van geleverde producten.

(28) Voorraden

	31-12-2024	31-12-2023
Gereed product en handelsgoederen	358,7	379,6
Terreinen	4,5	6,5
Grond- en hulpstoffen	17,3	16,3
	380,5	402,4

De voorraad terreinen betreft grond die ontwikkeld wordt in het kader van het bedrijventerrein AFC Nieuw Prinsenland bij Dinteloord. Bij de waardering van de voorraden gereed product en handelsgoederen is rekening gehouden met incourantheid. De voorziening hiervoor bedraagt EUR 1,7 miljoen (2023: EUR 1,6 miljoen). Van de voorraden is EUR 5,2 miljoen (2023: EUR 0,6 miljoen) afgewaardeerd naar lagere opbrengstwaarde. In 2024 is er een bedrag van EUR 4,6 miljoen (2023: EUR -/- 0,2 miljoen) ten laste van de winst-en-verliesrekening gekomen.

(29) Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op handelsdebiteuren	103,2	130,4
Vorderingen op groepsmaatschappijen	191,5	179,9
Kortetermijndeel van nog te storten op uitgegeven aandelen	-	1,2
Terug te vorderen winstbelasting	0,6	-
Overige belastingvorderingen	24,5	19,4
Vooruitbetalingen	6,9	8,1
Nog te factureren bedragen	7,1	8,5
Overige vorderingen	26,2	27,7
	360,0	375,2

(30) Eigen vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal en agio

	LEDEN- LEVERINGS- BEWIJZEN (LLB'S)	AGIO- RESERVE	TOTAAL 2024	TOTAAL 2023
Stand per 1 januari	36,0	32,3	68,3	68,3
Mutaties:				
- Uitgegeven LLB's	1,5	-	1,5	1,3
- Ingenomen LLB's	- 1,5	-	- 1,5	- 1,3
STAND PER 31 DECEMBER	36,0	32,3	68,3	68,3

Het totaal aantal uitgegeven ledenleveringsbewijzen (LLB's) 6.542.618 (2023: 6.543.718), de nominale waarde bedraagt EUR 5,50 per stuk. Op grond van RJ 620 is in de geconsolideerde jaarrekening EUR 1,8 miljoen (2023: EUR 1,5 miljoen) geclassificeerd als vreemd vermogen. De agioreserve wordt fiscaal volledig als gestort aangemerkt.

Wettelijke reserves, overige reserves en resultaat

	RESERVE DEELNEMINGEN	RESERVE KOERSVERSCHILLEN	WETTELIJKE RESERVES	OVERIGE RESERVES	TOTAAL 2024	TOTAAL 2023
Stand per 1 januari	19,1	- 3,8	5,9	1.403,0	1.424,2	1.271,2
Mutaties:						
- Resultaatbestemming	-	-	-	117,4	117,4	162,3
- Uitgekeerd aan leden	-	-	-	- 1,9	- 1,9	- 1,0
- Toevoegingen	-	-	-	-	-	-
- Onttrekkingen	-	-	-	- 0,1	- 0,1	-
- Overige mutatie	- 1,1	0,2	1,0	0,1	0,2	- 7,6
- Koersverschillen	-	3,8	-	-	3,8	- 0,7
- Resultaat deelneming	9,2	-	-	- 9,2	-	-
STAND PER 31 DECEMBER	27,2	0,2	6,9	1.509,3	1.543,6	1.424,2

Reserve deelnemingen

De reserve deelnemingen betreft dat deel van de eigenvermogenmutaties waarover vanaf het moment van consolideren niet vrijelijk beschikt kan worden.

Wettelijke reserve

De wettelijke reserve is gevormd voor geactiveerde softwarekosten.

Overige reserves

Op grond van artikel 46 van de statuten vinden uitkeringen plaats aan leden en contractanten. Deze uitkeringen zijn met ingang van januari 2000 in overeenstemming met het reglement Uitkeringsregeling Bietenleveringen (UB). De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het gemiddeld geleverde aantal tonnen suikerbieten, het gemiddelde coöperatief resultaat inclusief dividend deelnemingen per ton suikerbiet van de zeven voorafgaande boekjaren en een factor per campagne. Uitkering vindt plaats ten laste van de overige reserves. De uitkering zoals verwerkt in 2024 betrof de op grond van artikel 5.1 sub (i) uitgekeerde UB over de geleverde suikerbieten over de jaren tot en met 2023.

Indien alle leden per 31 december 2024 uit hoofde van bedrijfsbeëindiging aanspraak zouden kunnen maken op UB, dan zou EUR 51,3 miljoen uitgekeerd moeten worden (2023: EUR 37,4 miljoen). Uitbetaling vindt plaats, conform artikel 5.3 van het reglement, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad van beheer.

Voorstel tot resultaatbestemming

Het nettoresultaat over het jaar 2023 (EUR 162,3 miljoen) is overeenkomstig het besluit van de raad van beheer d.d. 28 maart 2024 toegevoegd aan de overige reserves.

De raad van beheer is voornemens op grond van artikel 42 lid 3 van de statuten te besluiten dat EUR 117,4 miljoen toegevoegd zal worden aan de overige reserves. Het vorenstaande is reeds verwerkt in de jaarrekening 2024.

Verschil eigen vermogen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening

Op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 620 wordt in de geconsolideerde jaarrekening het direct door leden opeisbare deel (2,0%) van het gestort aandelenkapitaal en de hiermee onlosmakelijk samenhangende verplichting tot uitbetaling (2,0%) van de aanspraak op UB bij bedrijfsbeëindiging conform artikel 5.3 van het reglement Uitkeringsregeling Bietenleveringen als vreemd vermogen geclassificeerd. Dientengevolge ontstaat een verschil in het eigen vermogen tussen de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening.

	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen geconsolideerde jaarrekening	1.610,2	1.491,1
Vreemd vermogen UB (RJ 620)	1,8	1,5
Rechtstreekse mutatie als gevolg van overnames	-	-
EIGEN VERMOGEN ENKELVOUDIGE JAARREKENING	1.611,9	1.492,6

(31) Voorzieningen

	31-12-2024	31-12-2023
Latente belastingverplichtingen	3,8	4,6
Pensioenen en andere uitgestelde personeelsbeloningen	7,0	7,1
Overige voorzieningen	10,0	7,3
	20,8	19,0

De voorzieningen hebben voor circa EUR 11,7 miljoen (2023: EUR 12,7 miljoen) een langlopend karakter.

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	LATENTE BELASTING- VERPLICHTINGEN	PENSIOENEN EN OVERIGE UITGESTELDE PERSONEELS- BELONINGEN	OVERIGE VOORZIENINGEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2024	4,6	7,1	7,3	19,0
Mutaties:				
- Verandering disconteringsvoet	-	0,1	- 0,1	-
- Toevoegingen ten laste van het resultaat	-	0,6	8,1	8,7
- Onttrekkingen	- 0,8	- 0,8	- 5,1	- 6,7
- Vrijval	-	-	- 0,2	- 0,2
STAND PER 31 DECEMBER 2024	3,8	7,0	10,0	20,8

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen is een voorziening voor uitgestelde belastingbetalingen die voortvloeien uit tijdelijke verschillen tussen de fiscale en commerciële winstbepaling. De latente belastingverplichtingen hebben voor EUR 3,0 miljoen (2023: EUR 3,9 miljoen) een langlopend karakter en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige voorzieningen

Onder de overige voorzieningen is onder meer opgenomen een milieuvoorziening voor EUR 7,8 miljoen (2023: EUR 7,2 miljoen) en een voorziening voor verlieslatende contracten voor EUR 2,2 miljoen (2023: EUR 0,1 miljoen).

(32) Langlopende schulden

	31-12-2024	EFFECTIEVE RENTE	31-12-2023	EFFECTIEVE RENTE
Schulden aan institutionele beleggers	78,0	2,8%	205,0	3,4%
Leaseverplichtingen	11,4	6,2%	11,4	6,6%
Schulden aan leden	33,4	4,6%	36,3	5,0%
Overige schulden	0,4	-	0,6	-
TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN	123,2		253,3	

De schulden aan leden betreft het ledenfinancieringsprogramma dat Cosun in 2015 heeft geïntroduceerd. De inleg door leden is rentedragend, kent een vaste looptijd van 2-5 jaar en is achtergesteld bij de overige crediteuren. Voor een bedrag van EUR 4,4 miljoen zijn de leaseverplichtingen opgenomen met een looptijd langer dan 5 jaar. Onder de overige schulden is geen bedrag opgenomen met een looptijd langer dan 5 jaar.

Schulden aan institutionele beleggers

De schulden aan institutionele beleggers bestaan volledig uit bij Nederlandse, Duitse, Frans, Spaanse en Amerikaanse financiële partijen geplaatste leningen. Eind 2022 zijn leningen volledig gestort, EU-PP voor EUR 60,0 miljoen en Schuldschein voor EUR 145,0 miljoen. De reële waarde van EU-PP is EUR 73,6 miljoen, de reële waarde van Schuldschein is gelijk aan de nominale waarde. Per einde jaar hebben de leningen looptijden variërend van 1 tot 8 jaar. De Schuldschein-lening kent aflossingen in 2025, 2027 en 2029. De EU-PP in 2030 en 2033. Een bedrag van EUR 127,0 miljoen van Schuldschein is gereclassificeerd naar kortetermijnleningen. Een bedrag van EUR 20,0 miljoen heeft een looptijd langer dan vijf jaar. De rente van de Schuldschein-lening is gebaseerd op Euribor plus een opslag, de rente van de EU-PP betreft een vast percentage plus een opslag. De belangrijkste voorwaarde voor de beschikbaarheid van deze leningen is een leverage ratio waarbij de netto-schuld niet meer dan 4 keer EBITDA mag bedragen. Aviko B.V., Aviko Belgium N.V., Duynie Feed Nederland B.V., Duynie Ingrediënts B.V., Rixona B.V., Sensus B.V. en Cosun Beet Company GmbH & Co. KG staan garant voor de schulden met betrekking tot de Schuldschein-lening en de EU-PP. Cosun voldoet per 31 december 2024 aan de convenanten zoals overeengekomen.

Het verloop van de langlopende schulden kan als volgt worden weergegeven:

	SCHULDEN AAN INSTITU- TIONELE BELEGGER	LEASE- VERPLICHT- TINGEN	SCHULDEN AAN LEDEN	OVERIGE SCHULDEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2024	205,0	11,4	36,3	0,7	253,4
Mutaties:					
- Toevoegingen	-	0,5	-	-	0,5
- Aflossingen	-	- 1,1	- 2,9	- 0,3	- 4,3
- Reclassificatie	- 127,0	-	-	-	- 127,0
- Amortisatie	-	0,6	-	-	0,6
BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2024	78,0	11,4	33,4	0,4	123,2

(33) Kortlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
Schulden aan kredietinstellingen en institutionele beleggers	127,5	0,4
Schulden aan groepsmaatschappijen	131,8	155,7
Schulden aan leden	145,1	180,0
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	88,2	85,5
Te betalen overige belastingen en premies sociale verzekeringen	14,6	26,3
Reserveringen personeelsverplichtingen	18,5	18,6
Overige schulden en overlopende passiva	68,0	67,0
TOTAAL OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	466,2	533,1

Schulden aan kredietinstellingen en institutionele beleggers

De schulden aan kredietinstellingen en schulden met een financieringskarakter betreffen het kortlopende deel met een looptijd tot 1 jaar van de betreffende financieringen. De Revolving Credit Facility met een bankensyndicaat heeft een omvang van EUR 400,0 miljoen en loopt tot maart 2026. Ultimo 2024 is er niet onder de Revolving Credit Facility (2023: 0 miljoen) getrokken. De rente is gebaseerd op Euribor plus een opslag. De belangrijkste voorwaarde voor de beschikbaarheid van deze leningen is een leverage ratio, de netto-schuld mag niet meer dan vier keer EBITDA bedragen. Aviko B.V., Aviko Belgium N.V., Duynie Feed Nederland B.V., Duynie Ingrediënts B.V., Rixona B.V., Sensus B.V. en Cosun Beet Company GmbH & Co. KG staan garant voor de schulden met betrekking tot de Revolving Credit Facility, de Schuldschein-lening en de EU-PP. Cosun voldoet per 31 december 2024 aan de convenanten zoals overeengekomen. Een bedrag van EUR 127,0 miljoen met betrekking tot Schuldschein is van langlopend naar kortlopend gereclassificeerd.

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva betreffen overige nog te betalen kosten EUR 68,0 miljoen (2023: EUR 67,0 miljoen).

(34) Niet uit de balans blijkende informatie

Hoofdelijke aansprakelijkheid en garanties

De coöperatie heeft zich ten opzichte van derden garant gesteld tot een bedrag van EUR 0,4 miljoen (2023: EUR 27,5 miljoen).

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van huur en operationele leasing. De verplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen EUR 4,2 miljoen (2023: EUR 4,3 miljoen). De in het komende jaar vervallende huur- en leaseverplichtingen bedragen EUR 1,6 miljoen (2023: EUR 2,3 miljoen). De na 5 jaar vervallende termijnen zijn nihil (2023: nihil). De investeringsverplichtingen bedragen EUR 32,6 miljoen (2023: EUR 5,5 miljoen).

(35) Overige informatie

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383, lid 1, BW, is in het boekjaar aan leden van de raad van beheer een bedrag van EUR 0,8 miljoen (2023: EUR 0,7 miljoen) en aan leden van de raad van toezicht een bedrag van EUR 0,1 miljoen (2023: EUR 0,1 miljoen) ten laste van het resultaat geboekt.

(36) Gebeurtenissen na balansdatum

De raad van beheer heeft op 29 januari 2025 op grond van artikel 42 lid 1 van de statuten het besluit genomen tot uitkering van een bedrag groot EUR 7,5 miljoen (bruto) ten laste van boekjaar 2025. Dit bedrag zal worden verdeeld onder hen die aan het begin van dat boekjaar lid waren, alsmede onder erfgenamen die als rechtsopvolger van een lid in het boekjaar een lopende leveringsovereenkomst hebben voortgezet, naar gelang van de door hen op ledenleveringsbewijzen binnen de toewijzing voor de in dat lopende toewijzingsjaar geleverde bieten en in overeenstemming met de betalingsmethode, neergelegd in het reglement suikerbieten.

Per eind maart 2025 is de Revolving Credit Facility, met een bankensyndicaat, voor een omvang van EUR 400,0 miljoen en onder vergelijkbare voorwaarden verlengd voor een periode van 5 jaar, met de mogelijkheid deze met nog eens 2 jaar te verlengen.

Raad van beheer

Arwin Bos
Ger Evenhuis
Adrie Bossers
Maarten Heijne
Marianne van den Hoek-Huijbregts
Martine Hommes-Gesink
Bert Jansen
Freek Rijna
Marjolein Slappendel

Raad van toezicht

Theo Koekkoek
Pieter van Maldegem
Bas Alblas
Liane den Besten
Edwin Michiels
Jacqueline Rijdsdijk

Breda, 14 april 2025

Overige gegevens

Statutaire bepaling resultaatbestemming

De bestemming van de winst is in de statuten als volgt geregeld (art. 42 lid 1 tot en met 4):

1. Tussen aanvang van een desbetreffend boekjaar en einde van het alsdan lopende toewijzingsjaar bepaalt de raad van beheer het bedrag dat in een desbetreffend boekjaar zal worden verdeeld onder hen die aan het begin van dat boekjaar lid waren, alsmede onder erfgenamen die als rechtsopvolger van een lid in het boekjaar een lopende leveringsovereenkomst hebben voortgezet, naar gelang van de door hen op ledenleveringsbewijzen binnen de toewijzing voor de in dat lopende toewijzingsjaar geleverde bieten en in overeenstemming met de betalingsmethode, neergelegd in het reglement suikerbieten. De ledenraad kan op voorstel van de raad van beheer een andere verdeling bepalen.
2. Voorafgaand aan het vaststellen van het resultaat van de coöperatie over een boekjaar, bepaalt de raad van beheer het bedrag dat zal worden verdeeld onder hen die aan het einde van het desbetreffende boekjaar lid waren of in of met het einde van dat boekjaar hebben opgehouden lid te zijn, alsmede onder erfgenamen die als rechtsopvolger van een lid in dat jaar een lopende leveringsovereenkomst hebben voortgezet, naar gelang van de door hen op ledenleveringsbewijzen geleverde bieten binnen het toewijzingsjaar dat is aangevangen in het desbetreffende boekjaar en in overeenstemming met de betalingsmethode, neergelegd in het reglement suikerbieten. De ledenraad kan op voorstel van de raad van beheer een andere verdeling bepalen.
3. Het nettoresultaat dat na inachtneming van het eerste en tweede lid van dit artikel resteert over het boekjaar, zal worden gereserveerd.
4. De in de leden 1 en 2 van dit artikel genoemde verdeling kan, al naar gelang de ledenraad beslist, hetzij in geld hetzij op andere wijze geschieden. De hiervoor bedoelde verdeling op andere wijze wordt in een daarvoor bestemd register aangetekend.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de leden en de raad van toezicht van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2024

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024 van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. te Breda gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2024;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in de coöperatie

Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. (de coöperatie, of, tezamen met haar geconsolideerde deelnemingen, de groep) is een internationale agrarische coöperatie. De coöperatie bewerkt en verwerkt grondstoffen van veelal agrarische oorsprong, zoals suikerbieten en aardappelen tot producten voor de internationale voedingsmiddelenindustrie, horeca en groothandel of tot eindproducten voor de detailhandel. Daarnaast verwerkt de coöperatie haar agrarische reststromen. De coöperatie heeft onder andere productielocaties en verkoopkantoren in Nederland, België, Duitsland en China. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan een aantal onderwerpen op basis van de activiteiten van de groep en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 29 miljoen (2023: € 32 miljoen))
Toegepaste benchmark	1,9% van de brutomarge (2023: 2% van de brutomarge). Zoals toegelicht in de sectie 'Kengetallen' van het jaarverslag, betreft brutomarge de netto-omzet plus de wijziging in voorraden gereed product minus kosten van grond- en hulpstoffen, gecorrigeerd voor de ledentoeslag.
Nadere toelichting	De voornaamste gebruikers van de jaarrekening betreffen de leden van de coöperatie. Vanuit het oogpunt van de leden ligt de focus voornamelijk op de hoogte van de ledentoeslag. Deze ledentoeslag staat weer in rechtstreeks verband met de brutomarge, welke stabiel is over de jaren. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is consistent met voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.450.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. Deze zijn georganiseerd in meerdere bedrijfsonderdelen, waaronder: Aviko (aardappelactiviteiten), Duynie (diervoeding en zetmeel), Cosun Beet Company (suikeractiviteiten) en Sensus (inuline). De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op, de beoordeling en de evaluatie van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Op basis van ons inzicht in de groep en haar omgeving, het van toepassing zijnde verslaggevingsstelsel en het interne beheersingssysteem van de groep, hebben wij risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening en de belangrijke posten en toelichtingen geïdentificeerd en ingeschat. Op basis van deze risico-inschatting hebben we de aard, timing en omvang van de uitgevoerde controlewerkzaamheden bepaald, inclusief de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep (groepsonderdelen) waar controlewerkzaamheden worden uitgevoerd. Daarbij hebben wij rekening gehouden met de aard van de relevante gebeurtenissen en omstandigheden die aanleiding gaven tot de geïdentificeerde risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening, het verband dat deze risico's hebben met groepsonderdelen alsmede de materialiteit of de financiële omvang van groepsonderdelen ten opzichte van de groep.

Wij hebben in nauwe samenwerking met onze regionale teams voor de bedrijfsonderdelen Aviko, Duynie en Cosun Beet Company de controlewerkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de fraude risico's en de werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het aansturen, toezichthouden, beoordelen en evalueren van de werkzaamheden van accountants van groepsonderdelen. Wij hebben de uit te voeren controlewerkzaamheden en geïdentificeerde risico's gecommuniceerd middels instructies aan accountants van groepsonderdelen. Wij hebben accountants van groepsonderdelen verzocht om aangelegenheden te communiceren met betrekking tot de financiële informatie van het groepsonderdeel die relevant zijn voor het identificeren en inschatten van risico's.

De controlewerkzaamheden voor de Nederlandse groepsonderdelen die onder de groepscontrole vallen, zijn uitgevoerd door EY Accountants B.V.. De controles van de groepsonderdelen in scope in het buitenland zijn uitgevoerd door buitenlandse EY-lidfirma's.

Dit resulteerde in een dekking van 82% van de opbrengsten en 78% van de totale activa.

Voor andere groepsonderdelen hebben wij specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd en analytische procedures uitgevoerd ter bevestiging dat onze risicoanalyse en de reikwijdte van de groepscontrole gedurende de controle passend bleven.

We hebben de toereikendheid van de rapportages van accountants van de groepsonderdelen beoordeeld en geëvalueerd en waar nodig belangrijke werkdocumenten beoordeeld om risico's op een afwijking van materieel belang te adresseren. Voor de Nederlandse groepsonderdelen Aviko, Cosun Beet Company, Duynie en Sensus hielden we planningsvergaderingen, vergaderingen die van belang waren gegeven de omstandigheden en hebben we afsluitende vergaderingen bijgewoond met het management van het groepsonderdeel. Tijdens deze vergaderingen werden onder andere de planning, de uitgevoerde procedures op basis van de risicoanalyse, bevindingen en observaties besproken. Eventueel verdere controlewerkzaamheden die nodig werden geacht door de groepsaccountant of de accountants van groepsonderdelen, zijn bepaald en vervolgens uitgevoerd. Daarnaast hebben wij het elektronische controledossier van het controleteam van EY in China beoordeeld. Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam zowel op het niveau van de groep als op het niveau van de groepsonderdelen over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een internationale agrarische coöperatie. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT-audit, treasury, BTW- en vennootschapsbelasting.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de coöperatie en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van beheer inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht, toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk Risicoprofiel van het jaarverslag, waarin de (fraude)risicoanalyse van de raad van beheer heeft opgenomen en hoofdstuk Verslag van de raad van toezicht van het jaarverslag waar de raad van toezicht op deze (fraude)risicoanalyse reflecteert.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, de Regeling melden (vermoeden) van misstanden en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in Gebruik van oordelen, schattingen en onzekerheden in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening. Ook hebben wij data-analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij zijn bij het identificeren en inschatten van frauderisico's uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Wij zien dit risico specifiek op manuele boekingen bij de opbrengstenverantwoording van alle productgroepen. Wij hebben in reactie op het veronderstelde frauderisico onze werkzaamheden inzake de opbrengstenverantwoording bepaald en uitgevoerd.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan manuele boekingen in de omzet en deze transacties geselecteerd met lagere controletoelanties.

Het volgende frauderisico dat wij hebben geïdentificeerd vereiste significante aandacht in onze controle.

Frauderisico waardering voorraad gereed product	
Frauderisico	De berekeningssystematiek van de waardering voorraad gereed product is complex en foutgevoelig als gevolg van de hoeveelheid componenten waaruit de vervaardigingsprijs bestaat en vanwege de handmatige berekeningen. Het management van de business groepen kan druk ervaren om aan het budget en de winstverwachting te voldoen en daarnaast is sprake van (deels) resultaatafhankelijke beloningen. Het management is direct betrokken bij het bepalen van de toerekening van kostencomponenten aan voorraad gereed product en kan het resultaat manipuleren door kosten onjuist of onvolledig toe te rekenen aan de productie om zo het bedrijfsresultaat te beïnvloeden.
Onze controleaanpak	Wij verwijzen naar het kernpunt Waardering van de voorraad gereed product waarin wij dit frauderisico behandelen en onze controleaanpak beschrijven.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de raad van beheer, conerndirectie, juridische zaken, compliance afdeling, personeelszaken en de raad van toezicht.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de raad van beheer en de conerndirectie, het lezen van notulen en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van de bevestigingsbrief van de afdeling juridische zaken en wij zijn door de raad van beheer geïnformeerd dat er geen correspondentie is geweest met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel Continuïteit in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de raad van beheer een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de coöperatie om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de raad van beheer besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de raad van beheer op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een coöperatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. Het kernpunt van onze controle hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormt geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in het kernpunt van onze controle.

Waardering van de voorraad gereed product	
Risico	De voorraad gereed product en handelsgoederen betreft het meest omvangrijke onderdeel van de jaarrekeningpost voorraden. De voorraad gereed product wordt gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere realiseerbare waarde. De vervaardigingsprijs is gebaseerd op de aanschafkosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Voorts wordt een deel van de indirecte kosten over het tijdvak van vervaardiging aan de vervaardigingsprijs toegerekend. Wij verwijzen naar de Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling sectie voorraden en toelichting (4) Voorraden van de jaarrekening. De berekeningssystematiek van de waardering voorraad gereed product is complex en foutgevoelig als gevolg van de hoeveelheid componenten waaruit de vervaardigingsprijs bestaat en vanwege de handmatige berekeningen. Verder houden wij rekening met de mogelijkheid dat het management interne beheersmaatregelen doorbreekt en andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, zoals uiteengezet in sectie Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's. Derhalve beschouwen wij de waardering van de voorraad gereed product als kernpunt van onze controle.
Onze controleaanpak	Onze controlewerkzaamheden omvatten onder meer een evaluatie van de geschiktheid van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de coöperatie met betrekking tot de waardering van voorraden om vast te stellen of deze voldoen aan Titel 9 Boek 2 BW en RJ220 "Voorraden". Wij hebben verder gecontroleerd of de gehanteerde methoden voor het bepalen van de kostprijs of lagere opbrengstwaarde passend zijn en consistent zijn toegepast of, in het geval van (schattingen) wijzigingen, of deze in de gegeven omstandigheden passend zijn. Bij de controle van de waardering voorraad gereed product hebben wij met een lagere controletolerantie per toegerekende overige kostenpost gecontroleerd of deze rechtstreeks aan de vervaardiging mag worden toegerekend, alsmede de parameters die zijn gehanteerd voor toerekening. Voorts hebben wij de toerekening van indirecte kosten over het tijdvak van vervaardiging aan de vervaardigingsprijs gecontroleerd rekening houdend met een lagere controletolerantie. Verder hebben wij voor omvangrijke voorraadartikelen de totstandkoming van de kostprijs gecontroleerd, waarbij deelwaarnemingen hebben uitgevoerd op de kosten die als basis zijn gehanteerd voor de toerekening aan de voorraad gereed product. Tot slot hebben wij geëvalueerd in hoeverre er sprake is van een lagere realiseerbare waarde van de voorraad gereed product.
Belangrijke observaties	De aan de vervaardigingsprijs toegerekende overige en indirecte kosten zijn kosten die rechtstreeks verband houden met de vervaardiging dan wel over het juiste tijdvak toegerekend. De gehanteerde parameters achten wij adequaat en de grondslagen voor de waardering van voorraden achten wij adequaat toegepast.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van beheer is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de raad van beheer en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van beheer is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de raad van beheer verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van beheer noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van beheer afwegen of de coöperatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van beheer de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van beheer het voornemen heeft om de coöperatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van beheer moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de coöperatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie Informatie ter ondersteuning van ons oordeel hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de coöperatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van beheer en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 14 april 2025

EY Accountants B.V.

drs. W.H. Kerst RA



Bijlagen

Adressen

ROYAL COSUN

Postbus 3411
4800 MG Breda
Tel.: 076 530 32 22
www.cosun.nl
info@cosun.com

AVIKO

Postbus 8
7220 AA Steenderen
Tel.: 0575 45 82 00
www.aviko.nl
customerservice@aviko.nl

COSUN BEET COMPANY

Postbus 100
4750 AC Oud Gastel
Tel.: 0165 52 52 52
www.cosunbeetcompany.nl
info@cosunbeetcompany.com

DUYNIE GROUP

Postbus 86
2400 AB Alphen aan den Rijn
Tel.: 0172 46 06 10
www.duyniegroupp.com
info@duyniegroupp.com

COSUN INNOVATION

Postbus 20
4670 AA Dinteloord
Tel.: 076 530 33 33
www.cosun.nl
info@cosun.com

SENSUS

Postbus 1308
4700 BH Roosendaal
Tel.: 0165 58 25 00
www.inspiredbyinulin.com
info@sensus.nl

STICHTING IRS

Postbus 20
4670 AA Dinteloord
Tel.: 0165 51 60 70
www.irs.nl
info@irs.nl

Overzichtskaart

Hoofdkantoren en productievestigingen in Nederland, Europa en Azië.

